

hrvatske željeznice

1

Signalni pravilnik

Vrijedi od 24. svibnja 1998.

Zagreb, 1997.

Signalni pravilnik objavljen je u Službenom vjesniku broj 6/97.

Za Signalni pravilnik mjerodavna je Služba za propise.

NAKLADNIK:
HŽ-Hrvatske željeznice d.o.o.
Služba za propise, Branimirova b.b., Zagreb;
tel. 01/ 378 30 26; faks. 01/ 48 41 410

IZMJENE I DOPUNE, ISPRAVCI I TUMAČENJA

Tekući broj			P r e d m e t ¹⁾	Objavljeno u Službenom vjesniku HŽ	
izmjena i dopuna	ispravka	tuma- čenja		broj	god.
1	2	3	4	5	6
1.			čl.55 t.1	6	1997.
	1.		čl.22 t. 19	5	1998.
2.			Prilog IV. čl.3 t.4	8	2000.
3.			čl.16 t.1-9; čl.17 t.3; čl.18 t.3; čl.38 t.2; čl.42 t.2 i 4; čl.44 t.2; čl.45 t.2; čl.45a; čl.45b; čl.47 t.3; čl.51 t. 2 i 3; čl.54 pod B; čl.55 t.3; Prilog IV: čl.2 t.4 i 5, čl.3 t.4, čl.8, čl.13 t.4, čl.19 t.1.	2	2002.
4.			čl.6 t.2 stavak 2; čl.20 t.2 stavak 2; čl.20 t.2 stavak 3; čl.20 t.3 stavak 1; čl.20 t.3 stavak 2; čl.24 t.2; Prilog II: red.br.4, red.br.18.	6	2004.
5.			čl. 1. t. 5.; čl. 2. t. 19; čl. 5. t. 15; čl. 6. t. 6. i 14; čl. 15. t. 1; čl. 21. t. 15; čl. 27. t. 8, 14. i 18; čl. 28. t. 6; čl. 49. t. 1; prilog II; prilog IV. čl. 10. t. 4 i čl. 16. t. 2.	9	2005.

¹⁾ U tu rubriku upisuje se broj članka i točke na koje se izmjena i dopuna, ispravak ili tumačenje Pravilnika 1 odnosi.

S A D R Ž A J
Glava I.
Temeljne odredbe

Uvodne odredbe	
Članak 1.	1
Temeljni pojmovi	
Članak 2.	3
Opće odredbe	
Članak 3.	6
Uporaba signalnih znakova	
Članak 4.	8

Glava II.
Zvonovni signalni znakovi

Članak 5.	9
----------------	---

Glava III.
Stalni signali

Glavni signali	
Članak 6.	13
Predsignali glavnih signala	
Članak 7.	24
Ponavljajući predsignaliziranja	
Članak 8.	27
Pokazivač brzine	
Članak 9.	29
Granični kolosiječni signali	
Članak 10.	30
Manevarski signali	
Članak 11.	32
Manevarski signali za zaštitu voznog puta	
Članak 12.	33

Signal iskliznice	
Članak 13.	35
Signal okretnice	
Članak 14.	36
Signal granica manevriranja	
Članak 15.	37
Skretnički signali	
Članak 16.	38
Međnik	
Članak 17.	42
Granica odsjeka	
Članak 18.	42
Signal kraj krnjeg kolosijeka	
Članak 19.	44
Signali za ograničenje brzine	
Članak 20.	44
Signali automatskih uređaja na cestovnim prijelazima	
Članak 21.	47
Signali za elektrovoću	
Članak 22.	52

Glava IV.

Signali na vlaku, manevarskoj lokomotivi i pružnom vozilu

Signali na vlaku	
Članak 23.	63
Signali na manevarskoj lokomotivi	
Članak 24.	67
Signali na pružnom vozilu	
Članak 25.	67

**Glava V.
Signali izvršnog osoblja**

Signalni znakovi izvršnog osoblja	
Članak 26.	68
Signalni znakovi kod prijema i otpreme vlakova	
Članak 27.	83
Signalni znakovi osoblja vučnog vozila	
Članak 28.	90
Signalni znakovi kod provjere kočnica	
Članak 29.	94

**Glava VI.
Signalne oznake**

Opće odredbe	
Članak 30.	97
Mjesto zaustavljanja	
Članak 31.	97
Oznaka za stajališta	
Članak 32.	98
Predsignalna opomenica	
Članak 33.	99
Objavnice glavnih signala i predsignala	
Članak 34.	100
Opomenica cestovnog prijelaza	
Članak 35.	102
Opomenica pružnih radova	
Članak 36.	103
Oznake nagiba pruge	
Članak 37.	103
Kilometarska i hektometarska oznaka	
Članak 38.	104

Početak i završetak potiskivanja	
Članak 39.	105
Oznaka predmeta koji ulazi u slobodan profil pruge	
Članak 40.	106
Početak i kraj izoliranog preklopa	
Članak 41.	106
Oznaka mjesta na kojemu je telefon	
Članak 42.	108
Pokusna baliza autostop uređaja	
Članak 43.	109
Signal ne vrijedi	
Članak 44.	110

Glava VII.

Signali i signalne oznake koji se više ne smiju ugrađivati

Opće odredbe	
Članak 45.	111
Signal iskliznice straog tipa	
Članak 45. a)	112
Hektometarska oznaka starog tipa	
Članak 45. b)	112
Likovni glavni signali	
Članak 46.	112-I
Likovni predsignali	
Članak 47.	116
Štitni signali	
Članak 48.	118
Oznaka prilazni signal	
Članak 49.	120
Pokazivač smjera	
Članak 50.	121

Upozorivači glavnih signala i predsignala	
Članak 51.	121
Područni manevarski signali	
Članak 52.	123
Signali na vagonskim vagama	
Članak 53.	126
Lokalni signali	
Članak 54.	128

**Glava VIII.
Prijelazne i završne odredbe**

Članak 55.	137
-----------------	-----

P R I L O Z I

Prilog I.	
Kalendar osvjetljavanja	138-I
Prilog II.	
Pregled signalnih sredstava kojim moraju biti opremljeni radnici, radna i službena mjesta	139
Prilog III.	
Naputak za postupanje s praskalicama	143
Prilog IV.	
Tehničke odredbe o signalizaciji	144

Na temelju članka 38. stavka 3. Zakona o sigurnosti u željezničkom prometu (Narodne novine br. 77/92 i 26/93) i članka 16. Statuta HŽ-Hrvatskih željeznica (Službeni vjesnik br. 5/94,5/95 i 8/95) Uprava HŽ-Hrvatskih željeznica, d.o.o. u suglasnosti s Ministarstvom pomorstva, prometa i veza Republike Hrvatske na 84. sjednici 25.02.1997. donijela je

1

SIGNALNI PRAVILNIK

Glava I.

TEMELJNE ODREDBE

Uvodne odredbe

Članak 1.

1. Signalni pravilnik skup je pravila kojima se propisuje signalizacija koja se primjenjuje na Hrvatskim željeznicama.
2. Ovim pravilnikom određuju se vrste, značenja, oblici i boje signala, signalnih znakova i signalnih oznaka, mjesto njihove ugradnje i postavljanja te način davanja i signaliziranja signalnog znaka, propisana daljina vidljivosti i uporaba.

Signale na pruzi mogu zamijeniti odgovarajući pokazivači u upravljačnici željezničkih vozila, kojima se signaliziraju način i uvjeti vožnje na pruzi u uvjetima procesnog informatičkog upravljanja vlakovima.

3. Tumačenja i objašnjenja u svezi s primjenom ovoga pravilnika daje Uprava Hrvatskih željeznica, a objavljuju se u službenom glasilu Hrvatskih željeznica.

4. Na Hrvatskim željeznicama smiju se rabiti signali i signalne oznake za koje jesu izrađene strukovne norme.

Tehnički propisi, norme i upute koje se odnose na željezničku signalizaciju moraju biti sukladni ovom pravilniku.

Kod održavanja signala, signalnih oznaka i signalnih uređaja ne smiju se mijenjati propisane svjetlosti, boja i oblik te položaj signala, signalnih sredstava i signalnih oznaka.

5. Odredbe ovog pravilnika odnose se na željeznički promet što ga obavljaju Hrvatske željeznice ili treće osobe koje su pravo obavljanja željezničkog prometa stekle sukladno zakonu (u daljnjem tekstu: željeznice). Odredbe ovog pravilnika odgovarajuće se primjenjuju i na željeznički promet što ga željeznice, ili industrijske željeznice, obavljaju na industrijskim kolosijecima.

5 |

6. Primjena signala, signalnih znakova i signalnih oznaka u graničnim kolodvorima propisuje se sukladno propisima UIC-a, bilateralnim sporazumima i drugim propisima o graničnome željezničkom prometu.

7. Uprava Hrvatskih željeznica uz suglasnost Ministarstva pomorstva, prometa i veza Republike Hrvatske može odobriti iznimnu ugradnju i uporabu lokalnih signala, signalnih znakova i signalnih oznaka. Ti signali, signalni znakovi i signalne oznake moraju biti sukladni temeljnim načelima ovog pravilnika, a njihova uporaba mora se objaviti u službenom glasilu Hrvatskih željeznica.

8. Postupci kod neispravnosti i neuporabivosti signala i signalnih oznaka koji nisu propisani ovim pravilnikom moraju se propisati prometnim pravilima.

9. Prilozi ovog pravilnika jesu njegov sastavni dio.

Temeljni pojmovi

Č l a n a k 2.

Pojedini pojmovi u ovom pravilniku znače:

1. **Jednokolosiječna pruga** - pruga s jednim kolosijekom po kojemu vlakovi voze u jednome ili u oba smjera.
2. **Dvokolosiječna pruga** - pruga s dva kolosijeka na kojoj vlakovi istog smjera voze po kolosijeku određenome za taj smjer i koji se naziva **pravilan kolosijek**.

Kolosijek na dvokolosiječnoj pruži po kojemu vlak vozi suprotno od određenog smjera naziva se **nepravilan kolosijek**.

3. **Usporedne pruge** - dvije ili više pruga jedna uz drugu, pri čemu se promet na jednoj pruži odvija neovisno o prometu na drugoj pruži.
4. **Početak i kraj pruge** - službeno mjesto ili kilometarski položaj u kojemu počinje ili u kojemu završava jedna pruga.
5. **Desna ili lijeva strana pruge** - strana pruge koja se nalazi desno ili lijevo od pruge gledajući od početka prema kraju pruge.
6. **Desna ili lijeva strana kolosijeka** - strana kolosijeka koja se nalazi desno ili lijevo gledajući u smjeru vožnje.

7. **Desnostrani promet** - vožnja vlakova na dvokolosiječnoj pruži po desnom kolosijeku u smjeru kretanja vlaka.
8. **Obostrani promet** - vožnja vlakova na dvokolosiječnoj pruži opremljenoj signalno-sigurnosnim uređajima koji omogućuju vožnju vlakova istog smjera po oba kolosijeka.

Redovan kolosijek jest kolosijek predviđen voznim redom, a **susjedni kolosijek** jest kolosijek po kojemu vožnja vlakova nije predviđena voznim redom.

9. **Signal** - sredstvo kojim se signalizira signalni znak. Signali jesu stalni, prijenosni i ručni.

Stalni signal - signal ugrađen na određenom mjestu.

Prijenosni signal - signal koji se prenosi s jednoga mjesta na drugo.

Ručni signal - signal za davanje ručnih signalnih znakova.

10. **Signalni znak** - jest znak propisan ovim pravilnikom koji može imati značenje zapovijedi ili upozorenja.

Signalni znak je **jednoznačan** ili **dvoznačan**.

Jednoznačni signalni znak - signalni pojam koji ima jedno značenje.

Dvoznačni signalni znak - signalni pojam koji istodobno zapovijeda postupak kod odnosnoga glavnog signala i predsignalizira signalni znak sljedećega glavnog signala.

11. **Signalna oznaka** - ugrađeno signalno sredstvo kojim se označava ili upozorava na posebno važno mjesto na pruži ili u službenom mjestu.

12. **Dopuštena brzina** - jest najveća propisana brzina na pruzi ili njezinoj dionici uvjetovana tehničkim stanjem pruge.

Dionica pruge jest dio pruge koji ne može biti kraći od jednog međukolodvorskog rastojanja.

13. **Ograničena brzina** - brzina niža od dopuštene kojom se smije voziti preko dijela pruge, uvjetovana njezinim tehničkim stanjem ili brzina kojom se smije voziti preko skretnica uvjetovana njihovom konstrukcijom i načinom osiguranja. Ta brzina propisana je voznim redom.

14. **Smanjena brzina** - brzina niža od dopuštene ili ograničene brzine koja se uvodi zbog tehničkog stanja pruge ili izvedbe radova.

Smanjena brzina privremenoga je značaja i nije propisana voznim redom.

Vožnja smanjenom brzinom naziva se lagana vožnja.

15. **Najveća brzina vlaka** - najveća brzina vlaka na pruzi ili njezinu dijelu propisana voznim redom.

16. **Propisana brzina vlaka** - brzina kojom vlak vozi na pruzi ili njezinu dijelu koja je propisana voznim redom ili pismenim nalogom ili je signalizirana signalima.

17. **Zaustavni put** - razdaljina koju vlak prođe od trenutka aktiviranja kočnog uređaja do zaustavljanja.

Duljina zaustavnog puta je 700, 1.000 ili 1.500 metara.

Pod polovicom (1/2) zaustavnog puta podrazumijeva se 400, 500 i 800 metara.

Pod trećinom (1/3) zaustavnog puta podrazumijeva se 200, 300 i 500 metara.

Pod dvjema trećinama (2/3) zaustavnog puta podrazumijeva se 500, 700 i 1.000 metara.

Zaustavni put određuju Hrvatske željeznice. Odluka o promjeni duljine zaustavnog puta objavljuje se u službenom glasilu Hrvatskih željeznica.

18. **Osoblje vlaka** - zajednički naziv za vlakopravno osoblje i osoblje vučnog vozila.
- 5 | 19. **Vlakopravno osoblje** - zajednički naziv za vlakovođu, manevriste na vlaku odnosno konduktore kod jednog vlaka.
20. **Osoblje pruge** - zajednički naziv za čuvara cestovnog prijelaza, čuvara pruge i drugo osoblje koje sudjeluje u osiguranju prometa vlakova između dva kolodvora.

Opće odredbe

Č l a n a k 3.

1. Željezničkim signalima signaliziraju se i daju signalni znakovi kojima se željezničko osoblje brzo i pouzdano međusobno sporazumijeva o vožnji vlakova, manevriranju, zabranjenoj i dopuštenoj vožnji preko određenog mjesta, stanju na pruzi i potrebi smanjenja brzine.

2. Signalni znakovi jesu vidni i čujni.

Vidni signalni znakovi uočavaju se vidom, a daju se položajem, bojom, svjetlošću ili pokretom.

Vidni signali jesu likovni i svjetlosni.

Likovni signali signaliziraju signalne znakove danju položajem ili obojenim likom odnosno položajem i obojenim likom, a noću obojenom mirnom svjetlošću uz dnevni znak ili samo dnevni znak.

Signalni znakovi likovnih glavnih signala i predsignala noću se signaliziraju obojenim mirnim svjetlostima uz dnevni znak.

Likovni signali mogu biti prevučeni reflektirajućom tvari.

Svjetlosni signali signaliziraju danju i noću signalne znakove obojenim mirnim ili trepćućim, obojenim mirnim i trepćućim svjetlima, dotično položajem tih svjetala.

Vidni signalni znakovi moraju biti uočljivi s propisane udaljenosti.

Čujni signalni znakovi primaju se sluhom, a daju se zvučnim signalnim sredstvima na isti način danju i noću.

Čujni signalni znakovi moraju se čuti na potrebnoj udaljenosti.

3. Signalni znakovi moraju se davati tako da ih osoblje kojemu su namijenjeni može pravodobno primiti, jasno i potpuno razumjeti i po njima postupati.

Zapovijed dana signalnim znakom mora se ispuniti, osim kada bi se njome ugrozila sigurnost prometa ili osoba.

4. Kada je signalni znak nepropisan ili pokazuje nejasan pojam, kada se vidi više signalnih znakova različitih značenja, kada se daju signalni znakovi suprotnog značenja ili kada se značenje signalnih znakova ne može nedvojbeno raspoznati, značenje signalnog znaka prema prilikama valja razumjeti u onom smislu koji zahtijeva veću opreznost, i uvijek mora se postupati tako da se očuva sigurnost prometa i osoblja.

5. Za rukovanje svakim pojedinim signalno-sigurnosnim uređajem mora se izraditi naputak.

Uporaba signalnih sredstava

Č l a n a k 4.

1. Za pravilno davanje signalnih znakova odgovoran je radnik koji ih daje.

Za pravilno rukovanje signalno-sigurnosnim uređajem odgovoran je radnik koji njime rukuje.

2. O neispravnosti signala kolodvorsko osoblje mora biti izviješćeno odmah nakon njezina ustanovljivanja dotično kod primitka službe.

3. Radnik mora kod sebe i na radnom mjestu imati signalna sredstva u propisanoj količini i ispravnom stanju.

Količina signalnih sredstava koje radnici moraju imati kod sebe i na radnom mjestu propisana je u prilogu II. ovoga pravilnika.

Glava II.

ZVONOVNI SIGNALNI ZNAKOVI

Č l a n a k 5.

A. TEMELJNE ODREDBE

1. Zvonovnim signalnim znakovima objavljuju se vožnje vlakova.

Uprava Hrvatskih željeznica može propisati da se zvonovni signalni znakovi ne rabe na pojedinim prugama.

2. Zvonovni signalni znakovi daju se automatski, posebnim uređajem električnoga signalnog zvona ili ručno induktorskim telefonom.

3. Kod ručnog davanja zvonovnih signalnih znakova jedno kratko zvonjenje daje se jednim okretajem ručice induktorskog telefona.

Razmaci između pojedinih zvonjenja u jednoj skupini moraju biti što kraći i jednaki, i smiju trajati najdulje jednu sekundu. Razmaci između pojedinih skupina u jednom signalnom znaku smiju trajati najdulje tri sekunde.

4. Signalni znakovi moraju se prema prugama međusobno razlikovati po boji zvuka.

5. Započeto davanje jednoga zvonovnog signalnog znaka ne smije se prekinuti davanjem drugoga.

B. SIGNALNI ZNAKOVI

6. Signalni znak 1: **"Vožnja vlaka prema kraju pruge"**

● ● ● ●

(tri puta po dva kratka zvonjenja).

7. Signalni znak 2: **"Vožnja vlaka prema početku pruge"**

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

(tri puta po tri kratka zvonjenja).

C. SVRHA I UPORABA SIGNALNIH ZNAKOVA

8. Zvonovnim signalnim znakovima kolodvori objavljuju predstojeće vožnje vlakova kroz međukolodvorski odsjek pruge. Ta vožnja objavljuje se susjednom kolodvoru te drugim službenim i radnim mjestima koja su uključena u signalno zvonovni vod na tome međukolodvorskom odsjeku.

Zvonovnim signalnim znakovima objavljuje se i vožnja vlaka koji vozi nepravilnim ili susjednim kolosijekom na dvokolosiječnoj pruzi te vožnja pružnih vozila između dvaju kolodvora.

Vožnja vlaka, manevarskog sastava ili pružnog vozila do nekog mjesta na pruzi i od njega ne signalizira se tim signalnim znakovima.

9. Zvonovne signalne znakove daje isključivo prometnik vlakova.
10. Zvonovni signalni znakovi daju se tri minute prije polaska vlaka.

Iznimno od stavka 1. ove točke ti signalni znakovi daju se:

- a) kod križanja vlakova neposredno nakon ulaska vlaka iz suprotnog smjera

- b) kod vožnji uzastopnih vlakova u kolodvorskom razmaku odmah nakon odjave dobivene za prethodni vlak, a u odjavnome i blokovnome razmaku te kod međukolodvorske ovisnosti kada su ispunjeni uvjeti za otpremu uzastopnog vlaka
- c) za vlakove koji se po voznom redu ne zadržavaju u kolodvoru te za vlakove koji se zadržavaju u kolodvoru manje od 3 minute, neposredno prije ulaska vlaka u kolodvor.

11. Ako se zvonovni signalni znakovi moraju dati u više smjerova, ne smiju se davati istodobno.

12. Ako se čuo zvonovni signalni znak za objavljivanje vožnje vlaka iz jednog smjera, ne smije se dati signalni znak za vožnju vlaka u suprotnom smjeru niti otpremiti vlak suprotnog smjera po istom kolosijeku sve dok vlak za koji je signalni znak bio dan ne stigne u kolodvor ili dok kolodvoru pouzdano ne ustanove da na odnosnome međukolodvorskom odsjeku pruge nema vlaka.

13. O nemogućnosti davanja zvonovnog signalnog znaka prometnik vlakova za svaki vlak mora izvijestiti službena i radna mjesta koja sudjeluju u osiguranju voznog puta vlaka i službena i radna mjesta koja redovno primaju signalne znakove.

14. Zvonovni signalni znak vrijedi sve dok vlak ne završi vožnju na tome međukolodvorskom odsjeku, ili dok se dani signalni znak ne otkáže.

15. Zvonovni signalni znak mora se otkazati:

- a) ako je dan za pogrešan smjer ili za pogrešan međukolodvorski odsjek
- b) ako je dan drugi put za istu vožnju
- c) ako se nakon davanja signalnog znaka ustanovi da vlak neće biti otpremljen ili će biti otpremljen nakon isteka deset (10) minuta

5

d) ako se vlak nakon nepredviđenog zaustavljanja na pruzi povlači u kolodvor iz kojega je bio otpremljen ili ako s pruge ne može dalje nastaviti vožnju; u takvu slučaju zvonovni signalni znak otkazuje onaj kolodvor koji prvi dobije obavijest s otvorene pruge; otkazivanje zvonovnoga signalnog znaka ne znači da je međukolodvorski odsjek postao i slobodan.

Zvonovni signalni znak u slučajevima opisanima u ovoj točki pod a), b) i c) otkazuje onaj kolodvor koji je odnosni signalni znak dao.

Zvonovni signalni znakovi otkazuju se fonogramom:

"Zvonovni signalni znak dan za vožnju vlaka broj ne vrijedi zbog (navesti uzrok otkazivanja)" - prezime prometnika vlakova.

Sadržaj fonograma mora se priopćiti svim službenim i radnim mjestima kojima je prethodno bio dan zvonovni signalni znak.

Glava III

STALNI SIGNALI

Glavni signali

Č l a n a k 6.

A. TEMELJNE ODREDBE

1. Glavni signali signaliziraju signalne znakove zapovijedi ili priopćenja o zabrani ili dopuštenju za daljnju vožnju vlaka.

2. Signalni znakovi glavnih signala predsignaliziraju se signalnim znakovima prethodnoga glavnog signala ili signalnim znakovima predsignala.

Iznimku od prethodnog stavka čine postojeći izlazni signali čiji signalni znakovi nisu predsignalizirani. | 4

3. Glavni signali jesu jednoznačni i dvoznačni i signaliziraju jednoznačne ili dvoznačne signalne znakove.

Stupovi glavnih signala koji signaliziraju jednoznačne signalne znakove obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima, a stupovi glavnih signala koji signaliziraju dvoznačne signalne znakove obojeni su s prednje strane bijelim i crvenim poljima.

Stupovi glavnih signala koji za pojedine smjerove signaliziraju dvoznačne signalne znakove a za pojedine smjerove jednoznačne signalne znakove, obojeni su bijelim i okomito podijeljenim crveno-crnim poljima, tako što se crna polja nalaze na strani na kojoj se ne predsignaliziraju signalni znakovi sljedećega glavnog signala.

Obojena polja glavnih signala mogu biti prevučena reflektirajućom tvari.

4. Glavni signali jesu svjetlosni ili likovni.

Kod jednoznačnih glavnih svjetlosnih signala signalni znakovi signaliziraju se mirnom obojenom svjetlošću ili mirnom i trepćućom obojenom svjetlošću.

Likovni signali jesu jednoznačni.

Glavni likovni signali ne smiju se ugrađivati i uvršteni su u glavu VII. ovog pravilnika.

Kod dvoznačnih glavnih svjetlosnih signala signalni znakovi signaliziraju se mirnom, trepćućom ili mirnom i trepćućom obojenom svjetlošću.

5. Glavni signali koji su u tehničkoj ovisnosti sa skretnicama signaliziraju vožnju preko skretničkog područja propisanom brzinom.

Glavni signali koji nisu u tehničkoj ovisnosti sa skretnicama ne signaliziraju brzinu vožnje preko skretničkog područja.

Kada glavni signal koji štiti skretničko područje i koji je u ovisnosti sa skretnicama signalizira vožnju ograničenom brzinom, vlak preko pripadajućega skretničkog područja mora voziti ograničenom brzinom sve dok posljednje vozilo u vlaku ne prođe područje koje štiti taj signal.

B. VRSTE GLAVNIH SIGNALA

6. Glavni signali jesu ulazni, izlazni, prostorni i zaštitni.

Ulaznim signalom zabranjuje se ili dopušta ulazak vlaku u kolodvor.

Izlaznim signalom zabranjuje se ili dopušta izlazak vlaka iz kolodvora. Izlazni signal koji signalizira izlazak s jednog kolosijeka naziva se kolosiječni izlazni signal, a izlazni signal koji signalizira izlazak iz skupine kolosijeka ili iz svih kolosijeka naziva se skupinski izlazni signal.

Prostornim signalom zabranjuje se ili dopušta ulazak vlaku u prostorni odsjek.

Zaštitnim signalom zabranjuje se ili dopušta vožnja vlaka:

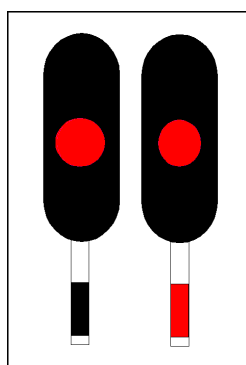
- preko rasputnice
- preko otpremništva
- preko stajališta onda ako to stajalište ima zajednički peron za dvije usporedne pruge odnosno za oba kolosijeka dvokolosiječne pruge
- preko stajališta na dvokolosiječnoj pruzi ili na dvije usporedne pruge onda ako to stajalište ima prilaz za putnike izveden kao neosigurani cestovni ili pješački prijelaz
- preko mjesta na kojemu dvokolosiječna pruga prelazi u jednokolosiječnu
- preko mjesta na kojemu se odvaja industrijski kolosijek na otvorenoj pruzi i
- u posebnom kolodvorskom području.

Ulazni i izlazni signali redovno, a zaštitni signali u pojedinim prigodama štite i skretničko područje.

7. Glavni signali ugrađeni na području kolodvora nazivaju se kolodvorski glavni signali, a na pruzi pružni glavni signali.

**C. SIGNALNI ZNAKOVI SVJETLOSNIH SIGNALA,
NJIHOVA ZNAČENJA, SVRHA I UPORABA**

8. Signalni znak 3: "**Stoj**"

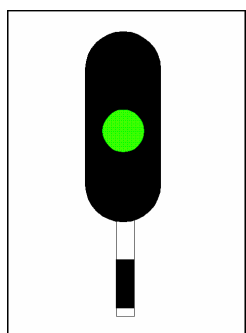
jedna crvena mirna svjetlost (vidi sl. 1)

Slika 1.

Signalni znak "Stoj" označava da je daljnja vožnja od signala zabranjena.

9. Signalni znak 4: "**Slobodno**"

Kod jednoznačnih signala:

jedna zelena mirna svjetlost (vidi sl. 2)

Slika 2.

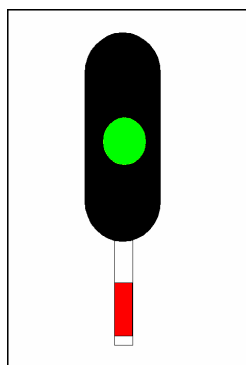
Signalni znak "Slobodno" kod signala koji štite skretničko područje i koji su u ovisnosti sa skretnicama označava da je vožnja od signala slobodna propisanom brzinom.

Signalni znak "Slobodno" kod signala koji štite skretničko područje, a koji nisu u ovisnosti sa skretnicama, označava da je vožnja od signala slobodna. Brzina vožnje kojom se smije voziti preko skretničkog područja propisana je voznim redom i signalizirana je signalima za ograničenje brzine.

Signalni znak "Slobodno" kod prostornog signala na odjavnici označava da je ulazak u prostorni odsjek slobodan, a kod zaštitnog signala da je daljnja vožnja slobodna.

10. Signalni znak 5: "Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno"

Kod dvoznačnih signala:

jedna zelena mirna svjetlost (vidi sl. 3)

Slika 3.

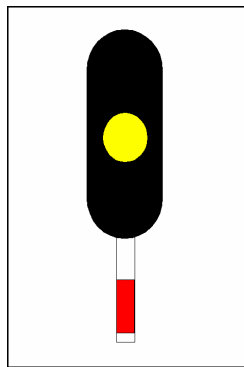
Signalni znak "Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno" kod signala koji štite skretničko područje označava da je vožnja od signala slobodna propisanom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak "Slobodno", "Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno" ili "Oprezno, očekuj Stoj" i da se brzina do sljedećega glavnog signala ne mora smanjivati.

Signalni znak "Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno" kod prostornih signala označava da je ulazak u blokovni prostorni odsjek slobodan i da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak "Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno" ili "Oprezno, očekuj Stoj" te da se brzina do sljedećega glavnog signala ne mora smanjivati.

Kada vlak prelazi na prugu koja nije opremljena uređajima automatskoga pružnog bloka, izlazni kolodvorski signal ili zaštitni signal rasputnice ne predsignalizira signalne znakove sljedećega glavnog signala.

11. Signalni znak 6: "Oprezno, očekuj Stoj"

Kod dvoznačnih signala:

jedna žuta mirna svjetlost (vidi sl. 4)

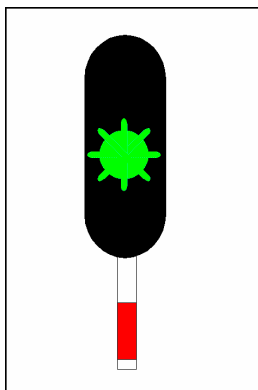
Slika 4.

Signalni znak "Oprezno, očekuj Stoj" kod signala koji štite skretničko područje označava da je vožnja od signala slobodna propisanom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak "Stoj" i da se brzina prilagodi tako da se vlak zaustavi ispred sljedećega glavnog signala. U službenim mjestima sa skupinskim izlaznim signalom vlak se mora zaustaviti ispred međnika ili graničnoga kolosiječnog signala na izlaznoj strani prijemnog kolosijeka.

Signalni znak "Oprezno, očekuj Stoj" kod prostornih signala označava da je ulazak u blokovni prostorni odsjek slobodan, da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak "Stoj" i da se brzina prilagodi tako da se vlak zaustavi ispred sljedećega glavnog signala.

12. Signalni znak 7: "Slobodno, očekuj ograničenje brzine"

Kod dvoznačnih signala:

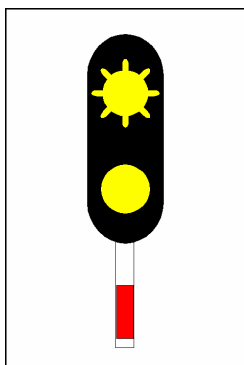
jedna zelena trepćuća svjetlost
(vidi sl. 5)

Slika 5.

Signalni znak "Slobodno, očekuj ograničenje brzine" označava da je vožnja od signala slobodna propisanom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira ograničenje brzine i da se brzina prilagodi tako da vlak preko pripadajućega skretničkog područja vozi ograničenom brzinom.

13. Signalni znak 8: "Ograničena brzina, očekuj Stoj"

Kod dvoznačnih signala:

jedna žuta trepćuća svjetlost i ispod nje jedna žuta mirna svjetlost (vidi sl. 6)

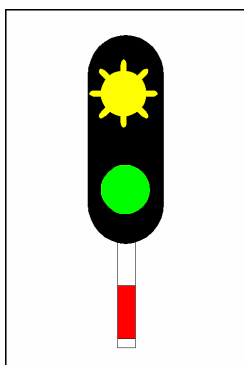
Slika 6.

Signalni znak "Ograničena brzina, očekuj Stoj" označava da je vožnja od signala slobodna, a preko pripadajućega skretničkog područja ograničenom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak "Stoj" i da se brzina prilagodi tako da se vlak zaustavi ispred sljedećega glavnog signala. U službenim mjestima sa skupinskim izlaznim signalom vlak se mora zaustaviti ispred međnika ili graničnoga kolosiječnog signala na izlaznoj strani prijemnog kolosijeka.

Signalni znak "Ograničena brzina, očekuj Stoj" signalizira ulazni ili zaštitni signal za vožnju u kolodvor na kolosijek ili skupinu kolosijeka bez izlaznog signala. U toj prigodi signalni znak "Ograničena brzina, očekuj Stoj" označava da je vožnja od signala slobodna, a preko pripadajućega skretničkog područja ograničenom brzinom i da se brzina prilagodi tako da se vlak zaustavi ispred međnika ili graničnoga kolosiječnog signala na izlaznoj strani prijemnog kolosijeka odnosno ispred signala koji označava kraj krnjeg kolosijeka.

14. Signalni znak 9: **"Ograničena brzina, očekuj Slobodno ili Oprezno"**

Kod dvoznačnih signala:

jedna žuta trepćuća svjetlost i ispod nje jedna zelena mirna svjetlost (vidi

Slika 7.

Signalni znak "Ograničena brzina, očekuj Slobodno ili Oprezno" označava da je vožnja od signala slobodna a preko pripadajućega skretničkog područja ograničenom brzinom i da sljedeći glavni signal signalizira signalni znak "Slobodno", "Slobodno, očekuj Slobodno ili Oprezno" ili "Oprezno, očekuj Stoj".

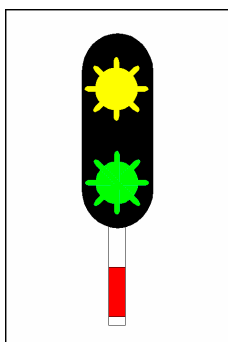
Kada vlak prelazi na prugu koja nije opremljena uređajima automatskoga pružnog bloka, kolodvorski izlazni signal ili zaštitni signal rasputnice ne predsignalizira signalne znakove sljedećega glavnog signala.

Iznimno od stavka 4. ove točke signalni znak "Ograničena brzina, očekuj Slobodno ili Oprezno" mogu signalizirati izlazni signali u kolodvorima na dionicama pruge na kojima je predviđeno opremanje automatskim pružnim blokom. U takvim prilikama taj signalni znak označava samo da je vožnja od signala slobodna i da je preko pripadajućeg skretničkog područja vožnja ograničenom brzinom.

5

15. Signalni znak 10: "**Ograničena brzina, očekuj ograničenje brzine**"

Kod dvoznačnih signala:

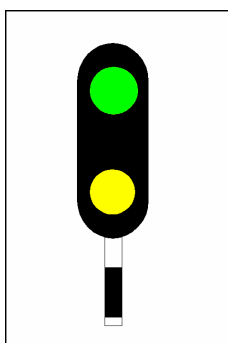
jedna žuta trepćuća svjetlost i ispod nje jedna zelena trepćuća svjetlost

Slika 8.

Signalni znak "Ograničena brzina, očekuj ograničenje brzine" označava da je vožnja od signala slobodna a preko pripadajućega skretničkog područja ograničenom brzinom, da sljedeći glavni signal signalizira ograničenje brzine i da se brzina prilagodi tako da vlak preko pripadajućega skretničkog područja vozi ograničenom brzinom.

16. Signalni znak 11: "**Ograničena brzina**"

Kod jednoznačnih signala:

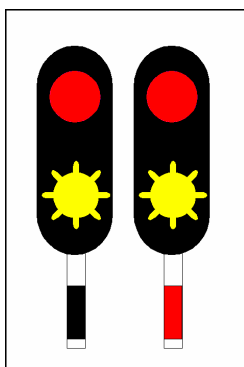
jedna zelena mirna i ispod nje jedna žuta mirna svjetlost (vidi sl. 9).

Slika 9.

Signalni znak "Ograničena brzina" označava da je vožnja od signala slobodna a preko pripadajućeg skretničkog područja ograničenom brzinom.

Signalni znak "Ograničena brzina" signalizira glavni signal s jednoznačnim signalnim znakovima koji štiti skretničko područje i u ovisnosti je sa skretnicama.

17. Signalni znak 12: **"Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h"**

jedna crvena mirna i ispod nje jedna žuta trepćuća svjetlost (vidi sl. 10)

Slika 10.

Signalni znak "Oprezna vožnja brzinom do 20 km/h" signalizira glavni signal, osim prostornoga, kada vlak mora ući, izići ili proći službeno mjesto s osobitom oprežnošću.

18. Glavni signal redovno mora signalizirati signalni znak "Stoj".

Iznimku od prednjeg stavka čine:

- prostorni signali na prugama opremljenima automatskim pružnim blokom za smjer za koji postoji privola
- pružni zaštitni signali u tovarištima, transportnim otpremništivima i mjestima na kojima se odvajaju industrijski kolosijeci na pruzi
- pružni zaštitni signali u stajalištima usporedne pruge sa zajedničkim peronom za oba kolosijeka s jedne strane.

D. POSTUPAK KOD NEISPRAVNOSTI

19. Kada je glavni svjetlosni signal neosvijetljen ispred signalnog stupa ili na signalni stup mora se postaviti crveni signalni lopar, osim kod prostornih signala automatskoga pružnog bloka.

20. Vlak se mora zaustaviti ispred glavnog signala kada je neosvijetljen ili kada signalizira nejasne signalne znakove.

Predsignali glavnih signala

Č l a n a k 7.

A. TEMELJNE ODREDBE

1. Predsignal je signal ugrađen na propisanoj udaljenosti ispred glavnog signala s kojim je u tehničkoj ovisnosti i čije signalne znakove predsignalizira.

2. Predsignali jesu svjetlosni ili likovni.

Likovni predsignali ne smiju se ugrađivati i uvršteni su u glavu VII. ovog pravilnika.

3. Svjetlosnim predsignalima signaliziraju se signalni znakovi mirnom ili trepćućom obojenom svjetlošću.

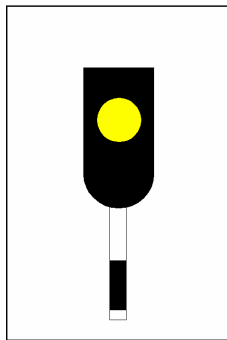
4. Stupovi predsignala obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima i mogu biti prevučeni reflektirajućom tvari.

**B. SIGNALNI ZNAKOVI SVJETLOSNIH
PREDSIGNALA, NJIHOVA ZNAČENJA, SVRHA I
UPORABA**

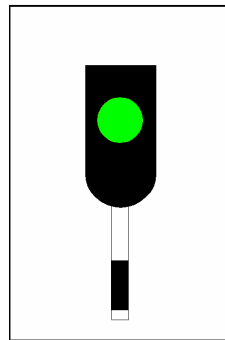
5. Signalni znak 13: **"Očekuj Stoj"**
jedna žuta mirna svjetlost (vidi sl. 11).

Signalni znak "Očekuj Stoj" znači da glavni signal signalizira signalni znak "Stoj" i da se brzina prilagodi tako da se vlak zaustavi ispred glavnog signala.

6. Signalni znak 14: **"Očekuj Slobodno"**
jedna zelena mirna svjetlost (vidi sl. 12).

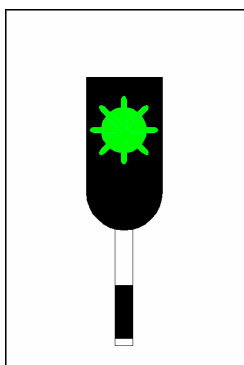
Slika 11.

Slika 12.

Signalni znak "Očekuj Slobodno" znači da glavni signal signalizira signalni znak "Slobodno".

7. Signalni znak 15: **"Očekuj ograničenje brzine"**

jedna zelena trepćuća svjetlost
(vidi sl. 13).

Slika 13.

Signalni znak "Očekuj ograničenje brzine" znači da glavni signal signalizira ograničenu brzinu i da se brzina prilagodi tako da se preko pripadajućega skretničkog područja vozi ograničenom brzinom.

C. POSTUPAK KOD NEISPRAVNOSTI

8. Kada je predsignal neosvijetljen ili kada signalizira nejasan signalni znak, postupa se kao da signalizira signalni znak "Očekuj Stoj".

9. Kada je predsignal neosvijetljen, ispred stupa ili na stup mora se postaviti žuti signalni lopar.

Ponavljač predsignaliziranja

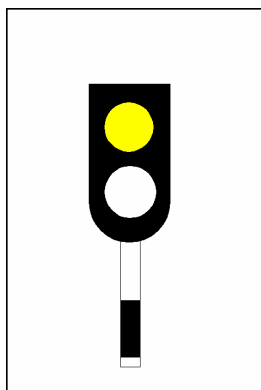
Č l a n a k 8.

A. TEMELJNE ODREDBE

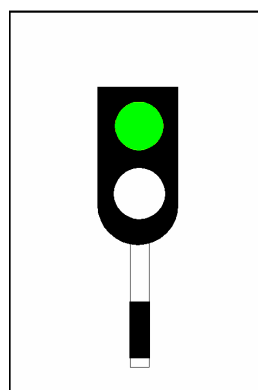
1. Ponavljač predsignaliziranja jest svjetlosni signal ugrađen ispred glavnoga svjetlosnog signala kod kojega se ne može postići propisana daljina vidljivosti.
2. Ponavljač predsignaliziranja ponavlja predsignalizirane signalne znakove.
3. Stupovi ponavljača predsignaliziranja obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima i mogu biti prevučeni reflektirajućom tvari.

B. SIGNALNI ZNAKOVI PONA VLJAČA PREDSIGNALIZIRANJA, NJIHOVO ZNAČENJE I UPORABA

4. Ponavljač predsignaliziranja signalizira signalne znakove mirnom ili trepćućom obojenom svjetlošću kao predsignal ili signal čiji signalni znak ponavlja uz jednu mirnu mliječnobijelu svjetlost.
5. Signalni znak 16: "**Glavni signal signalizira Stoj**"
jedna žuta mirna i ispod nje jedna mliječnobijela svjetlost
(vidi sl. 14).
6. Signalni znak 17: "**Glavni signal signalizira Slobodno**"
jedna zelena mirna i ispod nje jedna mliječnobijela svjetlost
(vidi sl. 15).

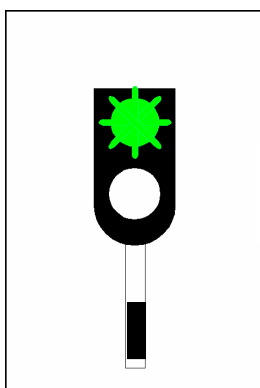

Slika 14.

Slika 15.

7. Signalni znak 18: "Glavni signal signalizira ograničenje brzine"

Slika 16.

jedna zelena trepćuća i ispod nje jedna mliječnobijela svjetlost (vidi sl. 16).

C. POSTUPAK KOD NEISPRAVNOSTI

8. Kada je ponavljač predsignaliziranja neosvijetljen, kada je signalni znak nejasan ili kada svijetli samo mliječnobijela svjetlost, postupa se kao da signalizira signalni znak "Glavni signal signalizira Stoj".

Pokazivač brzine

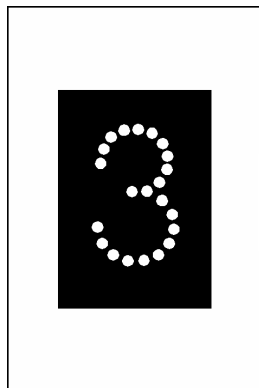
Č l a n a k 9.

A. TEMELJNE ODREDBE

1. Pokazivač brzine dopunski je signal glavnog signala.
2. Pokazivač brzine signalizira kojom se brzinom smije voziti preko pripadajućega skretničkog područja kada glavni signal signalizira daljnju vožnju ograničenom brzinom.

B. SIGNALNI ZNAKOVI, SVRHA I UPORABA

3. Signalni znak 19: "**Voziti ograničenom brzinom odkm/h**"

svijetleća bijela brojka na crnoj četverokutnoj ploči (vidi sl. 17).

Slika 17.

4. Broj na pokazivaču brzine množi se s 10 kako bi se dobila brzina kojom se smije voziti.

Granični kolosiječni signali

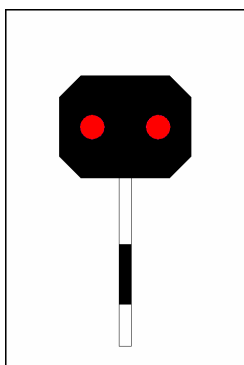
Č l a n a k 10.

A. TEMELJNE ODREDBE

1. Granični kolosiječni signali jesu svjetlosni signali koji signaliziraju je li daljnja vožnja od toga signala zabranjena ili dopuštena.
2. Granični kolosiječni signali namijenjeni su:
 - a) za podjelu glavnog kolosijeka na ograničene odsjeke voznog puta
 - b) za označavanje kraja glavnog kolosijeka koji nije opremljen glavnim signalom
 - c) za označavanje granice kolodvorskog područja ili skupine kolosijeka.
3. Stupovi graničnih kolosiječnih signala obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima koja mogu biti prevučena reflektirajućom tvari, ako kolodvorski prostor nije propisno osvijetljen.

B. SIGNALNI ZNAKOVI, NJIHOVO ZNAČENJE, SVRHA I UPORABA

4. Signalni znak 20: "Vožnja zabranjena"

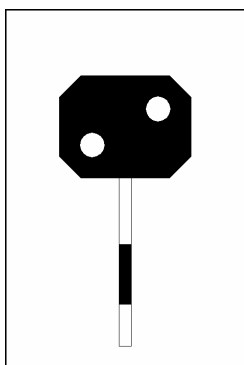
dvije crvene mirne vodoravne svjetlosti
(vidi sl. 18).

Slika 18.

Signalni znak "Vožnja zabranjena" znači da je daljnja vožnja od toga signala zabranjena.

Redovni signalni znak graničnoga kolosiječnog signala je "Vožnja zabranjena".

5. Signalni znak 21: "Vožnja dopuštena"

dvije mliječnobijele mirne kose svjetlosti (vidi sl. 19).

Slika 19.

6. Signalni znak "Vožnja dopuštena" dopušta daljnju vožnju do sljedećega signala za zaštitu voznog puta ili do vozila na kolosijeku.

7. Signalni znak "Vožnja dopuštena" za vučno vozilo bez pratitelja kod manevriranja vrijedi kao zapovijed za pokretanje. Ako ispred signala stoji više nezakvačenih vučnih vozila, signalni znak "Vožnja dopuštena" vrijedi samo za prvo vučno vozilo. Ako se na signalu pojavi signalni znak "Vožnja zabranjena" prije nego je vučno vozilo prošlo pokraj signala, znači da je ta vožnja opozvana.

C. POSTUPAK KOD NEISPRAVNOSTI

8. Kada je granični kolosiječni signal neispravan ili kada signalizira nejasne signalne znakove, smatra se da signalizira signalni znak "Vožnja zabranjena".

Manevarski signali

Č l a n a k 11.

1. Manevarski signali namijenjeni su za zaštitu voznog puta vlaka od manevarske vožnje, osiguranje i zaštitu manevarskih voznih putova, označavanje položaja iskliznice i okretnice te označavanje mjesta do kojega je dopušteno redovno manevriranje.

2. Manevarski signali jesu svjetlosni ili likovni.

3. Manevarski signali jesu:

- a) signali za zaštitu voznog puta
- b) signal na iskliznici
- c) signal na okretnici
- d) granica manevriranja.

Manevarski signali za zaštitu voznog puta

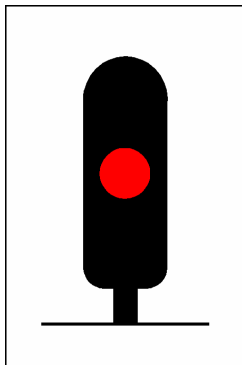
Č l a n a k 12.

A. TEMELJNE ODREDBE, SIGNALNI ZNAKOVI, SVRHA I UPORABA

1. Manevarski signali za zaštitu voznog puta signaliziraju je li od toga signala daljnja vožnja zabranjena ili dopuštena.

Manevarski signali za zaštitu voznog puta obojeni su crnom bojom, a sa stražnje strane i dvjema žutim kosim prugama.

2. Signalni znak 22: "**Manevriranje zabranjeno**"

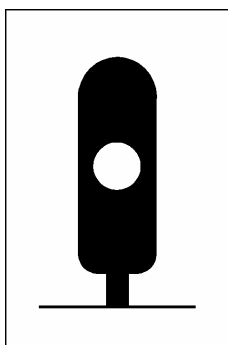
jedna crvena mirna svjetlost (vidi sl. 20).

Slika 20.

Signalni znak "Manevriranje zabranjeno" znači da je daljnja vožnja od toga signala zabranjena.

Redovan signalni znak manevarskog signala za zaštitu voznog puta je "Manevriranje zabranjeno".

3. Signalni znak 23: "Manevriranje slobodno"

jedna bijela mirna svjetlost (vidi sl. 21).

Slika 21.

Signalni znak "Manevriranje slobodno" dopušta manevarsku vožnju do sljedećega manevarskog signala, graničnoga kolosiječnog signala, signala kraj krnjeg kolosijeka, signala granica manevriranja, signala na iskliznici ili do vozila na kolosijeku.

Signalni znak "Manevriranje slobodno" vrijedi za jednu manevarsku vožnju.

4. Signalni znak "Manevriranje slobodno" signaliziran manevarskim signalom za zaštitu voznog puta vrijedi za manevarsku vožnju samo kada glavni signal signalizira signalni znak "Stoj".

5. U osiguranome voznom putu svi manevarski signali za zaštitu voznog puta moraju signalizirati signalni znak "Manevriranje slobodno". Na susjednim kolosijecima s kojih se može ugroziti osigurani vozni put ti signali moraju signalizirati signalni znak "Manevriranje zabranjeno".

6. Signalni znak "Manevriranje slobodno" za vučno vozilo bez pratitelja kod manevriranja vrijedi kao zapovijed za pokretanje. Ako ispred signala stoji više nezakvačenih vučnih vozila, signalni znak "Manevriranje slobodno" vrijedi samo za prvo vučno vozilo. Ako se na signalu pojavi signalni znak "Manevriranje zabranjeno" prije nego je vučno vozilo prošlo pokraj signala, to znači da je ta vožnja opozvana.

B. POSTUPAK KADA JE MANEVARSKI SIGNAL ZA ZAŠTITU VOZNOG PUTA NEISPRAVAN

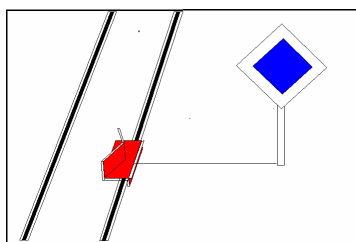
7. Kada je manevarski signal za zaštitu voznog puta neispravan ili kada signalizira nejasne signalne znakove, smatra se da signalizira signalni znak "Manevriranje zabranjeno".

Signal iskliznice

Č l a n a k 13.

1. Signal iskliznice označava njezin položaj i signalizira signalni znak kojim se zabranjuje manevriranje preko toga mjesta.

2. Signalni znak 24: "**Manevriranje zabranjeno**"

uspravna kvadratna plava ploča s bijelim rubom zakrenuta za 45 stupnjeva prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 22).

Slika 22.

3. Redovan signalni znak signala iskliznice jest signalni znak "Manevriranje zabranjeno".

4. Dopuštena vožnja preko iskliznice ne signalizira se.

5. Neispravan signal iskliznice mora se postaviti u položaj da signalizira signalni znak "Manevriranje zabranjeno".

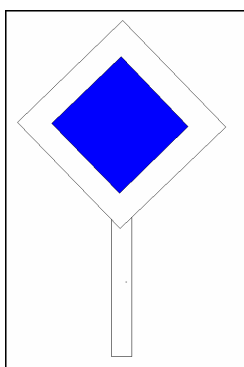
6. Službena mjesta odnosno kolosijeke na kojima se signal na iskliznici mora noću osvijetliti određuju Hrvatske željeznice ovisno o mjesnim prilikama, obujmu prometa i drugim razlozima u svezi sa sigurnošću prometa.

Signal okretnice

Č l a n a k 14.

1. Signal okretnice označava mjesto i njezin položaj i signalizira signalni znak kojim se zabranjuje ili dopušta vožnja na okretnicu ili s nje.

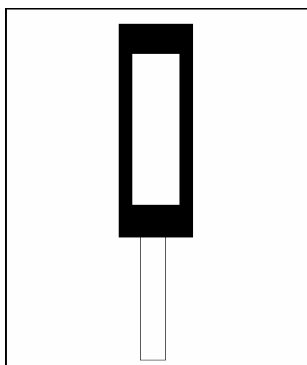
2. Signalni znak 24: "**Manevriranje zabranjeno**"

uspravna kvadratna plava ploča s bijelim rubom zakrenuta za 45 stupnjeva prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 23).

Slika 23.

3. Signalni znak 25: "**Manevriranje slobodno**"

uspravni bijeli pravokutnik prevučen reflektirajućom tvari na crnoj podlozi u oba smjera vožnje (vidi sl. 24).

Slika 24.

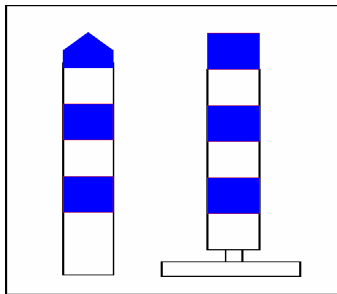
4. Redovan signalni znak signala okretnice jest signalni znak "Manevriranje zabranjeno".

Signal granica manevriranja

Č l a n a k 15.

1. Signal granica manevriranja označava mjesto na pružnom kolosijeku u kolodvorskom području do kojega se smiju obavljati manevarske vožnje iz kolodvora. 5

2. Signalni znak 26: "**Granica manevarskih vožnji**"

Slika 25.

stup ili ploča obojena
naizmjenično plavim i
bijelim poljima
prevučenim
reflektirajućom tvari (vidi

Skretnički signali

Č l a n a k 16.

A. TEMELJNE ODREDBE, SIGNALNI ZNAKOVI

1. Skretnički signali signaliziraju u kojemu se položaju nalazi skretnica.

Skretnički signali mogu biti:

- skretničke signalne svjetiljke u crnim kutijama s mliječnobijelim staklima koje noću moraju biti osvijetljene
- skretničke signalne crne ploče s bijelim znakovima sa ili bez reflektirajuće tvari.

3

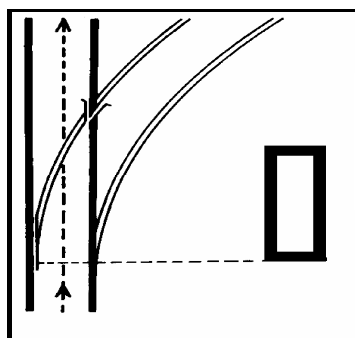
Skretničke signalne svjetiljke ili skretničke signalne ploče s reflektirajućom tvari moraju imati:

- skretnice na pružnom kolosijeku
- skretnice na glavnim kolosijecima
- skretnice na sporednim kolosijecima na kojima se manevrira noću
- zaštitne skretnice koje nisu u ovisnosti s glavnim signalima.

B. SIGNALNI ZNAKOV

a) Jednostruke skretnice

2. Signalni znak 27: "Vožnja u pravac uz jezičak ili niz jezičak"

bijeli uspravni pravokutnik
na crnoj podlozi u oba smjera
vožnje (vidi sl. 26).

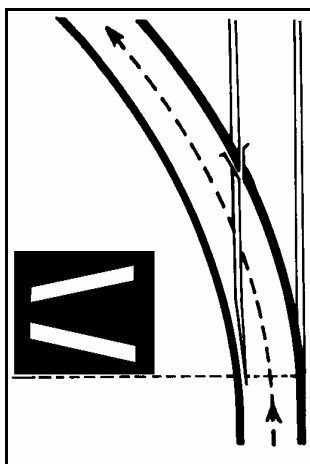
3

Slika 26.

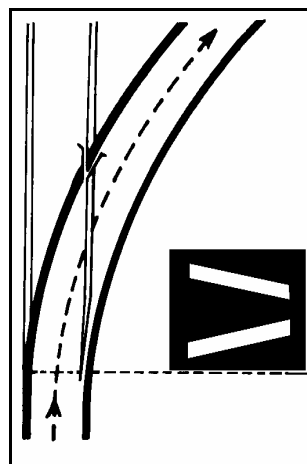
3. Signalni znak 28: "Vožnja u skretanje"

uz jezičak:

bijela strelica na crnoj podlozi s vrhom okrenutim u smjeru skretanja (vidi sl. 27 i 28). | 3

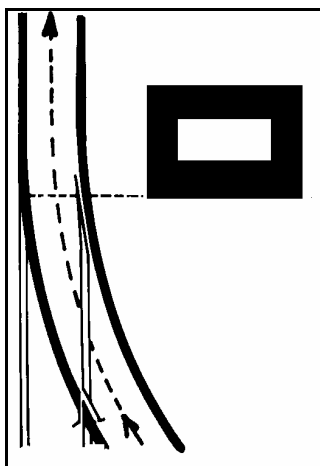

Slika 27.

Slika 28.

niz jezičak:

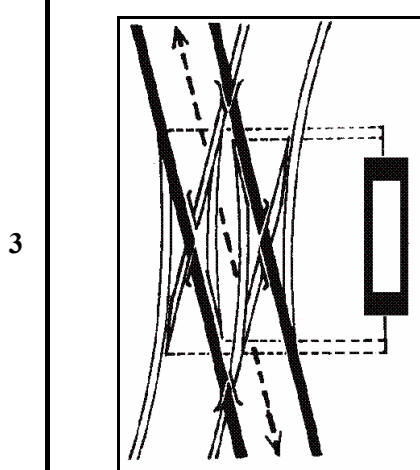

Slika 29.

bijeli vodoravni pravokutnik na crnoj podlozi (vidi sl. 29). | 3

b) Križne skretnice

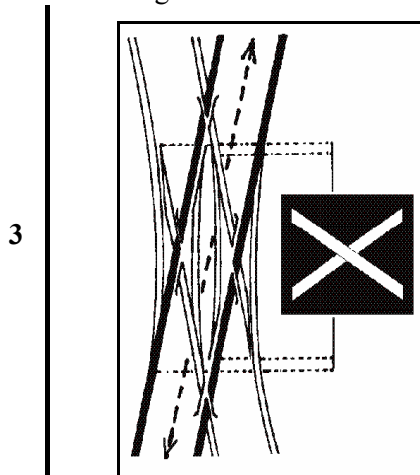
4. Signalni znak 29: "Vožnja glavnim pravcem u oba smjera"

bijeli uspravni pravokutnik na crnoj podlozi u oba smjera vožnje (vidi sl. 30).

Slika 30.

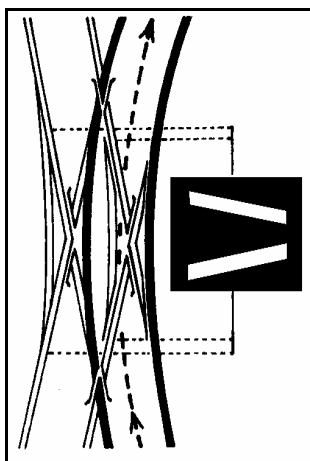
5. Signalni znak 30: "Vožnja za sporedni pravac u oba smjera"

bijeli kosi križ na crnoj podlozi u oba smjera vožnje (vidi sl. 31).

Slika 31.

6. Signalni znak 31: "Vožnja u skretanje desno"

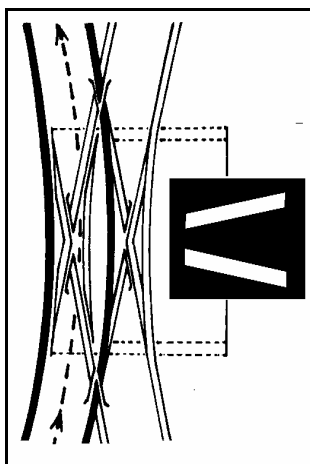

Slika 32.

bijela strelica na crnoj podlozi
s vrhom usmjerenim udesno
(vidi sl. 32).

3

7. Signalni znak 32: "Vožnja u skretanje lijevo"

Slika 33.

bijela strelica na crnoj podlozi
s vrhom usmjerenim ulijevo
(vidi sl. 33).

3

8. Kod skretnica ugrađenih u razini podloge na industrijskim kolosijecima u lukama i tvorničkim halama skretnički signali ne moraju se ugrađivati.

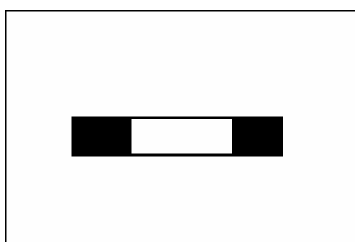
3

Međnik

Članak 17.

1. Signal međnik signalizira među između dvaju kolosijeka koji se spajaju do koje se smiju nalaziti vozila kako ne bi ugrožavala vožnju po susjednom kolosijeku.
2. Vlak, manevarski sastav ili pružno vozilo, ako se na kolosijeku moraju zaustaviti, moraju stati ispred međnika.
3. Signalni znak 33: "**Međnik**"

3

bijela vodoravno ugrađena gredica sa crno obojenim krajevima; bijela boja može biti prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 34).

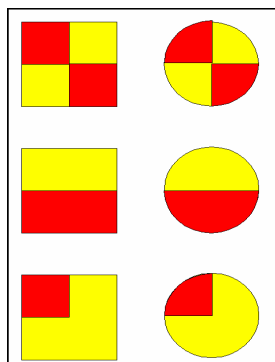
Slika 34.

Granica odsjeka

Članak 18.

1. Signal granica odsjeka signalizira mjesto koje vozila moraju osloboditi ili zauzeti kako bi se omogućilo rukovanje signalima i skretnicama.
2. Signal granica odsjeka kod skretnica signalizira mjesto koje vozila moraju osloboditi kako bi se omogućilo rukovanje skretnicama.

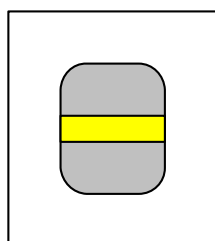
3. Signalni znak 34: "Granica odsjeka"

poklopac kabljske glave izoliranog odsjeka ili stupić obojen žuto-crveno (vidi sl. 35).

3

Slika 35.

poklopac kućišta brojila osovina obojen srebrnastom bojom sa žutom trakom okomitom na kolosijek (vidi sl. 35.a)

3

Slika 35.a)

4. Okrugli ili četverokutni poklopac kabljske glave izoliranog odsjeka ili vrh stupića podijeljen je na polja, od kojih svako polje odgovara jednoj tračnici odnosno izolaciji koja tu počinje ili završava.

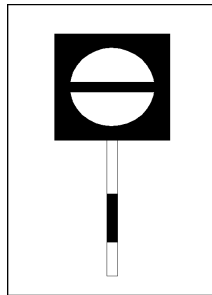
Polje koje odgovara izoliranoj tračnici obojeno je crveno, a polje koje odgovara neizoliranoj tračnici obojeno je žuto.

Pojedine kombinacije za signalni znak "Granica odsjeka" ovisno o rasporedu izoliranih i neizoliranih tračnica prikazane su na slici 35.

Signal kraj krnjeg kolosijeka

Č l a n a k 19.

1. Signal kraj krnjeg kolosijeka označava kraj krnjeg kolosijeka.
2. Stupovi signala kraj krnjeg kolosijeka obojeni su s prednje strane naizmjenično bijelim i crnim poljima.
3. Signalni znak 35: "**Kraj krnjeg kolosijeka**"

crna kvadratna ploča s dva bijela polukruga prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 36).

Slika 36.

4. Signal kraj krnjeg kolosijeka ugrađuje se na kraju krnjeg kolosijeka koji služi za prijem vlakova, a prema potrebi može se ugrađivati i na druge krnje kolosijeke.

Signali za ograničenje brzine

Č l a n a k 20.

TEMELJNE ODREDBE, SIGNALNI ZNAKOVI, SVRHA I UPORABA

1. Signalima za ograničenje brzine signalizira se ograničenje brzine na pruzi ili njezinu dijelu.

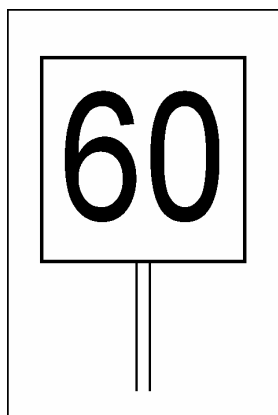
Signalima za ograničenje brzine signaliziraju se i ograničene brzine preko skretnica na pruzi i glavnom prolaznom kolosijeku glede njihove konstrukcije i načina osiguranja, ako nisu signalizirane pokazivačima brzine.

Mjesto na pruzi ili kolosijeku preko kojega se mora voziti ograničenom brzinom mora se signalizirati i predsignalizirati iz oba smjera.

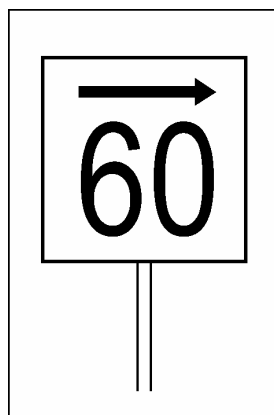
2. Signalni znak 36: **"Očekuj ograničenje brzine"**
bijela ploča u obliku kvadrata ili pravokutnika s jednim ili dva crna broja prevučena reflektirajućom tvari
- predsignalna ploča (vidi sl. 37 i 37a).

Predsignalna ploča s jednim brojem vrijedi za sve vlakove. Na predsignalnoj ploči s dva broja donji broj vrijedi za vlakove s nagibnom tehnikom koja je ispravna i djelatna, a gornji broj vrijedi za sve ostale vlakove.

3. Kada je predsignalna ploča ugrađena na zajedničkom dijelu pruge ispred rasputnice ili odvojnog kolodvora i kada vrijedi samo za jednu od odvojnih pruga, na njoj mora biti ucrtana crna strelica usmjerena prema odvojnoj pruzi za koju vrijedi (vidi sl. 38 i 38a).

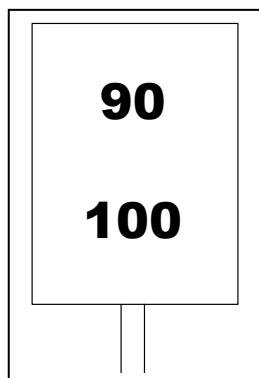

Slika 37.

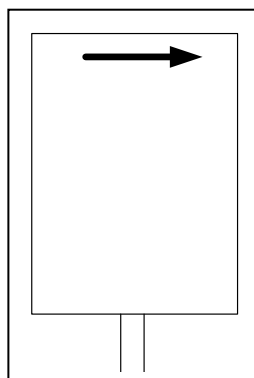

Slika 38.

4

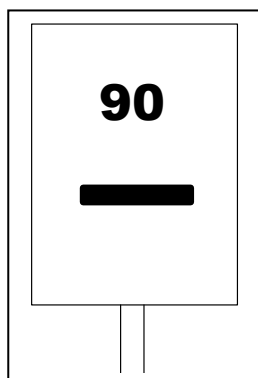

Slika 37a

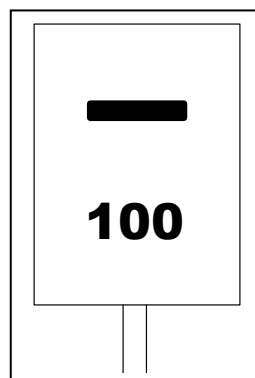

Slika 38a

4 Ukoliko na prugama na kojima voze vlakovi s nagibnom tehnikom ograničenje brzine postoji samo za jednu vrstu vlakova, dok druga vrsta vlakova vozi na tom dijelu pruge dopuštenom brzinom, na predsignalnu ploču upisuje se ograničena brzina i vodoravna crta za vlak za koji nema ograničenja brzine (slike 37b i 38b).

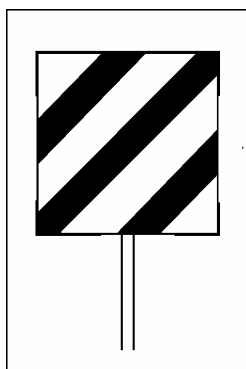
Slika 37b

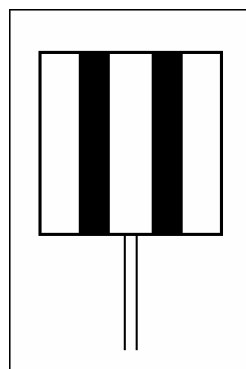
Slika 38b

4. Signalni znak 37: **"Početak ograničene brzine"**
bijela kvadratna ploča s trima kosim crnim prugama naviše s lijeva na desno prevučena reflektirajućom tvari -početna ploča (vidi sl. 39).

5. Signalni znak 38: **"Kraj ograničene brzine"**
bijela kvadratna ploča s dvjema uspravnim crnim prugama
prevučena reflektirajućom tvari - završna ploča (vidi sl. 40).

Slika 39.

Slika 40.

6. Signalni znak "Očekuj ograničenje brzine" signalizira da se brzina prilagodi tako da se od signalnog znaka "Početak ograničene brzine" vozi brzinom koja je ispisana na predsignalnoj ploči. Brzina se smije povećati kada posljednje vozilo u vlaku prođe signalni znak "Kraj ograničene brzine".
7. Signalni znak "Početak ograničene brzine" signalizira početak dijela pruge od kojega se mora voziti brzinom označenom na predsignalnoj ploči.
8. Signalni znak "Početak ograničene brzine" predsignalizira se signalnim znakom "Očekuj ograničenje brzine".
9. Signalni znak "Kraj ograničene brzine" signalizira mjesto na kojemu prestaje ograničena brzina.
10. Kod uzastopnih ograničenih brzina, bez međuprostora s dopuštenom brzinom, početak uzastopne ograničene brzine smatra se krajem prethodne ograničene.

11. Kada se na dijelu pruge na kojemu je signalizirana ograničena brzina, privremeno uvodi niža brzina, ona se signalizira signalima za laganu vožnju.

Signali automatskih uređaja na cestovnim prijelazima

Č l a n a k 21.

A. TEMELJNE ODREDBE

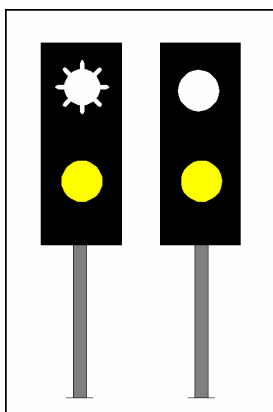
1. Ispravnost automatskih uređaja za osiguranje prometa na cestovnim prijelazima, koje u rad uključuje nailazeći vlak, kontrolira se na dva načina:
 - a) kontrolnim svjetlosnim signalima ugrađenima pokraj pruge na propisanoj udaljenosti ispred cestovnog prijelaza
 - b) kontrolnim uređajima s daljinskom kontrolom u zaposjednutome službenom mjestu.

2. Kada je promet na cestovnim prijelazima osiguran kontrolnim svjetlosnim signalima ugrađenima pokraj pruge, ispred cestovnog prijelaza ugrađuju se:
 - a) kontrolni svjetlosni signal
 - b) pomoćni kontrolni svjetlosni signal
 - c) signal uključne točke.

3. Kada je promet na cestovnim prijelazima osiguran automatskim uređajima s daljinskom kontrolom u zaposjednutom službenom mjestu, pokraj pruge ispred cestovnog prijelaza ugrađuju se:
 - a) signal početak zaustavnog puta ispred cestovnog prijelaza
 - b) signal uključne točke s daljinskom kontrolom.

B. KONTROLNI I POMOĆNI KONTROLNI SVJETLOSNI SIGNALI

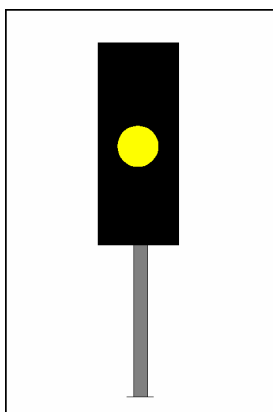
4. Signalni znak 39: "Uređaj na cestovnom prijelazu ispravan"

Slika 41.

jedna bijela trepćuća ili bijela mirna svjetlost i ispod nje jedna žuta mirna svjetlost (vidi sl. 41).

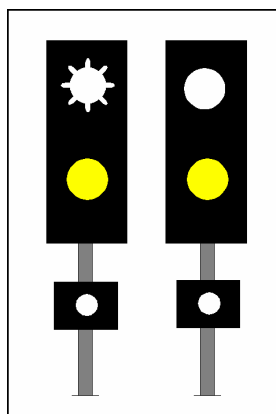
5. Signalni znak 40: "Uređaj na cestovnom prijelazu neispravan"

Slika 42.

jedna žuta mirna svjetlost (vidi sl. 42).

6. Pomoćni kontrolni svjetlosni signal signalizira iste signalne znakove kao i kontrolni svjetlosni signal.

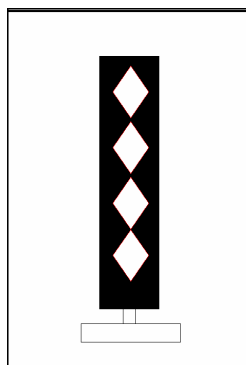

Pomoćni kontrolni svjetlosni signal na stupu ima ugrađen bijeli krug na crnom polju prevučen reflektirajućom tvari (vidi sl. 43).

Slika 43.

C. SIGNALI UKLJUČNE TOČKE

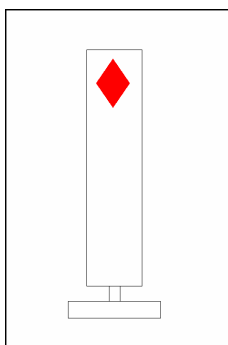
7. Signalni znak 41: "Uključna točka, očekuj kontrolni signal"

uspravna pravokutna crna ploča s četirima bijelim rombovima jednim ispod drugoga prevučeni reflektirajućom tvari (vidi sl. 44).

Slika 44.

8. Signalni znak 42: **"Uključna točka s daljinskom kontrolom"**

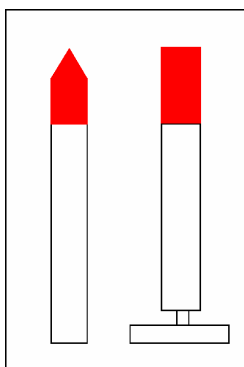
Slika 45.

uspravna pravokutna bijela ploča s jednim ili više crvenih rombova jednim ispod drugoga prevučenih reflektirajućom tvari (vidi sl. 45).

Broj rombova označava za koliko je cestovnih prijelaza uključna točka zajednička.

D. SIGNAL POČETAK ZAUSTAVNOG PUTA

9. Signalni znak 43: **"Početak zaustavnog puta ispred cestovnog prijelaza"**

Slika 46.

stup ili bijela ploča s crvenim vrhom prevučen reflektirajućom tvari (vidi sl. 46).

E. SVRHA I UPORABA SIGNALNIH ZNAKOVA

10. Signalni znak "Uključna točka, očekuj kontrolni signal" zapovijeda da se mora motriti signalizira li kontrolni svjetlosni signal signalni znak "Uređaj na cestovnom prijelazu ispravan" ili signalni znak "Uređaj na cestovnom prijelazu neispravan". Kada je uređaj ispravan, nakon prelaska prve osovine vlaka preko uključne točke na kontrolnom svjetlosnom signalu pojavljuje se signalni znak "Uređaj na cestovnom prijelazu ispravan", što znači da nema smetnji za daljnju vožnju preko cestovnog prijelaza ako vlak u određenom vremenu prođe cestovni prijelaz. U suprotnom promet preko cestovnog prijelaza nije osiguran.

11. Kada se nakon prolaska pokraj signalnog znaka "Uključna točka, očekuj kontrolni signal" na kontrolnome svjetlosnom signalu ne pojavi signalni znak "Uređaj na cestovnom prijelazu ispravan", strojovođa mora više puta dati signalni znak "Pazi" i vlak zaustaviti ispred cestovnog prijelaza.

12. Pomoćni kontrolni svjetlosni signal ugrađuje se između kontrolnoga svjetlosnog signala i cestovnog prijelaza na dionici pruge na kojoj vlak ima zadržavanje između kontrolnoga svjetlosnog signala i cestovnog prijelaza. Prije polaska vlaka pomoćni kontrolni svjetlosni signal mora se uključiti.

13. Signalni znak "Uključna točka s daljinskom kontrolom" označava mjesto na kojemu je ugrađena uključna točka automatskog uređaja za osiguranje cestovnog prijelaza i signalizira da vlak mora u određenom vremenu proći cestovni prijelaz. U suprotnom promet preko cestovnog prijelaza nije osiguran.

14. Signalni znak "Početak zaustavnog puta ispred cestovnog prijelaza" signalizira mjesto početka kočenja kako bi se vlak zaustavio ispred cestovnog prijelaza kada je uređaj za osiguranje cestovnog prijelaza neispravan.

15. Sve odredbe u ovome članku propisane za cestovne prijelaze vrijede i za pješačke prijelaze osigurane automatskim uređajima za osiguravanje prometa koje u rad uključuje vlak koji nailazi. 5

Signali za elektrovoču

Č l a n a k 22.

A. TEMELJNE ODREDBE

1. Signali za elektrovoču rabe se na elektrificiranim prugama i kolodvorima opremljenima stacionarnim uređajima za predgrijavanje i njima se:

- a) priopćava o elektrovočnom sustavu
- b) zapovijeda rukovanje strujnim oduzimačem
- c) zapovijeda rukovanje glavnim prekidačem
- d) štiti mjesto ili kolosijek preko kojega se elektrovočno vozilo ne smije kretati s podignutim strujnim oduzimačem
- e) upozorava na električno predgrijavanje vagona.

2. Signali za elektrovoču jesu plave kvadratne ploče s bijelim rubom u uspravnom položaju zakrenute za 45 stupnjeva i s ucrtanim bijelim oznakama. Ucrtane oznake jesu bijele pruge, likovi ili brojevi koji mogu biti prevučeni reflektirajućom tvari. Iznimno od prednjeg stavka signalne ploče signala za priopćavanje nisu zakrenute za 45 stupnjeva.

3. Signali za elektrovoču jesu:

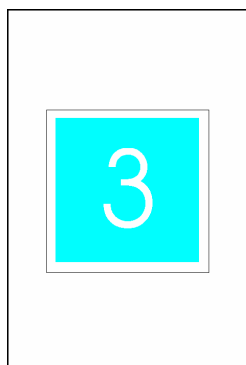
- signali za priopćavanje
- signali za rukovanje strujnim oduzimačima
- signali za rukovanje glavnim prekidačima
- signali za zaštitu i
- signali za upozorenje.

4. Signali za priopćavanje i rukovanje prekidačima jesu stalni, a signali za rukovanje strujnim oduzimačima te signali za zaštitu i upozorenje jesu stalni i prijenosni.

B. SIGNALNI ZNAKOVI, NJIHOVA ZNAČENJA, SVRHA I UPORABA

a) Signali za priopćavanje

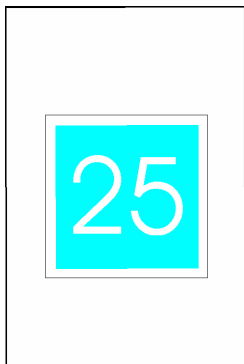
5. Signalni znak 44: "Istosmjerni sustav 3 kV"

bijeli broj 3 na plavoj ploči
(vidi sl. 47).

Slika 47.

6. Signalni znak 45: "Izmjenični sustav 25 kV, 50 Hz"

bijeli broj 25 na plavoj ploči
(vidi sl. 48).

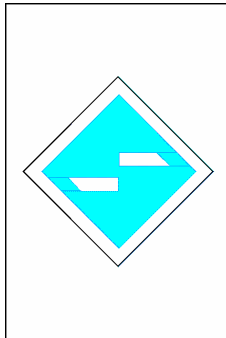
Slika 48.

7. U kolodvorima u kojima se sučeljavaju dva elektrovoćna sustava, na kolosijecima iznad kojih je kontaktna mreža djelomićno prikljućena na jedan i djelomićno na drugi sustav ugrađuju se signali za priopćavanje ovisno o vrsti napona kojim se vozni vod napaja.

Kada je vozni vod djelomićno prikljućen na jedan, a djelomićno na drugi elektrovoćni sustav i kada je potrebno da se na takvim mjestima ugrađuju signali za rukovanje strujnim oduzimaćima koji se odnose samo na elektrovoćna vozila jednog sustava, pokraj signala ili ispod signala sa signalnim znakom "Podigni strujni oduzimać" mora se ugraditi i odgovarajući signal za priopćenje koji signalizira na koji se elektrovoćni sustav taj signal odnosi.

b) Signali za rukovanje strujnim oduzimačima

8. Signalni znak 46: **"Pripremi se za spuštanje strujnog oduzimača"**

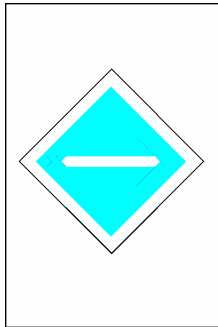

dvije bijele vodoravne pruge jedna ispod druge, i to gornja na desnoj, a donja na lijevoj polovici plave ploče (vidi sl. 49).

Slika 49.

Signalni znak "Pripremi se za spuštanje strujnog oduzimača" upozorava strojovođu da nailazi na signalni znak "Spusti strujni oduzimač" i da se mora pripremiti za njegovo spuštanje.

9. Signalni znak 47: **"Spusti strujni oduzimač"**

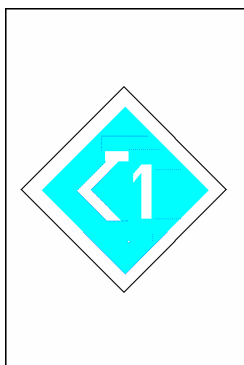

bijela vodoravna pruga preko sredine plave ploče (vidi sl. 50).

Slika 50.

Signalni znak "Spusti strujni oduzimač" označava mjesto početka voznog voda ispod kojega elektrovučno vozilo mora proći sa spuštenim strujnim oduzimačem.

10. Signalni znak 48: **"Dopuštena vožnja s jednim podignutim strujnim oduzimačem"**

Slika 51.

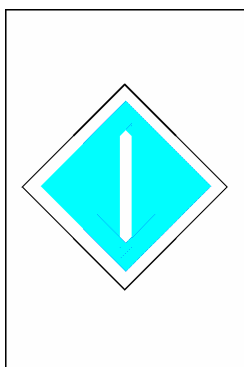
na plavoj ploči bijelim crtama shematski je prikazan podignuti laktasti strujni oduzimač i pokraj njega bijela brojka 1 (vidi sl. 51).

Signalni znak "Dopuštena vožnja s jednim podignutim strujnim oduzimačem" ugrađuje se zajedno sa signalima sa signalnim znakovima "Isključi glavni prekidač" i "Uključi glavni prekidač" kod neutralnih vodova u kontaktnoj mreži koje specifična električna situacija to nalaže.

Valjanost toga signalnog znaka traje do prvoga sljedećeg signala sa signalnim znakom "Podigni strujni oduzimač".

Kada kod spregnutih garnitura elektromotornog vlaka ne postoji tehnička mogućnost da u cijelom sastavu ostane podignut jedan strujni oduzimač, kod signalnog znaka "Dopuštena vožnja s jednim podignutim strujnim oduzimačem" moraju se spustiti svi strujni oduzimači.

11. Signalni znak 49: **"Podigni strujni oduzimač"**

**bijela uspravna pruga preko sredine
plave ploče** (vidi sl. 52).

Slika 52.

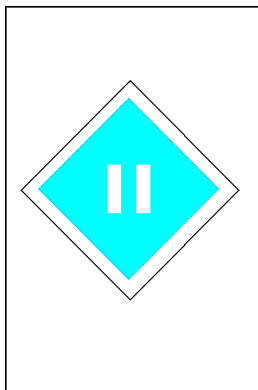
Signalni znak "Podigni strujni oduzimač" označava mjesto završetka voznog voda ispod kojega elektrovočno vozilo mora voziti sa spuštanim strujnim oduzimačem i ugrađuje se na mjestu od kojega elektrovočno vozilo smije voziti s podignutim strujnim oduzimačem.

12. Kada su signali za rukovanje strujnim oduzimačima postavljeni kao privremeni ili kada se ispred signala za rukovanje strujnim oduzimačima ne postavlja signalni znak "Pripremi se za spuštanje strujnog oduzimača", o mjestu početka i završetka vožnje elektrovočnog vozila sa spuštanim strujnim oduzimačem osoblje vlaka mora se obavijestiti na propisan način.

Kada osoblje vlaka nije obaviješteno o potrebi spuštanja strujnog oduzimača za vožnju preko kolodvorskog područja, vlak se mora zaustaviti ispred ulaznog signala, a osoblje vlaka mora se obavijestiti o potrebi spuštanja strujnog oduzimača.

c) Signali za rukovanje glavnim prekidačima

13. Signalni znak 50: **"Pripremi se za isključenje glavnog prekidača"**

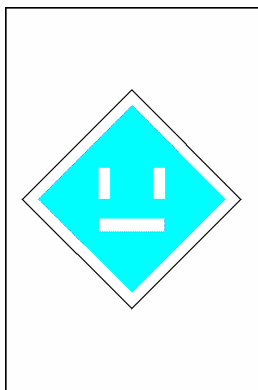

Slika 53.

dvije usporadne uspravne bijele pruge u sredini plave ploče (vidi sl. 53).

Signalni znak "Pripremi se za isključenje glavnog prekidača" upozorava strojovođu elektrovučnog vozila da nailazi na signalni znak "Isključi glavni prekidač" i da se mora pripremiti za isključenje glavnog prekidača.

14. Signalni znak 51: **"Isključi glavni prekidač"**

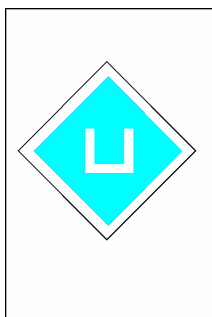

Slika 54.

bijela vodoravna pruga i iznad nje dvije bijele uspravne pruge na plavoj ploči - prekinuto slovo U (vidi sl. 54).

Signalni znak "Isključi glavni prekidač" označava mjesto na kojemu počinje neutralni vod u voznom vodu ispod kojega elektrovočno vozilo mora voziti s isključenim glavnim prekidačem.

15. Signalni znak 52: "Uključi glavni prekidač"

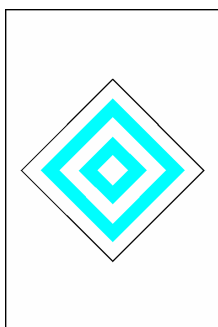
Slika 55.

bijeli lik u obliku slova U na plavoj ploči (vidi sl. 55).

Signalni znak "Uključi glavni prekidač" označava mjesto na kojemu završava neutralni vod u voznom vodu od kojega elektrovočno vozilo smije voziti s uključenim glavnim prekidačem.

d) Signali za zaštitu

16. Signalni znak 53: "Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem"

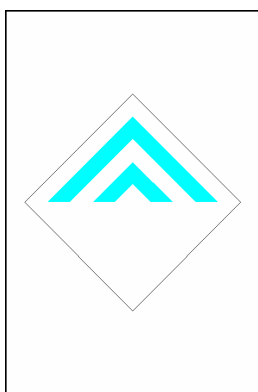

Slika 56.

bijeli kvadrat s naizmjeničnim plavim i bijelim okvirima (vidi sl. 56).

Signalni znak "Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem" označava da je kolosijek od toga mjesta bez voznog voda odnosno da je u sljedećem odsjeku voznog voda napon isključen ili je sljedeći odsjek voznog voda neispravan pa je vozilu s podignutim strujnim oduzimačem zabranjena daljnja vožnja.

17. Signalni znak 54: **"Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem za vožnju u pravac"**

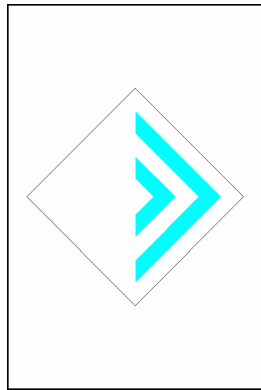

kvadrat kojega je donja polovica bijela a gornja polovica s naizmjeničnim plavim i bijelim crtama (vidi sl. 57).

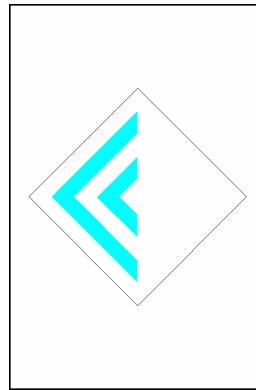
Slika 57.

Signalni znak "Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem za vožnju u pravac" označava zabranu vožnje na kolosijek bez voznog voda na koji se ulazi vožnjom u pravac.

18. Signalni znak 55: **"Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem za vožnju u desno ili u lijevo"**
kvadrat kod kojega je lijeva odnosno desna polovica bijela a druga polovica je s naizmjeničnim plavim i bijelim crtama (vidi sl. 58 i 59).

Slika 58.

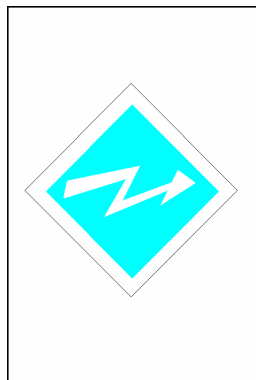

Slika 59.

Signalni znak "Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem za vožnju u desno ili u lijevo" označava zabranu vožnje na kolosijek bez voznog voda na koji se ulazi vožnjom u skretanje u desno kada je desna polovica kvadrata označena naizmjeničnim plavim i bijelim crtama odnosno u lijevo kada je lijeva polovica kvadrata označena naizmjeničnim plavim i bijelim crtama.

e) Signali za upozorenje

19. Signalni znak 56: "Električni napon uključen"

Slika 60.

na plavoj ploči izlomljena bijela vodoravna strelica (vidi sl. 60).

ispra-
vak
br. 1

Signalni znak "Električni napon uključen" označava da je uključeno električno predgrijavanje putničkih vagona i da se zbog toga ne smiju razdvajati električni kabeli ili uključivati kabeli drugih vagona.

Signal s tim signalnim znakom postavlja se u visini odbojnika na oba kraja vozila ili skupine vozila.

G l a v a I V.

SIGNALI NA VLAKU, MANEVARSKOJ LOKOMOTIVI I PRUŽNOM VOZILU

Signali na vlaku

Č l a n a k 23.

A. TEMELJNE ODREDBE

1. Signali na vlaku signaliziraju čelo vlaka - čelni signal i kraj vlaka - završni signal, a time i smjer kretanja vlaka.
2. Čelom vlaka smatra se prednja strana prvog vozila u vlaku u smjeru kretanja.

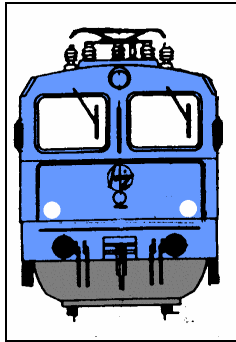
Krajem vlaka smatra se stražnja strana posljednjeg vozila u vlaku u smjeru kretanja .

Nezakvačena potiskivalica glede označavanja čela i kraja vlaka signalizira se kao poseban vlak.

B. SIGNALNI ZNAKOVI ČELNOGA I ZAVRŠNOG SIGNALA

a) Čelni signalni znak

3. Signalni znak 57: "Čelo vlaka"

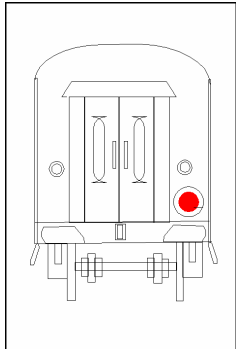

Slika 61.

dvije bijele svjetlosti u istoj razini (vidi sl. 61).

b) Završni signalni znak

4. Signalni znak 58: "Kraj vlaka"

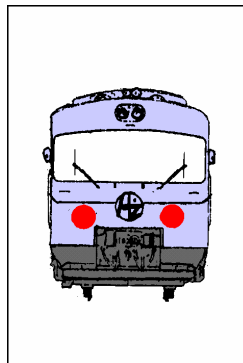

Slika 62.

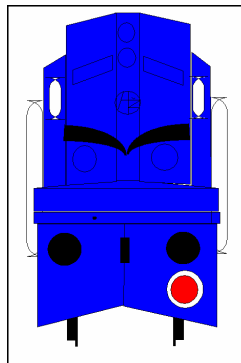
jedna crvena okrugla ploča s bijelim rubom prevučena reflektirajućom tvari - završna ploča (vidi sl 62).

5. Kod lokomotivskih vlakova, kod vlakova sastavljenih od motornih garnitura te kada je na kraju vlaka radna lokomotiva, kraj vlaka označava se:

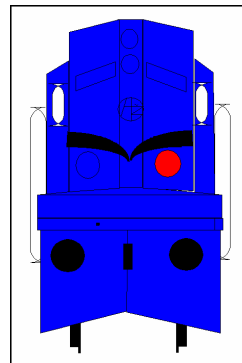
jednom ili dvjema crvenim svjetlostima u istoj razini ili završnom pločom (vidi sl. 63, 64 i 65).

Slika 63.

Slika 64.

Slika 65.

Kada se na kraju garniture vlaka za prijevoz putnika nalazi putnički vagon s ugrađenim završnim signalom čija se signalna svjetiljka osvjetljava električno, uz završnu ploču kraj vlaka može se označiti jednom ili dvjema crvenim svjetlostima.

Kada osim posljednjeg vagona i drugi vagoni u garnituri vlaka za prijevoz putnika ili kod motornog vlaka imaju ugrađene crvene svjetlosti, one moraju biti isključene. Kada to nije moguće, moraju se isključiti crvene svjetlosti na svim vagonima, motornim vagonima i prikolicama, a kraj vlaka signalizira se završnom pločom.

C. SVRHA I UPORABA ČELNOGA I ZAVRŠNOGA SIGNALNOG ZNAKA

6. Na svakom vlaku mora biti propisani čelni i završni signalni znak.

7. Kod guranih vlakova radnik na čelu vlaka mora danju držati razvijenu signalnu zastavicu, a noću ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću, a lokomotiva koja gura vlak na stražnjoj strani mora imati signalni znak "Kraj vlaka".

8. Vlak koji se potiskuje nezakvačenom potiskivalicom, za vrijeme potiskivanja mora imati na posljednjem vagonu signalni znak "Kraj vlaka", a također mora ga imati i potiskivalica.

Kada se potiskivalica nakon potiskivanja vraća s pruge, mora imati propisani signalni znak čelo i kraj lokomotivskog vlaka za odnosni vozni smjer sukladno ovom članku.

9. Kada za vrijeme vožnje vlaka na pruzi dođe do neispravnosti čelnog signala, vlak smije nastaviti vožnju do prvog kolodvora brzinom do 20 km/h.

10. Kada se završna ploča tijekom putovanja vlaka izgubi ili ošteti, mora se nadomjestiti u prvom kolodvoru.

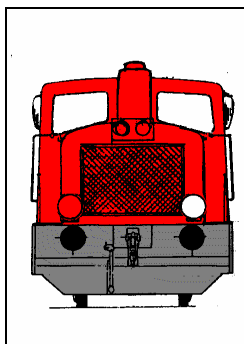
Kada je kod lokomotiva i motornih vlakova završni svjetlosni signal neispravan, mora se nadomjestiti završnom pločom u prvom kolodvoru.

11. Vučno vozilo koje iz depoa polazi preuzeti vlak i od vlaka odlazi u depo, u smjeru kretanja mora imati propisan čelni signalni znak.

Signal na manevarskoj lokomotivi

Č l a n a k 24.

1. Lokomotiva namijenjena za manevriranje mora se posebno označiti.
2. Signalni znak 59: "Manevarska lokomotiva"

Slika 66.

noću na prednjoj i stražnjoj strani
jedna bijela svjetlost (vidi sl. 66).

4

3. Kada vozna lokomotiva manevrira na čelu u smjeru kretanja ima signalni znak propisan za čelo vlaka.

Signali na pružnom vozilu

Č l a n a k 25.

1. Čelo i kraj pružnog vozila označava se kao vlak ili kao lokomotivski vlak.

G l a v a V.

SIGNALI IZVRŠNOG OSOBLJA

Signalni znakovi izvršnog osoblja

Č l a n a k 26.

A. ZAJEDNIČKE ODREDBE, SIGNALNI ZNAKOVI

1. Signalni znakovi izvršnog osoblja namijenjeni su međusobnom sporazumijevanju osoblja koje sudjeluje kod vožnje vlakova, manevarskih sastava i pružnih vozila.

Ručna signalna zastavica crvene je boje i učvršćena je na držak.

2. Signalni znak 60: "Stoj"

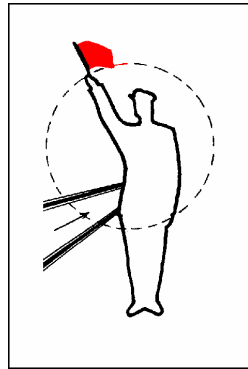
- ručnim signalnim sredstvima:

dnevni znak:

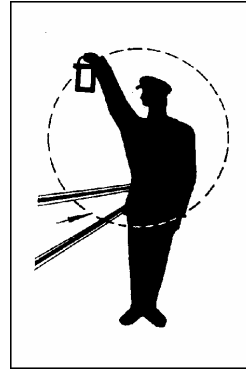
mahati u krug signalnom zastavicom, a uz to i najmanje pet kratkih zvižduka zviždaljkom: ●●●●● (vidi sl. 67);

noćni znak:

mahati u krug signalnom svjetiljkom s bilo kakvom svjetlošću, a uz to i najmanje pet kratkih zvižduka zviždaljkom: ●●●●● (vidi sl. 68).

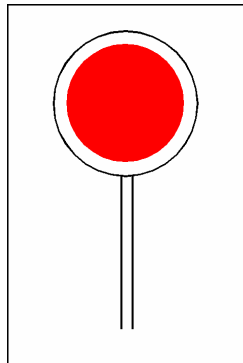
Slika 67.

Slika 68.

Signalni znak "Stoj", može se kod opasnosti dati bilo kakvim sredstvom.

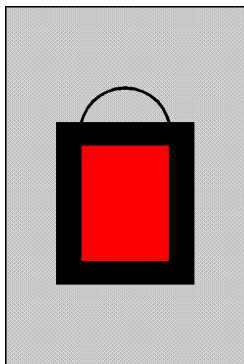
- signalnim loparom:

Slika 69.

**crveni signalni lopar s bijelim rubom
prevučen reflektirajućom tvari
(vidi sl. 69).**

- noću signalnom svjetiljkom:

signalna svjetiljka s crvenom svjetlošću
(vidi sl. 70).

Slika 70.

- praskalicama:
prasak jedne ili više praskalica.

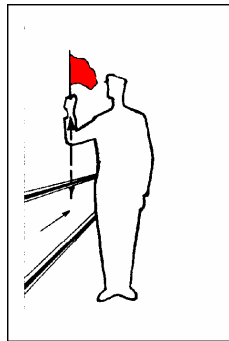
3. Signalni znak 61: "Naprijed"

dnevni znak:

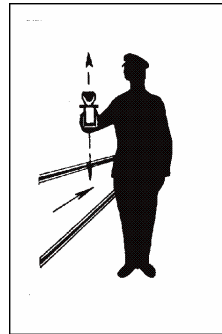
mahati razvijenom signalnom zastavicom gore - dolje u duljim potezima, a uz to i jedan dugačak zvižduk zviždaljkom: [crni kvadrat] (vidi sl. 71);

noćni znak:

mahati signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću gore - dolje u duljim potezima, a uz to i jedan dugačak zvižduk zviždaljkom: [crni kvadrat] (vidi sl. 72).

Slika 71.

Slika 72.

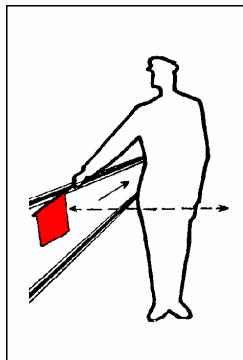
4. Signalni znak 62: "Natrag"

dnevni znak:

mahati razvijenom signalnom zastavicom lijevo - desno u duljim potezima, a uz to i dva dugačka zvižduka zviždajkom:
■ ■ (vidi sl. 73);

noćni znak:

mahati signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću lijevo - desno u duljim potezima, a uz to i dva dugačka zvižduka zviždajkom: ■ ■ (vidi sl. 74).

Slika 73.

Slika 74.

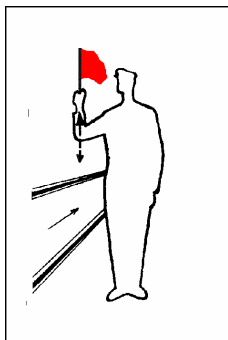
5. Signalni znak 63: "Malo naprijed"

dnevni znak:

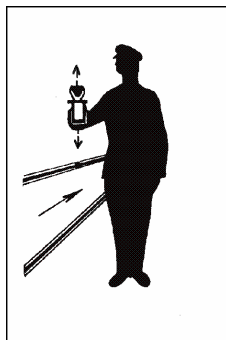
mahati razvijenom signalnom zastavicom gore - dolje u kratkim potezima, a uz to i jedan kratak zvižduk zviždaljkom: • (vidi sl. 75);

noćni znak:

mahati signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću gore - dolje u kratkim potezima, a uz to i jedan kratak zvižduk zviždaljkom: • (vidi sl. 76).

Slika 75.

Slika 76.

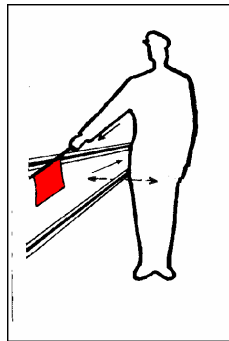
6. Signalni znak 64: "Malo natrag"

dnevni znak:

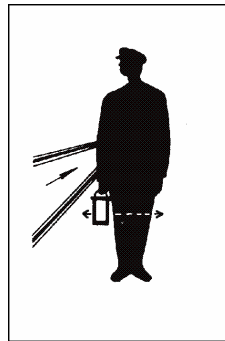
mahati razvijenom signalnom zastavicom lijevo - desno u kratkim potezima, a uz to i dva kratka zvižduka zviždaljkom: •• (vidi sl. 77);

noćni znak:

mahati signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću lijevo - desno u kratkim potezima, a uz to i dva kratka zvižduka zviždaljkom: •• (vidi sl. 78).

Slika 77.

Slika 78.

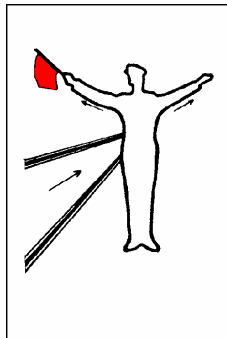
7. Signalni znak 65: "Odbačaj"

dnevni znak:

mahnuti razvijenom signalnom zastavicom i slobodnom rukom koso nagore, a uz to i jedan kratak i jedan dugačak zvižduk zviždaljkom: • ■■■■■ (vidi sl. 79);

noćni znak:

mahnuti signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću koso nagore, a uz to i jedan kratak i jedan dugačak zvižduk zviždaljkom: • ■■■■■ (vidi sl. 80).

Slika 79.

Slika 80.

8. Signalni znak 66: "**Lagano**"

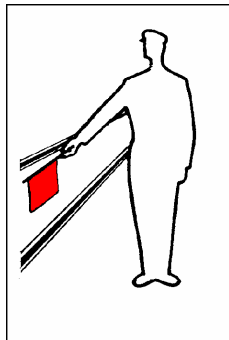
- ručnim signalnim sredstvima:

dnevni znak:

držati koso naniže razvijenu signalnu zastavicu, a uz to i jedan produženi zvižduk zviždaljkom, naizmjenično visok i dubok: (vidi sl. 81);

noćni znak:

držati signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću u visini grudi, a uz to i jedan produženi zvižduk zviždaljkom, naizmjenično visok i dubok: (vidi sl. 82).

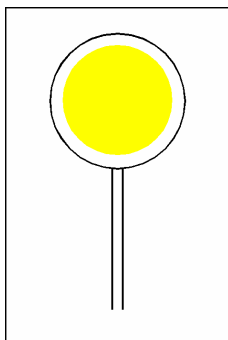

Slika 81.

Slika 82.

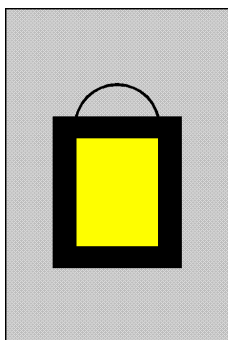
- signalnim loparom:

**žuti signalni lopar s bijelim rubom
prevučen reflektirajućom tvari**
(vidi sl. 83).

Slika 83.

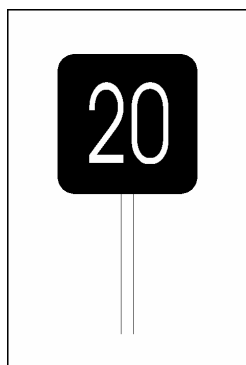
noću signalnom svjetiljkom:

signalna svjetiljka sa žutom svjetlošću
(vidi sl. 84).

Slika 84.

9. Signalni znak 67: **"Početak lagane vožnje"**

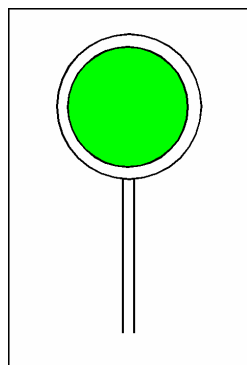

Slika 85.

bijela brojka na crnoj četverokutnoj ploči prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 85);

10. Signalni znak 68: **"Opozivni signal"**

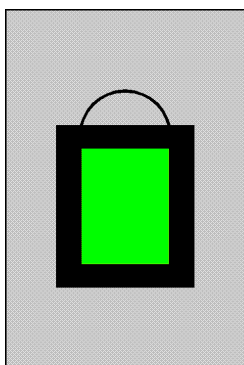
- signalnim loparom:

Slika 86.

zeleni signalni lopar s bijelim rubom prevučen reflektirajućom tvari (vidi sl. 86).

noću signalnom svjetiljkom:

signalna svjetiljka sa zelenom svjetlošću
(vidi sl. 87).

Slika 87.

B. SVRHA I UPORABA

a) Signali koje rabi manevarsko i skretničko osoblje

11. Manevarsko i skretničko osoblje u svome radu rabi ručne signalne znakove izvršnog osoblja namijenjene međusobnom sporazumijevanju kod manevriranja i vožnji vlakova.
12. Signalnim znakom "Naprijed" i "Malo naprijed" zapovijeda se osoblju na vučnom vozilu manevarska vožnja:
 - a) u smjeru zaposjednute upravljačnice kod vučnih vozila s upravljačnicom na oba kraja
 - b) u smjeru "duljeg kraja" kod vučnih vozila s jednom upravljačnicom
 - c) kod vučnih vozila s upravljačnicom u sredini vozni smjer određuje se dogovorno ili se zapovijedi daju usmeno.
13. Kada se signalizira manevarsko kretanje vlaku, signalni znak "Naprijed" daje se u odnosu na smjer kretanja.

14. Signalnim znakom "Odbačaj" zapovijeda se odbacivanje jednoga ili više vozila.

15. Signalnim znakom "Lagano" zapovijeda se osoblju vučnog vozila da smanji brzinu i očekuje davanje signalnog znaka "Stoj" ili vožnju smanjenom brzinom.

16. Za zaštitu mjesta i vozila na kolodvorskom području, kolodvorsko osoblje rabi crveni i zeleni signalni lopar, a po potrebi i ručne signalne znakove.

b) Signali koje rabi osoblje pruge

17. Signalima osoblja pruge signalizira se neprohodnost ili smanjena brzina na pruzi ili kolosijeku.

18. Signalni znak "Stoj" signaliziran crvenim signalnim loparom rabi se za zaštitu neprohodnog mjesta na pruzi ili kolosijeku.

Signalni znak "Stoj" signaliziran crvenim signalnim loparom označava da na pruzi ili kolosijeku postoji smetnja koja ugrožava daljnju vožnju i da se vlak, manevarski sastav ili pružno vozilo moraju zaustaviti ispred lopara.

Signalni znak "Stoj" signaliziran crvenim signalnim loparom na pruzi mora se predsignalizirati signalnim znakom "Lagano" postavljanjem žutoga signalnog lopara na udaljenost zaustavnog puta ispred crvenog lopara, a iznimno samo praskalicama.

19. Vlak, manevarski sastav ili pružno vozilo moraju se zaustaviti na dani ručni signalni znak ili ispred postavljenoga signalnog znaka "Stoj" odnosno nakon što se čuo prasak praskalice.

20. Signalni znak "Stoj" signaliziran ručnim signalnim sredstvom daje se na udaljenosti zaustavnog puta ispred mjesta koje se štiti.

Signalni znak "Stoj" signaliziran crvenim signalnim loparom postavlja se na propisanoj udaljenosti ispred neprohodnog mjesta.

Kada se signalni znak "Stoj" mora davati ili postaviti u tunelu ili na mostu, a vlak bi morao djelomično stajati u tunelu ili na mostu, mora se davati ili postaviti na propisanoj udaljenosti ispred tunela ili mosta. Način davanja odnosno postavljanja tih signalnih znakova u tunelima duljima od 1.000 m posebno se propisuje za svaki tunel.

Kada zbog nastale opasnosti neprohodno mjesto nije moguće zaštititi na propisan način, radnik žurno kreće u susret vlaku, manevarskom sastavu ili pružnom vozilu neprekinuto dajući signalni znak "Stoj".

21. Signalni znak "Stoj" mora se davati ili postaviti:

- a) kada je zbog stanja pruge ili smetnje ugrožena sigurnost prometa
- b) kada je vlak pušten na zatvoreni kolosijek, a osoblje o tome nije bilo obaviješteno
- c) kada se prije prolaska vlaka čija je vožnja objavljena zvonovnim signalnim znakom, ili prije prolaska manevarskog sastava odnosno pružnog vozila otpremljenoga iz kolodvora, na pruzi čuo signalni znak za objavljivanje vožnje vlaka iz suprotnog smjera po istom kolosijeku
- d) kada vlak koji dolazi ugrožava osobe ili cestovna vozila
- e) kada se na vlaku primijeti neispravnost ili nedostatak koji bi mogao ugroziti njegovu daljnju vožnju.

22. Crveni signalni lopar postavlja se s obiju strana neprohodnog mjesta bez obzira voze li vlakovi po tome kolosijeku iz jednoga ili iz obaju smjerova i vrijedi kod dvokolosiječnih i usporednih pruga, a kod kolodvorskih kolosijeka samo za onaj kolosijek koji je označen tim signalnim znakom. Kada se crveni signalni lopar ne može postaviti pokraj kolosijeka za koji vrijedi, postavlja se u sredinu kolosijeka.

23. Da se ne bi ometale vožnje po susjednim kolosijecima, kada se na usporednim ili dvokolosiječnim prugama, ili u kolodvorima crveni signalni lopar postavlja samo za jedan kolosijek, pokraj susjednih kolosijeka usporedno s tim loparom mora se postaviti opozivni zeleni signalni lopar.

24. Kada se zbog nastale smetnje mora zaštititi neprohodno mjesto, a zaštitu postavlja jedan radnik, neprohodno mjesto zaštićuje se u prvom redu iz smjera iz kojega se očekuje vlak.

25. Crveni signalni lopar rabi se u kolodvorima:

- a) da označi neprohodnost jednoga ili više kolosijeka, i to:
 - kada je neprohodan samo jedan kolosijek, crveni signalni lopar postavlja se s obiju strana neprohodnog mjesta u sredinu kolosijeka usporedno s međnikom
 - kada su neprohodna dva ili više susjednih kolosijeka, neprohodni kolosijeci se štite postavljanjem jednoga crvenog signalnog lopara usporedno s međnikom prvoga susjednoga prohodnog kolosijeka. Na isti način zaštićuje se i druga strana neprohodnog mjesta.
- b) da zbog neprohodnosti pruge iz kolodvora zabrani izlazak vlaku, manevarskom sastavu ili pružnom vozilu. Crveni signalni lopar postavlja se u sredinu kolosijeka iza posljednje izlazne skretnice. Kada se istodobno u kolodvoru mora manevrirati i preko izlazne skretnice, crveni signalni lopar postavlja se usporedno sa signalom granica manevriranja.
- c) da zaštititi vozila na kolosijeku koja se ne smiju pokretati, a postavlja se s obiju strana vozila.

26. Kada zbog neprohodnog mjesta nije moguć ulazak na bilo koji kolosijek ili posebno područje, crveni signalni lopar postavlja se s obje strane kolodvora na propisanoj udaljenosti ispred prve ulazne skretnice i predsignalizira se žutim signalnim loparom.

27. Signalni znak "Stoj" signaliziran praskalicama rabi se:

- a) za predsignaliziranje crvenoga signalnog lopara kada nije postavljen žuti signalni lopar
- b) za zaštitu neprohodnog mjesta na pruzi kada ono nije propisno signalizirano loparima.

28. Za davanje signalnog znaka "Stoj" praskalicama, istodobno postavljaju se dvije praskalice, po jedna na svaku tračnicu na propisanoj udaljenosti ispred neprohodnog mjesta. Prask i samo jedne praskalice uvijek označava signalni znak "Stoj".

29. Žutim signalnim loparom na otvorenoj pruzi predsignaliziraju se lagana vožnja ili crveni signalni lopar.

30. Kada nastane potreba za uvođenjem lagane vožnje, a žuti signalni lopar nije postavljen, radnik mora žurno krenuti u susret dolazećem vlaku, manevarskom sastavu ili pružnom vozilu neprekinuto dajući signalni znak "Stoj" te nakon zaustavljanja usmeno izvijestiti o laganoj vožnji.

31. Mjesto na pruzi ili kolosijeku preko kojega se mora voziti smanjenom brzinom zaštićuje se iz obaju smjerova.

32. Na usporednim jednokolosiječnim prugama, ako u smjeru vožnje desne strane između kolosijeka nema dosta mjesta, signalni znakovi za laganu vožnju moraju se postaviti na vanjsku stranu kolosijeka za koji vrijede.

33. Kada je na usporednim prugama žuti signalni lopar postavljen samo za jedan kolosijek, pokraj drugih kolosijeka usporedno s tim loparom moraju se postaviti zeleni signalni lopari kako se ne bi ometala vožnja po susjednim kolosijecima.

34. Kada se na pružnom kolosijeku moraju signalizirati dvije ili više uzastopnih laganih vožnji različitih brzina bez međuprostora na ispravnom kolosijeku, ili ako je međuprostor manji od 1.300 m, takve lagane vožnje za svaki smjer vožnje signaliziraju se jednim signalnim znakom "Lagano".

Za postavljanje jednoga ili više signalnih znakova "Početak lagane vožnje" vrijedi sljedeće:

- a) kada je duljina kolosijeka na kojemu se uvode uzastopne lagane vožnje do 1.500 m, za taj dio kolosijeka za svaki smjer vožnje postavlja se po jedna signalna ploča sa signalnim znakom "Početak lagane vožnje" na kojemu je označena manja smanjena brzina
- b) kada je duljina kolosijeka na kojem se uvode uzastopne lagane vožnje veća od 1.500 m, za svaki smjer vožnje postavlja se potreban broj signalnih ploča sa signalnim znakovima "Početak lagane vožnje".

35. Kada se lagana vožnja uvodi na glavnim prolaznim kolosijecima ili na pruzi odmah iza kolodvora i kada bi se žuti signalni lopar morao postaviti u kolodvoru, on se postavlja ispred prve ulazne skretnice.

36. Žuti signalni lopar ne postavlja se u kolodvoru kada se lagana vožnja uvodi na drugim glavnim i sporednim kolosijecima. Lagana vožnja na tim kolosijecima signalizira se samo signalnim znakom "Početak lagane vožnje" koji se postavlja pokraj međnika uz kolosijek za koji vrijedi. Signalizirana brzina vrijedi od međnika do međnika na drugom kraju kolosijeka.

37. O uvedenim laganim vožnjama moraju se pravodobno izvijestiti sva službena i radna mjesta kojih se one tiču.

38. Signalni znak "Opozivni signal" - zeleni signalni lopar, namijenjen je za opoziv signala lagane vožnje, a u određenim slučajevima i crvenoga i žutoga signalnog lopara.

Signalni znak "Opozivni signal" označava mjesto od kojega prestaje lagana vožnja. Nakon prolaska posljednjeg vozila pokraj toga signalnog znaka, daljnja vožnja smije se nastaviti propisanom brzinom.

Signalni znakovi kod prijema i otpreme vlaka

Č l a n a k 27.

A. TEMELJNE ODREDBE, SIGNALNI ZNAKOVI

1. Signalnim znakovima kod prijema i otpreme vlakova daju se zapovijedi osoblju vlaka za pripremu za polazak vlaka, za polazak odnosno prolazak vlaka.

2. Signalni znakovi vlakopratnog osoblja namijenjeni su za međusobno sporazumijevanje kod pripreme za polazak vlaka.

Kada nastupi potreba za drugim načinom međusobnog sporazumijevanja, vlakopratno osoblje rabi i druge signalne znakove propisane ovim Pravilnikom.

3. Signalne znakove za prijem i otpremu odnosno prolazak vlaka, prometnik vlakova danju daje signalnim loparićem, a noću ručnom signalnom svjetiljkom sa zelenom svjetlošću.

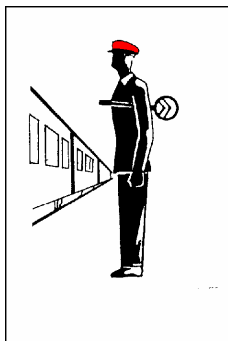
4. Signalni znak 69: "Na mjesta"

signalnim loparićem:

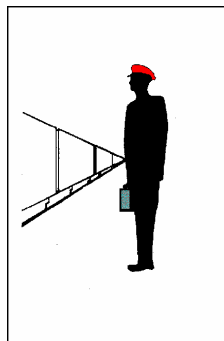
prometnik vlakova drži signalni loparić pod pazuhom širom površinom prema čelu i kraju vlaka (vidi sl. 88);

ručnom signalnom svjetiljkom:

prometnik vlakova drži ručnu signalnu svjetiljku sa zelenom svjetlošću okrenutom prema kraju vlaka (vidi sl. 89).

Slika 88.

Slika 89.

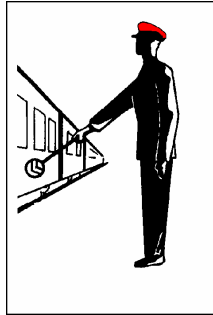
5. Signalni znak 70: "Priprema za polazak"

signalnim loparićem:

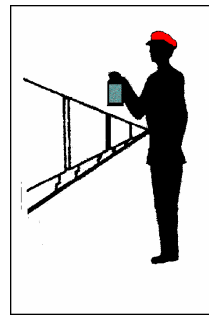
prometnik vlakova drži signalni loparić ispruženom rukom koso nadolje prema vlaku tako da šira površina loparića bude okrenuta prema čelu i kraju vlaka (vidi sl. 90);

ručnom signalnom svjetiljkom:

prometnik vlakova drži ručnu signalnu svjetiljku podignutu u visini grudi tako da prema kraju vlaka pokazuje zelenu svjetlost, a naizmjenično prema kraju i čelu vlaka ako se ne nalazi u blizini vučnog vozila (vidi sl. 91);

Slika 90.

Slika 91.

usnom zviždaljkom:

uz dnevni ili noćni signalni znak prometnik vlakova vlakova daje jedan dulji zvižduk: ■■■■■

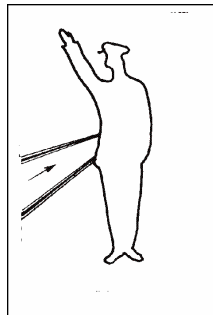
6. Signalni znak 71: "Spremno za polazak"

dnevni znak:

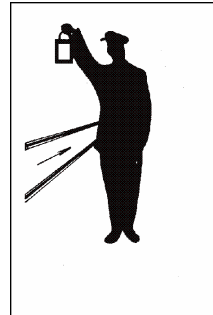
vlakopratiitelji drže ruku podignutu uvis (vidi sl. 92);

noćni znak:

vlakopratiitelji drže uvis podignutu ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću (vidi sl. 93).

Slika 92.

Slika 93.

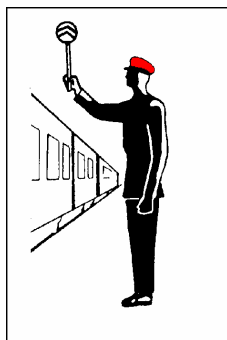
7. Signalni znak 72: "Polazak"

signalnim loparićem:

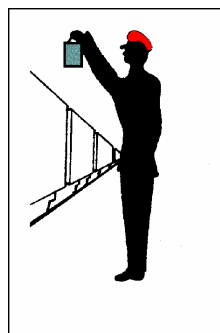
prometnik vlakova digne okomito iznad glave signalni loparić širom površinom prema čelu vlaka (vidi sl. 94);

ručnom signalnom svjetiljkom:

prometnik vlakova digne iznad glave ručnu signalnu svjetiljku okrenutu zelenom svjetlošću prema čelu vlaka (vidi sl. 95);

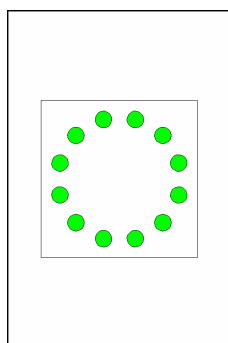

Slika 94.

Slika 95.

svjetlosnim signalom:

Slika 96.

kružnica svjetlećih zelenih žarulja na izlaznom signalu (vidi sl. 96).

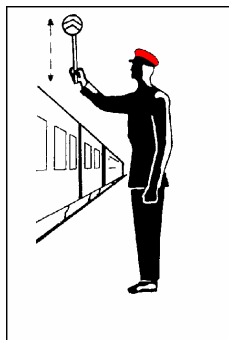
8. Signalni znak 73: "Prolazak slobodan"

signalnim loparićem:

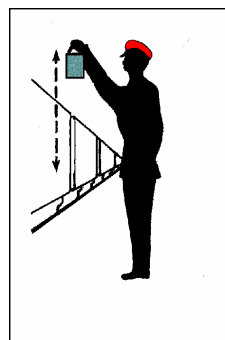
prometnik vlakova iznad glave u jednakim razmacima podiže i spušta signalni loparić širom površinom prema dolazećem vlaku (vidi sl. 97).

ručnom signalnom svjetiljkom:

prometnik vlakova iznad glave u jednakim razmacima podiže i spušta ručnu signalnu svjetiljku okrenutu zelenom svjetlošću prema dolazećem vlaku (vidi sl. 98);

Slika 97.

Slika 98.

|5

9. Signalni znak 74: "Uđi"

dva kratka i jedan dugačak zvižduk zviždaljkom ili sirenom:

●● ■■■■■

B. SVRHA I UPORABA SIGNALNIH ZNAKOVA

10. Signalnim loparićem ili ručnom signalnom svjetiljkom sa zelenom svjetlošću vlak smije otpremiti samo službujući prometnik vlakova.

11. Signalni znak "Na mjesta" i "Priprema za polazak" znači zapovijed vlakoprtnom osoblju da pripremi za polazak vlak, a kada je vlak spreman za polazak, da daje signalni znak "Spremno za polazak". Ti signalni znakovi istodobno upozoravaju osoblje vučnog vozila da očekuju zapovijed za polazak.

12. Signalne znakove "Na mjesta", "Priprema za polazak", "Polazak" i "Prolazak slobodan" prometnik vlakova daje s takva mjesta na kolodvorskom prostoru da ga osoblje vlaka može vidjeti i razumjeti dane signalne znakove.

13. Signalnim znakom "Na mjesta" prometnik vlakova upozorava osoblje vlaka da predstoji njegov polazak. Nakon toga signalnog znaka vlakopratelji zauzimaju svoja mjesta, a kod vlakova za prijevoz putnika pozivaju i putnike u vlak.

Kada prometnik vlakova ustanovi da je vlakoprtno osoblje postupilo prema danome signalnom znaku "Na mjesta", daje signalni znak "Priprema za polazak". Taj signalni znak za osoblje vlaka znači da vlak mora biti spreman za polazak.

Ako je vlak spreman za polazak, vlakopratelji, počevši od završnoga prema prvome daju signalni znak "Spremno za polazak".

Nakon signalnog znaka "Spremno za polazak" prometnik vlakova daje signalni znak "Polazak", a kada se vlak pokrene, signalni loparić ili ručnu signalnu svjetiljku vraća u položaj koji odgovara signalnom znaku "Na mjesta".

Ako na dani signalni znak "Polazak" strojovođa ne pokrene vlak, prometnik vlakova mora poći prema vučnom vozilu dajući i dalje taj signalni znak i prema potrebi riječima izdati zapovijed za polazak.

14. Kod motornih vlakova za prijevoz putnika na kojima je otvaranje i zatvaranje vrata usklađeno s izmjenom putnika i strojovođa može prije polaska vlaka putem odgovarajućih pokazivača utvrditi da su vrata za ulazak odnosno izlazak putnika zatvorena ne daje se signalni znak "Spretno za polazak". Zatvorena vrata tada znače da je vlak spretno za polazak. Uprava Hrvatskih željeznica donosi odluku koje serije motornih vlakova ispunjavaju uvjete za nedavanje signalnoga znaka "Spretno za polazak". Ta odluka objavljuje se u Službenom glasilu HŽ-a.

5

15. Dani signalni znak "Polazak" prometnik vlakova opoziva davanjem signalnog znaka "Stoj".

Kada se vlak nakon polaska iznimno zaustavi na kolodvorskom području, a nastavlja započetu vožnju, prometnik vlakova mora ponoviti zapovijed za polazak.

16. Kada postoji mogućnost da na signalni znak "Polazak" krene vlak kojemu taj signalni znak nije dan, prometnik vlakova istodobno s davanjem signalnog znaka "Polazak" mora izgovoriti i broj vlaka koji se otprema ili zapovijed za polazak izdati neposredno strojovođi.

Strojovođa ne smije pokrenuti vlak ako sumnja da je signalni znak "Polazak" dan drugom vlaku.

17. Vlak koji se u kolodvoru zadržava te vlak koji po voznom redu prolazi kolodvor bez zadržavanja, prometnik vlakova dočekuje stojeći mirno, danju bez signalnog loparića, a noću s ručnom signalnom svjetiljkom u spuštenom položaju, sa zelenom svjetlošću okrenutom prema vlaku koji dolazi ili vlaku koji prolazi.

18. Vlaku koji kroz kolodvor prolazi iznimno ili po zapovijedi daje se signalni znak "Prolazak slobodan"

5

Signalni znak "Polazak" kružnicom svjetlećih zelenih žarulja na izlaznom signalu ne smije se rabiti za otpremu vlakova za prijevoz putnika. Iznimke odobrava Uprava Hrvatskih željeznica.

19. Iznimno, prometnik vlakova signalni znak "Priprema za polazak" može dati samo zviždajkom, a zapovijed za polazak usmeno.

20. U službenim mjestima gdje nema prometnika vlakova, kod vlaka koji je stao na otvorenoj pruzi i kod vlaka za prijevoz putnika kod kojega se s jednog mjesta rukuje vratima, o polasku vlaka odlučuje strojovođa.

Kod vlakova za prijevoz putnika s vlakopratnim osobljem, vlakovođa ili prvi kondukter do vučnog vozila mora prije polaska vlaka provjeriti daju li svi ostali kondukteri signalni znak "Spretno za polazak", a zatim i sam dati taj signalni znak strojovođi, koji odlučuje o polasku vlaka.

21. Signalni znak "Uđi" daje prometnik vlakova ili po njegovoj zapovijedi kolodvorski radnik odnosno strojovođa vlaka koji se nalazi u kolodvoru osoblju vlaka koji je zaustavljen ispred signalne oznake "Prilazni signal" ili ispred ulazne skretnice.

Signalni znakovi osoblja vučnog vozila

Č l a n a k 28.

A. TEMELJNE ODREDBE. SIGNALNI ZNAKOVI

1. Signalnim znakovima osoblja vučnog vozila daju se kod vlaka zapovijedi i upozorenja vlakopratnomu, kolodvorskomu i pružnom osoblju, a u nekim prilikama i drugim osobama.

Pojedini signalni znakovi rabe se i kod manevarskih vožnji.

2. Signalni znakovi osoblja vučnog vozila daju se sirenom vučnog vozila.

Kod vlakova s dvjema lokomotivama na čelu vlaka potrebne signalne znakove daje osoblje u prvoj lokomotivi, a kod vlakova s dvjema potiskivalicama osoblje u posljednjoj potiskivalici, osim signalnog znaka "Opasnost, kočii", koji kod nastale potrebe daje osoblje vučnog vozila koje prvo primijeti opasnost.

Istim načinom signalne znakove daje strojovođa motorne garniture i vozač motornoga pružnog vozila.

Kod guranih vlakova vlakopratiitelj prvog vagona na čelu vlaka daje usnom zviždaljkom signalni znak "Pazi".

3. Signalni znak 75: "Pazi"

jedan dugačak zvuk: ■■■■■ .

4. Signalni znak 76: "Opasnost, koči"

najmanje pet kratkih zvukova brzo jedan za drugim:
●●●●●

5. Signalni znak 77: "Popusti kočnice"

jedan dugačak i dva kratka zvuka: ■■■■■ ●●

B. SVRHA I UPORABA SIGNALNIH ZNAKOVA

6. Signalni znak "Pazi" osoblje vučnog vozila mora dati kada je to u interesu opće sigurnosti željezničkog prometa, drugih sudionika u prometu i trećih osoba, a posebice:

- a) ispred signalne oznake: "Prilazni signal"
- b) ispred signalne oznake: "Pazi, cestovni prijelaz"
- c) ispred signalne oznake: "Mjesto rada na pruzi"
- d) ispred cestovnoga odnosno pješačkoga prijelaza koji nije osiguran uređajem za osiguravanje cestovnoga prijelaza te ispred cestovnoga odnosno pješačkoga prijelaza čiji uređaj za osiguravanje nije ispravan ili pak prijelaz iznimno nije zaposjednut
- e) prije ulaska u tunel, prije nailaska na most ili vijadukt te prije napuštanja tunela, mosta ili vijadukta

5

- f) ispred signalne oznake "Početak potiskivanja" i "Završetak potiskivanja"
- g) više puta za vrijeme smanjene vidljivosti ili ispred objekata koji sprečavaju vidik
- h) nakon zaustavljanja vlaka ispred glavnog signala bez relejnog osiguranja ili štitnog signala koji signalizira signalni znak za zabranjenu vožnju
- i) kod mimoilaženja vlakova na kolodvorima, stajalištima i u blizini cestovnih prijelaza
- j) kada je potrebno upozoriti na nailazak vlaka ili ako je potrebno ukloniti se s kolosijeka ili udaljiti od njega, što vrijedi i kod obavljanja manevarskih vožnji
- k) prije polaska vlaka iz službenog mjesta bez službujućeg prometnika vlakova
- l) kod nailaska na signale sa signalnim znakom "Pripremi se za spuštanje strujnog oduzimača" i signalnog znaka "Pripremi se za isključenje glavnog prekidača" kada su na čelu vlaka u službi dva pojedinačno upravljana elektrovučna vozila

5 | m) kod nailaska na stajalište za vrijeme vožnje nepravilnim kolosijekom dvokolosiječne pruge.

7. Signalni znak "Opasnost, koči" osoblje vučnog vozila daje uvijek kada primijeti da je nastala opasnost za željeznički promet.

8. Signalnim znakom "Popusti kočnice" dva puta uzastopce zapovijeda se vlakopratiteljima pregled kočnog sustava.

9. Kod teretnih vlakova strojovođa daje signalni znak "Popusti kočnice" neposredno prije nego što na dani signalni znak za polazak pokrene vlak.

10. Kod vlakova s potiskivalicom, nakon primitka zapovijedi za polazak strojovođa u lokomotivi na čelu vlaka daje signalni znak "Popusti kočnice" koji ponavlja strojovođa u potiskivalici i pokreće potiskivalicu. Nakon toga strojovođa u lokomotivi na čelu vlaka daje signalni znak "Pazi" i pokreće voznu lokomotivu.

11. Dani signalni znak "Popusti kočnice" vrijedi i za druge radne lokomotive kod vlaka.

C. NEISPRAVNOST SIRENE NA VUČNOM VOZILU

12. Kada je na vučnom vozilu sirena neispravna, strojovođa ne smije pokrenuti vlak iz polaznog kolodvora.

Kada do neispravnosti sirene dođe tijekom vožnje, vlak smije nastaviti vožnju samo do prvog kolodvora prema vidljivosti pruge, ali brzinom ne većom od 20 km/h. Ako se u prvom kolodvoru sirena ne može popraviti, vučno vozilo smatra se neispravnim za daljnju vožnju.

13. Kada su na čelu vlaka dvije lokomotive ili je vlak sastavljen iz više motornih garnitura, prva lokomotiva odnosno prva garnitura motornog vlaka mora imati ispravnu sirenu.

14. Pružna vozila s neispravnom sirenom ne smiju se otpremiti iz kolodvora.

Ako do neispravnosti sirene pružnog vozila dođe tijekom vožnje, postupak je isti kao kod vučnih vozila.

Signalni znakovi kod provjere kočnica

Č l a n a k 29.

1. Signalni znakovi kod provjere kočnica namijenjeni su za međusobno sporazumijevanje osoblja koje provjerava kočnice na vlakovima, manevarskim sastavima ili pružnim vozilima.

2. Signalni znakovi kod provjere kočnica daju se ručnim signalnim sredstvima.

Sporazumijevati kod provjere kočnica može se i radiouredajem.

3. Signalni znak 78: "**Poziv na provjeru kočnica**"

tri kratka i jedan dugačak zvižduk zviždaljkom ponavljati više puta: ●●● ■■■■

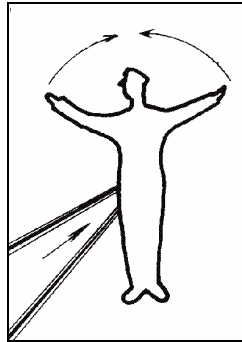
4. Signalni znak 79: "**Zakoči**"

dnevni znak:

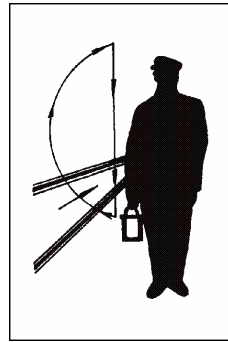
sklapati više puta ruke iznad glave licem prema strojovodi
(vidi sl. 99).

noćni znak:

signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću okrenutu prema strojovodi podizati više puta u luku do glave i okomito je spuštati naniže (vidi sl. 100).

Slika 99.

Slika 100.

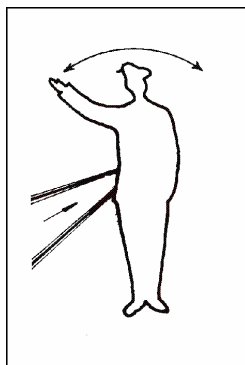
5. Signalni znak 80: "Otkoči"

dnevni znak:

mahati u polukrugu rukom iznad glave licem prema strojovođi (vidi sl. 101).

noćni znak:

mahati u polukrugu iznad glave signalnom svjetiljkom s bijelom svjetlošću okrenutom prema strojovođi (vidi sl. 102).

Slika 101.

Slika 102.

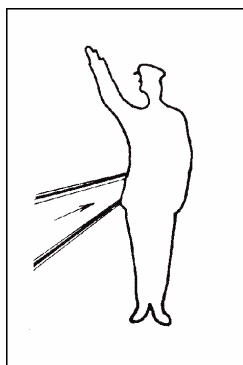
6. Signalni znak 81: "**Provjera kočnica završena**"

dnevni znak:

uvis podići ruku licem okrenutim prema strojivođi
(vidi sl. 103).

noćni znak:

uvis podići signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću okrenutom prema strojivođi (vidi sl. 104).

Slika 103.

Slika 104.

7. Ručni signalni znakovi kod provjere kočnica daju se tako da ih osoblje vučnog vozila može jasno vidjeti.

Prema potrebi vlakopravno osoblje mora prenositi odgovarajuće signalne znakove za provjeru kočnica.

G l a v a VI.

SIGNALNE OZNAKE

Opće odredbe

Č l a n a k 30.

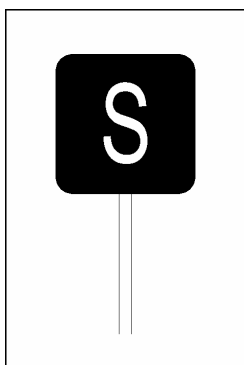
1. Signalnim oznakama na pruzi i u službenim mjestima upozorava se osoblje kojega se to tiče na određena mjesta, objekte i signale kod kojih se mora postupati sukladno odredbama ovog Pravilnika.
2. Signalne oznake jesu mjesto zaustavljanja, oznaka za stajališta, predsignalna opomenica, objavnice glavnih signala i predsignala, opomenica cestovnog prijelaza, opomenica pružnih radova, oznake nagiba pruge, kilometarska i hektometarska oznaka, oznaka za početak i završetak potiskivanja, oznaka predmeta koji ulazi u slobodni profil pruge, početak i kraj izoliranog preklopa, oznaka mjesta na kojemu je telefon, pokusna baliza autostop-uređaja i oznaka da signal ne vrijedi.

Mjesto zaustavljanja

Č l a n a k 31.

1. Signalna oznaka za mjesto zaustavljanja označava:
 - mjesto gdje se mora zaustaviti čelo vlaka za prijevoz putnika
 - mjesto graničnika gdje se mora zaustaviti vučno vozilo kod izlaska ili ulaska u depo.

2. Signalna oznaka 201: **"Mjesto zaustavljanja"**

Slika 105.

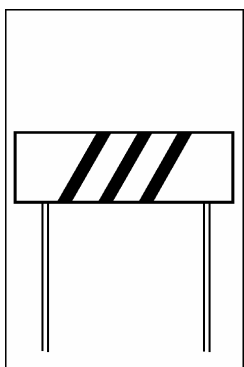
crna pravokutna ploča s bijelim slovom "S" prevučenim reflektirajućom tvari (vidi sl. 105).

Oznaka za stajališta

Č l a n a k 32.

1. Signalna oznaka za stajališta upozorava osoblje vučnog vozila da se vlak približava stajalištu.

2. Signalna oznaka 202: **"Približavanje stajalištu"**

Slika 106.

bijela pravokutna ploča s trima crnim kosim prugama prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 106).

Predsignalna opomenica

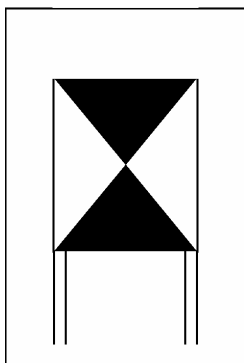
Č l a n a k 33.

1. Predsignalna opomenica upozorava osoblje vučnog vozila na predsignal.

Predsignalna opomenica ugrađuje se na predsignal ili ispred njega odnosno ispred prvoga prostornoga ispred glavnog signala koji štiti skretničko područje.

Kada se izlaznim signalom predsignaliziraju signalni znakovi pružnoga zaštitnog signala koji štiti i skretničko područje, ili ulaznog signala drugoga službenog mjesta, ispred izlaznog signala mora se ugraditi predsignalna opomenica.

2. Signalna oznaka 203: "**Označavanje mjesta predsignala**"

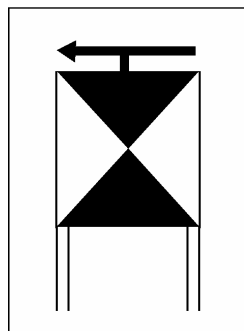
Slika 107.

bijela pravokutna ploča s dvjema crnim trokutima spojenih vrhova prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 107).

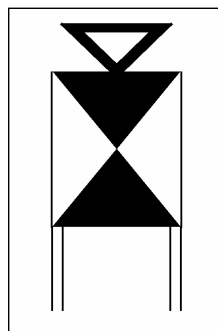
3. Kada je predsignalna opomenica ugrađena na zajedničkom dijelu pruge ispred rasputnice ili u službenom mjestu od kojega se odvajaju dvije ili više pruga i kada vrijedi samo za jednu od odvojnih pruga, na nju se stavlja strelica usmjerena u smjeru odvojne pruge za koju vrijedi (vidi sl. 108).

4. Kod predsignala koji je ugrađen na udaljenosti manjoj od propisane, predsignalna opomenica ima na vrhu bijeli trokut obrubljen crno s vrhom okrenutim naniže (vidi sl. 109).

Kada se na predsignalnu opomenicu iz prednjeg stavka ove točke stavlja strelica, ona se postavlja iznad trokuta.

Slika 108.

Slika 109.

Objavnice glavnih signala i predsignala

Č l a n a k 34.

1. Objavnice glavnih signala upozoravaju osoblje vučnog vozila da se vlak približava glavnom signalu bez predsignala, osim izlaznog signala.

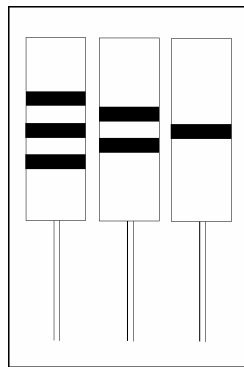
2. Signalna oznaka 204: "**Očekuj glavni signal**"

bijele pravokutne ploče s trima, dvjema i jednom crnom vodoravnom prugom, prevučene reflektirajućom tvari (vidi sl. 110).

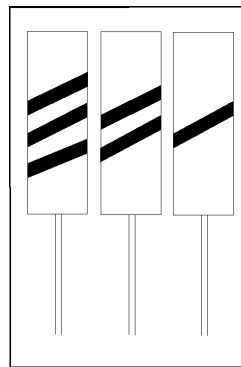
3. Objavnice predsignala upozoravaju osoblje vučnog vozila da se vlak približava predsignalu.

4. Signalna oznaka 205: "Očekuj predsignal"

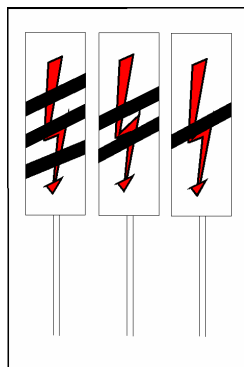
bijele pravokutne ploče s trima, dvjema i jednom kosom prugom naviše s lijeva na desno, prevučene reflektirajućom tvari (vidi sl. 111).

Slika 110.

Slika 111.

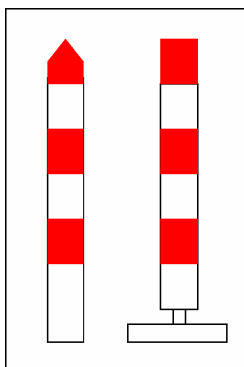
Slika 112.

kod približavanja elektrificiranoj pruzi objavnice predsignala dopunjene su izlomljenim crvenim strelicama (vidi sl. 112).

Opomenica cestovnog prijelaza

Č l a n a k 35.

1. Opomenica cestovnog prijelaza upozorava osoblje vučnog vozila da se vlak približava cestovnom prijelazu koji nije osiguran uređajem za osiguranje cestovnog prijelaza.
2. Signalna oznaka 206: "**Pazi, cestovni prijelaz**"

stup ili ploča obojena naizmjenično crvenim i bijelim poljima prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 113).

Slika 113.

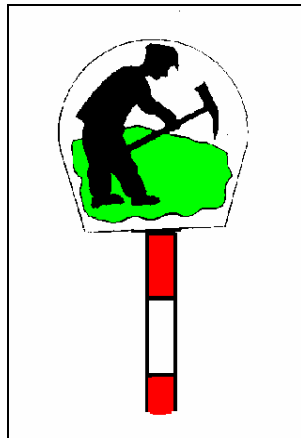
3. Opomenica za cestovni prijelaz ugrađuje se na propisanoj udaljenosti ispred cestovnoga ili pješачkog prijelaza.
4. Signalna oznaka "Pazi, cestovni prijelaz" upozorava osoblje vučnog vozila da kod te oznake mora dati signalni znak "Pazi" i ponavljati ga više puta sve do nailaska na cestovni prijelaz, radi najavljanja sudionicima u cestovnom prometu da se vlak ili vozilo približava cestovnom prijelazu.

Približavajući se opomenici cestovnog prijelaza, vlakopratitelj na čelu guranog vlaka i strojovođa više puta moraju dati signalni znak "Pazi".

Opomenica pružnih radova

Č l a n a k 36.

1. Opomenica pružnih radova upozorava osoblje vučnog vozila na radove na pruzi i da kod te oznake mora dati signalni znak "Pazi" i ponavljati ga više puta sve do nailaska na mjesto rada.
2. Signalna oznaka 207: "Mjesto rada na pruzi"

Slika 114.

ovalna bijelo zelena ploča s crnom slikom radnika na stupu s crveno-bijelim poljima - prevučeno reflektirajućom tvari (vidi sl.114).

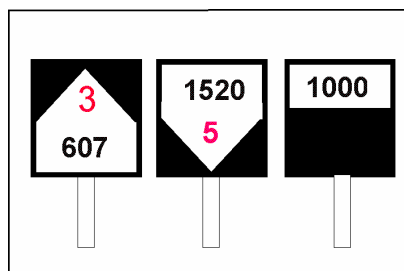
3. Opomenica pružnih radova postavlja se na propisanoj udaljenosti od mjesta rada.

Oznake nagiba pruge

Č l a n a k 37.

1. Oznaka nagiba pruge označava veličinu nagiba pruge izraženu u promilima i duljinu nagiba, tj. njegove horizontale, izraženu u metrima.

2. Signalna oznaka 208: "Nagib pruge"

Slika. 115.

crna pravokutna ploča s bijelim poljem čiji je vrh usmjeren prema nagibu pruge ili s bijelim pravokutnikom za horizontalu. Crvenim brojem označena je veličina nagiba, a crnim brojem duljina dionice (vidi sl. 115).

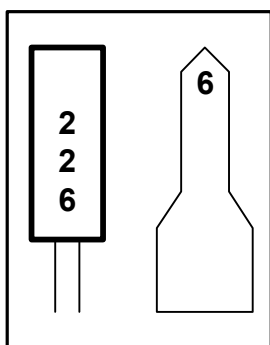
3. Oznake nagiba pruge ugrađuju se s desne strane pruge u smjeru stacioniranja, a na mjestu promjene nagiba.

Kilometarska i hektometarska oznaka

Č l a n a k 38.

1. Kilometarska i hektometarska oznaka označavaju udaljenost od početne točke stacioniranja.

2. Signalna oznaka 209: "Kilometarska i hektometarska oznaka"

Slika 116.

Kilometarska oznaka - bijela uspravna pravokutna ploča sa crnim rubom i crnom brojkom ispisanom od vrha, prevučena reflektirajućom tvari; Hektometarska oznaka – bijeli stupić sa crnom brojkom koja označava hektometar (vidi sl. 116)

3

Početak i završetak potiskivanja

Č l a n a k 39.

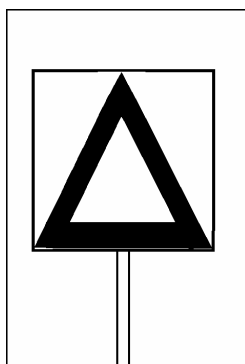
1. Signalne oznake za početak potiskivanja i završetak potiskivanja upozoravaju osoblje vučnog vozila na mjesto početka ili završetka potiskivanja.

2. Signalna oznaka 210: "**Početak potiskivanja**"

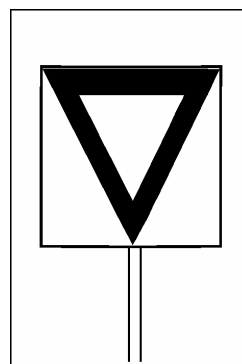
bijela kvadratna ploča i u sredini bijeli trokut crno obrubljen s vrhom naviše prevučen reflektirajućom tvari (vidi sl. 117).

3. Signalna oznaka 211: "**Završetak potiskivanja**"

bijela kvadratna ploča i u sredini bijeli trokut crno obrubljen s vrhom naniže prevučen reflektirajućom tvari (vidi sl. 118).

Slika 117.

Slika118.

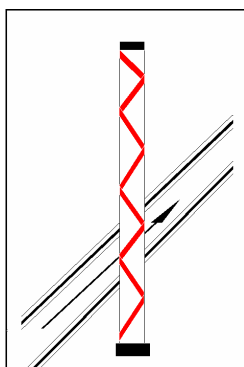
4. Kod signalne oznake "Početak potiskivanja" strojovođa u lokomotivi na čelu vlaka sirenom daje dva puta signalni znak "Pazi", koji strojovođa u potiskivalici ponavlja i počinje potiskivati vlak.

Kod signalne oznake "Završetak potiskivanja" strojovođa u lokomotivi na čelu vlaka sirenom daje tri puta signalni znak "Pazi", koji strojovođa u potiskivalici ponovi kada stigne do te signalne oznake i prestane potiskivati vlak.

Oznaka predmeta koji ulazi u slobodan profil pruge

Č l a n a k 40.

1. Oznaka da predmet ulazi u slobodan profil pruge upozorava željezničko osoblje da objekt ili predmet ulazi u slobodan profil pruge.
2. Signalna oznaka 212: "Ulazi u slobodan profil"

bijelo uspravno polje s crvenom cik-cak prugom i crno obojenim vrhom i podnožjem prevučeno reflektirajućom tvari (vidi sl. 119).

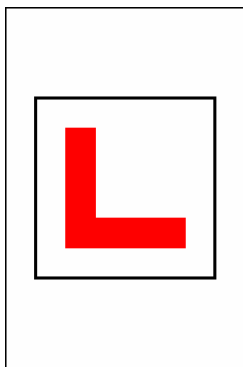
Slika 119.

Početak i kraj izoliranog preklopa

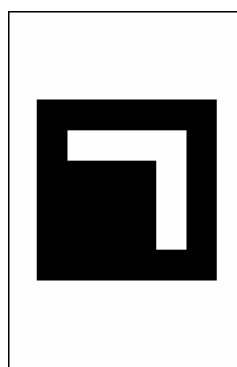
Č l a n a k 41.

1. Signalnim oznakama izoliranog preklopa obilježava se mjesto početka i kraja izoliranog preklopa u službenom mjestu. Njima se strojovođa elektrovočnog vozila upozorava o granici kontaktne mreže u službenom mjestu i na pruži.

2. Signalna oznaka 213: **"Početak izoliranog preklopa"**
bijela kvadratna ploča s crvenim slovom "L" prevučenim reflektirajućom tvari (vidi sl. 120).
3. Signalna oznaka 214: **"Kraj izoliranog preklopa"**
crna kvadratna ploča s bijelim obrnutim slovom "L" prevučenim reflektirajućom tvari (vidi sl. 121).

Slika 120.

Slika 121.

Oznaka mjesta na kojemu je telefon

Č l a n a k 42.

1. Signalna oznaka mjesta na kojemu je telefon označava ormarić u kojem se nalazi telefon.
2. Signalna oznaka 215: "Mjesto na kojemu je telefon"

3. Na stupovima kontaktne mreže elektrificiranih pruga crnom strelicom označen je smjer prema najbližem telefonu.

Pokusna baliza autostop-uređaja

Č l a n a k 43.

1. Signalna oznaka za pokusnu balizu autostop-uređaja upozorava osoblje vučnog vozila na mjesto u jedinici za vuču gdje se provjerava ispravnost autostop uređaja na vučnom vozilu.
2. Signalna oznaka 216: **"Pokusna baliza AS"**

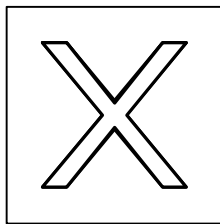
Slika 123.

bijela kvadratna ploča s crnim tiskanim tekstom "POKUSNA BALIZA AS" (vidi sl. 123).

Signal ne vrijedi

Č l a n a k 44.

1. Signalnom oznakom da signal ne vrijedi označava se da signal nije u uporabi.
2. Signalna oznaka 217: "**Signal ne vrijedi**"

Slika 124.

**bijeli kosi križ
sa crnim rubom**
(vidi sl. 124)

3

3. Novougrađeni signali koji nisu pušteni u redovit rad i signali koji su stavljeni izvan uporabe moraju biti označeni signalnom oznakom "Signal ne vrijedi" i zasjenjeni, o čemu se osoblje vlaka ne obavještava.

Signalna oznaka "Signal ne vrijedi" postavlja se na ploču signala.

G l a v a VII.

SIGNALI I SIGNALNE OZNAKE KOJI SE VIŠE NE SMIJU UGRAĐIVATI

Opće odredbe

Č l a n a k 45.

1. U ovoj glavi navedeni su signali koji se više ne smiju ugrađivati. Ti signali mogu se rabiti do njihove zamjene ili rekonstrukcije.
2. Signali koji se više ne smiju ugrađivati, a koji se još rabe, jesu:
 - signal iskliznice starog tipa
 - hektometarska oznaka starog tipa
 - likovni glavni signali
 - likovni predsignali
 - štitni signali
 - oznaka prilazni signal
 - pokazivač smjera
 - upozorivači glavnih signala i predsignala
 - područni manevarski signali
 - signali na vagonским vagama
 - lokalni signali.
3. Signalne svjetiljke na likovnim signalima moraju biti osvijetljene u razdoblju propisanome kalendarom osvjetljavanja (prilog I. ovog pravilnika) te danju kada se signalni znakovi zbog nepogodnih vremenskih prilika ne mogu vidjeti s propisane udaljenosti.

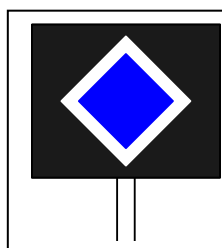
Signal iskliznice starog tipa

Č l a n a k 45.a)

1. Signal iskliznice starog tipa je iskliznička signalna svjetiljka s plavim i bijelim staklima.

Taj signal označava položaj iskliznice i signalizira da li je manevriranje preko nje dozvoljeno ili zabranjeno.

2. Signalni znak 24: "Manevriranje zabranjeno"

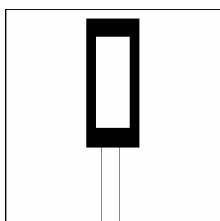
Slika 124. a)

dnevni znak: – kvadratna
plava signalna ploča s
bijelim rubom zakrenuta za
45 stupnjeva (vidi sl. 124.a)

noćni znak: – plava

3

3. Signalni znak 25: "Manevriranje slobodno"

Slika 124. b)

dnevni znak:
– bijeli uspravni pravokutnik na
crnoj osnovi (vidi sl. 124.b)

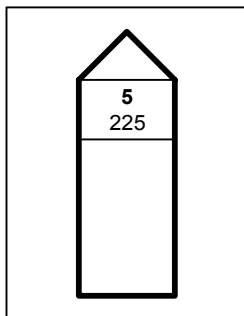
noćni znak:
– mliječnobijela svjetlost

Hektometarska oznaka starog tipa

Č l a n a k 45.b)

1. Hektometarska oznaka starog tipa označava udaljenost od početne točke stacioniranja.

2. Signalna oznaka 209.a): “**Hektometarska oznaka**”

Slika 124.c)

bijeli stupić sa crnom brojkom pri vrhu koja označava hektometar i crnom manjom brojkom ispod nje koja označava kilometar (vidi sl. 124.c)

3

Likovni glavni signali

Č l a n a k 46.

1. Likovni glavni signali signaliziraju jednoznačne signalne znakove.

Signalni znakovi signaliziraju se brojem i položajem ručica, a noću obojenom mirnom svjetlošću pokraj dnevnog znaka.

Signalne ručice likovnoga glavnog signala obojene su crveno s bijelom prugom u sredini te mogu biti prevučene reflektirajućom tvari.

Stup likovnoga glavnog signala s prednje strane obojen je naizmjenično bijelim i crnim poljima.

2. Likovnim glavnim signalima signaliziraju se signalni znakovi "Stoj" i "Slobodno", a signalima koji su u ovisnosti sa skretnicama i signalni znak "Ograničena brzina".

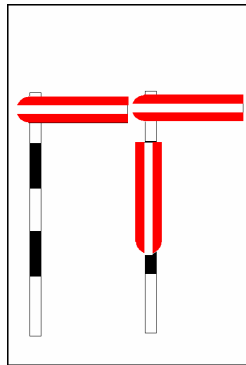
3. Signalni znak 3: "**Stoj**"

dnevni znak:

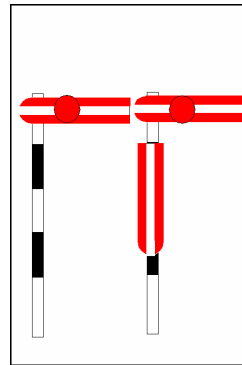
jedna signalna ručica položena vodoravno desno u odnosu na vozni smjer (vidi sl. 125).

noćni znak:

jedna crvena mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka (vidi sl. 126).

Slika 125.

Slika 126.

Signalni znak "Stoj" označava da je daljnja vožnja od signala zabranjena.

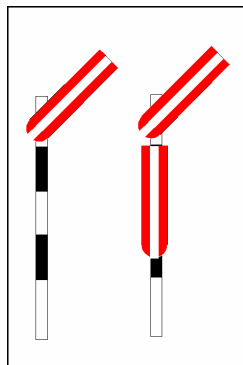
4. Signalni znak 4: "Slobodno"

dnevni znak:

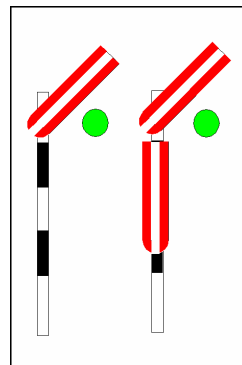
signalna ručica uzdignuta koso naviše desno u odnosu na vozni smjer (vidi sl. 127).

noćni znak:

jedna zelena mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka (vidi sl. 128).

Slika 127.

Slika 128.

Signalni znak "Slobodno" kod signala koji štite skretničko područje i koji su u ovisnosti sa skretnicama označava da je vožnja od signala slobodna propisanom brzinom.

Signalni znak "Slobodno" kod signala koji štite skretničko područje, a koji nisu u ovisnosti sa skretnicama, označava da je vožnja od signala slobodna. Brzina vožnje kojom se smije voziti preko skretničkog područja propisana je voznim redom i signalizirana je signalima za ograničenje brzine.

Signalni znak "Slobodno" kod prostornog signala na odjavnici označava da je ulazak u prostorni odsjek slobodan, a kod zaštitnog signala da je daljnja vožnja slobodna.

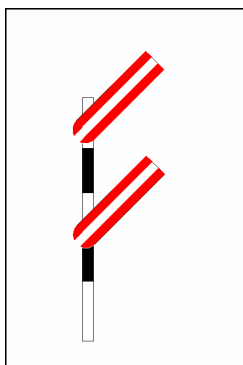
5. Signalni znak 11: "Ograničena brzina"

dnevni znak:

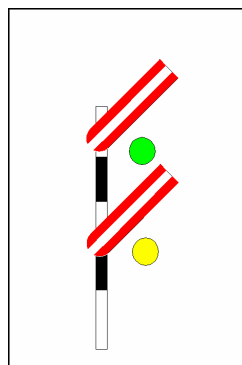
dvije signalne ručice uzdignute koso naviše desno u odnosu na smjer vožnje (vidi sl. 129).

noćni znak:

jedna zelena mirna i ispod nje jedna žuta mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka (vidi sl. 130).

Slika 129.

Slika 130.

Signalni znak "Ograničena brzina" označava da je vožnja od signala slobodna, a preko pripadajućeg skretničkog područja ograničenom brzinom.

Signalni znak "Ograničena brzina" signalizira likovni glavni signal koji štiti skretničko područje i koji je u ovisnosti sa skretnicama.

6. Tehničke odredbe, svrha i uporaba propisane za svjetlosne glavne signale vrijede i za likovne glavne signale.

7. Likovni glavni signal redovno signalizira signalni znak "Stoj". Iznimno, pružni zaštitni signali u tovarištima, transportnim otpremništvima i mjestima odvajanja industrijskog kolosijeka na pruži redovito signaliziraju signalni znak "Slobodno".

8. Kada je likovni glavni signal koji redovno signalizira signalni znak "Stoj" ostao neispravan u položaju za dopuštenu vožnju i kada se ne može postaviti u svoj redovan položaj, svjetla se gase i na njega se postavlja crveni signalni lopar.

Kada je likovni glavni signal koji redovno signalizira dopuštenu vožnju ostao neispravan u položaju koji signalizira signalni znak "Stoj", ako je moguće, postavlja se u položaj koji signalizira dopuštenu vožnju. Kada je odnosni signal ostao neispravan u položaju koji signalizira dopuštenu vožnju, a njime se mora zabraniti daljnja vožnja, svjetla se gase i na njega se postavlja crveni signalni lopar.

9. Kada je likovni glavni signal neispravan, a predsignal ispravan, predsignal se mora postaviti tako da signalizira signalni znak "Očekuj Stoj".

10. Kada likovni glavni signal signalizira nejasan signalni znak ili je neosvijetljen, smatra se da signalizira signalni znak "Stoj".

Likovni predsignali

Č l a n a k 47.

1. Likovnim predsignalom signalizira se signalni znak "Očekuj Stoj" i "Očekuj Slobodno".

Signalni znakovi signaliziraju se položajem signalne ploče, a noću obojenom mirnom svjetlošću pokraj dnevnog znaka.

Likovni predsignal ima četverokutnu signalnu ploču obojenu žutom bojom s crno-bijelim rubom koja može biti prevučena reflektirajućom tvari.

Stup likovnog predsignala s prednje strane obojen je naizmjenično bijelim i crnim poljima.

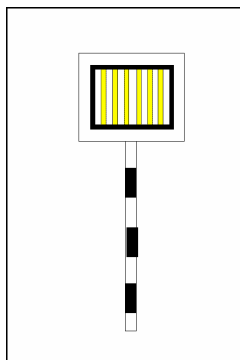
2. Signalni znak 13: "Očekuj Stoj"

dnevni znak:

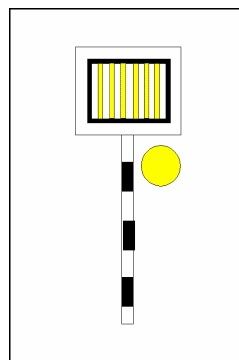
žuta signalna ploča u uspravnom položaju (vidi sl. 131).

noćni znak:

jedna žuta mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka
(vidi sl. 132).

Slika 131.

Slika 132.

3. Signalni znak 14: "Očekuj Slobodno"

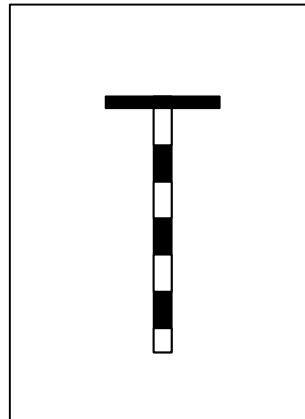
dnevni znak:

signalna ploča u vodoravnom položaju sa crnim rubom okrenutim prema vlaku (vidi sl. 133).

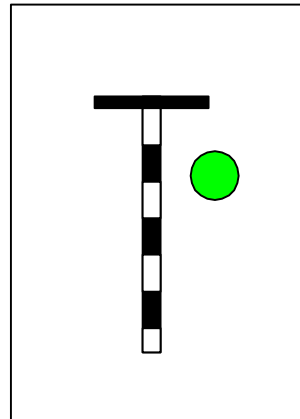
3

noćni znak:

jedna zelena mirna svjetlost pokraj dnevnog znaka (vidi sl. 134)

Slika 133.

Slika 134.

3

4. Tehničke odredbe, svrha i uporaba propisani za svjetlosne vrijede i za likovne predsignale.

5. Kada je predsignal neispravan, mora se postaviti da signalizira signalni znak "Očekuj Stoj".

Kada je predsignal neispravan, strojovođa postupa kao da signalizira signalni znak "Očekuj Stoj".

Štitni signali

Č l a n a k 48.

1. Štitni signali jesu likovni ulazni signali kod kojih se danju signalni znakovi signaliziraju okruglom signalnom pločom, a noću obojenim mirnim svjetlostima pokraj dnevnog znaka. Okrugla signalna ploča ugrađena je na piramidi obojenoj bijelo-crnim poljima.

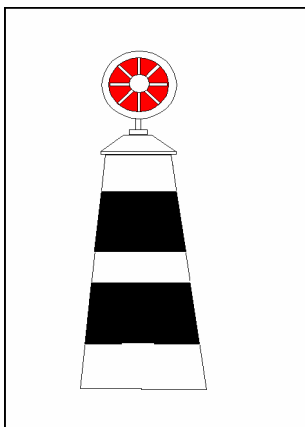
2. Signalni znak 3: "Stoj"

dnevni znak:

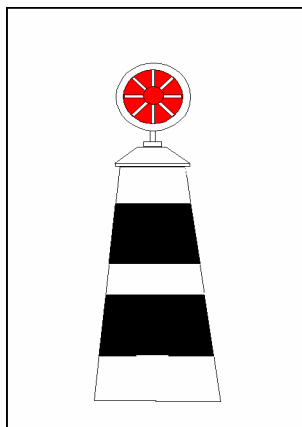
okrugla crvena signalna ploča (vidi sl. 135).

noćni znak:

jedna crvena svjetlost pokraj dnevnog znaka (vidi sl. 136).

Slika 135.

Slika 136.

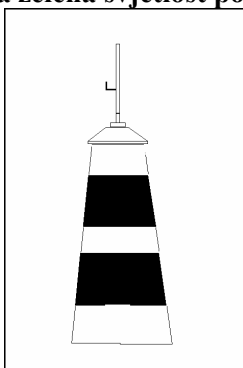
3. Signalni znak 4: "**Slobodno**"

dnevni znak:

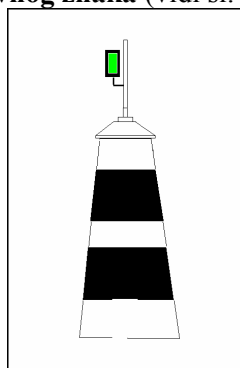
okrugla signalna ploča usporedna s kolosijekom (vidi sl. 137).

noćni znak:

jedna zelena svjetlost pokraj dnevnog znaka (vidi sl. 138).

Slika 137.

Slika 138.

4. Štitni signali ugrađeni su na udaljenosti zaustavnog puta ili najmanje na 500 m ispred prve ulazne skretnice koju štite.

Štitni signali moraju se vidjeti s udaljenosti od 200 m kada su ugrađeni na udaljenosti zaustavnog puta odnosno s udaljenosti od 400 m kada su ugrađeni na manjoj udaljenosti.

5. Štitni signal u redovnom položaju signalizira signalni znak "Stoj".

6. Kada štitni signal noću nije osvijetljen ili je neispravan, strojovođa postupa kao da je signaliziran signalni znak "Stoj".

7. Kada je štitni signal neispravan, mora se postaviti u položaj koji signalizira signalni znak "Stoj", a ispred signala postavlja se crveni signalni lopar.

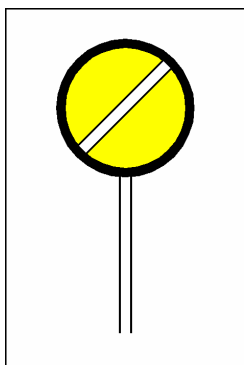
O štitnom signalu koji ne vrijedi, osoblje vlaka i drugo osoblje kojega se to tiče mora se pismeno izvijestiti.

Oznaka prilazni signal

Č l a n a k 49.

5 | 1. Prilaznim signalom upozorava se osoblje vučnog vozila da se vlak približava kolodvoru koji nije zaštićen ulaznim ili štitnim signalom.

2. Signalna oznaka 218: "**Prilazni signal**"

žuti lopar s crnim rubom i bijelom kosom prugom naviše s lijeva na desno prevučen reflektirajućom tvari (vidi sl. 139).

Slika 139.

3. Kada je strojovođa obaviješten pismenim nalogom, signalna oznaka "Prilazni signal" označava mjesto gdje se vlak zaustavlja i čeka zapovijed za ulazak u kolodvor.

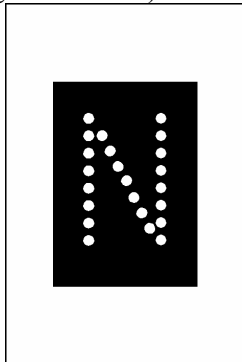
4. Signalna oznaka "Prilazni signal" ugrađena je na udaljenosti zaustavnog puta ispred prve ulazne skretnice, a mora se vidjeti najmanje s udaljenosti od 200 m.

Pokazivač smjera

Č l a n a k 50.

1. Pokazivačem smjera dopunjuje se signalni znak glavnog signala kada dopušta vožnju tako da signalizira za koju je prugu ili za koje kolodvorsko područje vožnja dopuštena.

2. Signalni znak 82: "**Dopuštena vožnja za**" (početno slovo pruge-kolodvora).

na četverokutnoj crnoj ploči svjetleće početno bijelo slovo naziva pruge, krajnjeg kolodvora ili važnijega službenog mjesta na pruzi odnosno kolodvorskog područja (vidi sl. 140).

Slika 140.

3. Kada je glavni signal opremljen pokazivačem smjera, za daljnju vožnju osim signalnog znaka glavnog signala mjerodavan je i signalni znak koji pokazuje pokazivač.

Upozorivači glavnih signala i predsignala

Č l a n a k 51.

1. Upozorivači glavnih signala i predsignala upozoravaju osoblje vučnog vozila da je glavni signal odnosno predsignal ugrađen s lijeve strane kolosijeka.

2. Signalni znak 83: "Glavni signal na lijevoj strani"

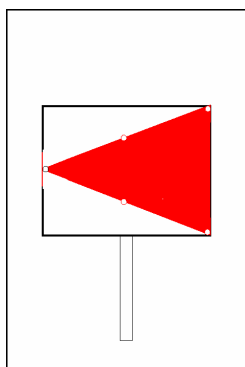
3

bijelo obojena pravokutna ploča s crvenim trokutom čiji je vrh usmjeren na lijevu stranu s ugrađenim reflektirajućim staklima na rubovima trokuta ili prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 141).

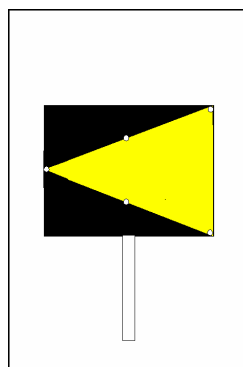
3. Signalni znak 84: "Predsignal na lijevoj strani"

3

crno obojena pravokutna ploča sa žutim trokutom čiji je vrh usmjeren na lijevu stranu s ugrađenim reflektirajućim staklima na rubovima trokuta ili prevučena reflektirajućom tvari (vidi sl. 142).

Slika 141.

Slika 142.

4. Upozorivači glavnih signala i predsignala ugrađuju se s desne strane pruge na propisanoj duljini vidljivosti glavnog signala odnosno predsignala.

5. Upozorivači glavnog signala i predsignala moraju se vidjeti s udaljenosti od najmanje 100 m.

Područni manevarski signali

Č l a n a k 52.

1. Područni manevarski signali signaliziraju je li iza toga signala manevriranje zabranjeno ili dopušteno.

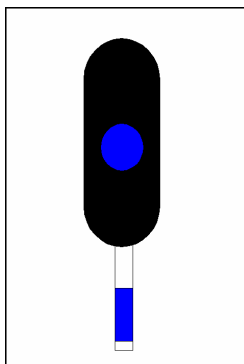
Područni manevarski signali rabe se za zaštitu jednoga manevarskog područja od drugoga, jedne ranžirne skupine kolosijeka od druge, za zaštitu prijemne i otpremne skupine kolosijeka ili prijemno-otpremske skupine kolosijeka od ranžirne skupine kolosijeka kod manevriranja.

2. Područni manevarski signali jesu likovni ili svjetlosni, a ugrađuju se neposredno pokraj kolosijeka na granicama područja koje štite.

3. Signalni stupovi područnih manevarskih signala s prednje strane obojeni su naizmjenično bijelim i plavim poljima.

4. Signalni znak 85: "**Manevriranje zabranjeno**"

Kod svjetlosnih signala:

jedna plava svjetlost (vidi sl. 143).

Slika 143.

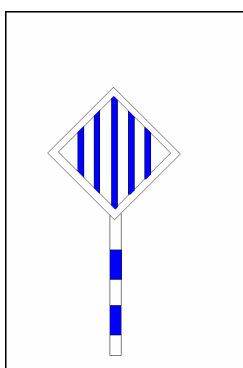
Kod likovnih signala:

dnevni znak:

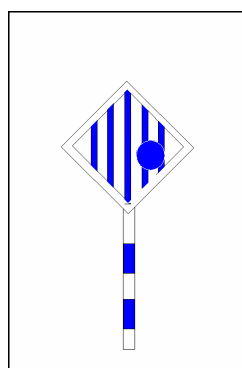
kvadratna plavo-bijela ploča u uspravnom položaju
(vidi sl. 144).

noćni znak:

jedna plava svjetlost pokraj dnevnog znaka (vidi sl. 145).

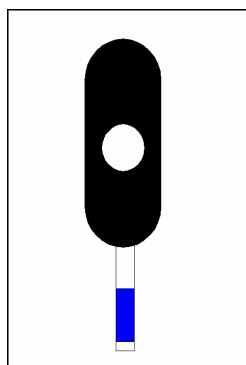
Slika 144.

Slika 145.

5. Signalni znak 86: **"Manevriranje dopušteno"**

Kod svjetlosnih signala:

Slika 146.

jedna mliječnobijela svjetlost
(vidi sl. 146).

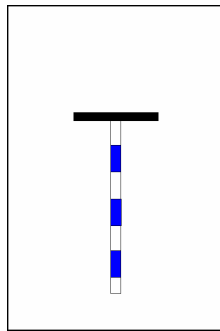
Kod likovnih signala:

dnevni znak:

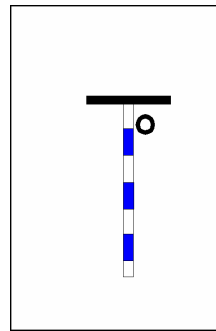
kvadratna plavo-bijela ploča u vodoravnom položaju
(vidi sl. 147).

noćni znak:

jedna mliječnobijela svjetlost pokraj dnevnog znaka
(vidi sl. 148).

Slika 147.

Slika 148.

6. Signalni znakovi "Manevriranje zabranjeno" i "Manevriranje dopušteno" vrijede samo za manevarske vožnje.
7. Područni manevarski signali signaliziraju signalne znakove u jednome ili oba smjera.
8. Redoviti signalni znak područnoga manevarskog signala jest signalni znak "Manevriranje zabranjeno".
9. Kod neispravnosti područnoga manevarskog signala on se mora staviti u položaj koji signalizira signalni znak "Manevriranje zabranjeno".
10. Kod neosvijetljenosti područnoga manevarskog signala, smatra se da on signalizira signalni znak "Manevriranje zabranjeno".
11. Kada je područni manevarski signal neispravan, daljnja vožnja pokraj nje dopušta se ručnim signalnim znakovima.

Signali na vagonkim vagama

Č l a n a k 53.

1. Signali na vagonskoj vagi signaliziraju signalne znakove kojima se zabranjuje ili dopušta vožnja preko vagonске vage.

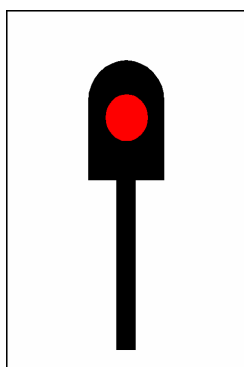
2. Signalni znak 87: "Prijelaz zabranjen"

Kod svjetlosnih signala:

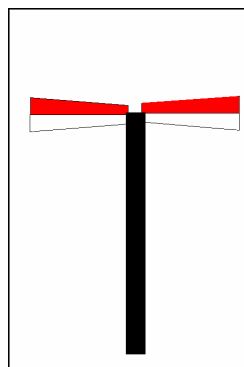
jedno crveno svjetlo u oba vozna smjera (vidi sl. 149).

Kod likovnih signala:

dvije nasuprotne crveno-bijele ručice na stupu vage, položene vodoravno (vidi sl. 150).

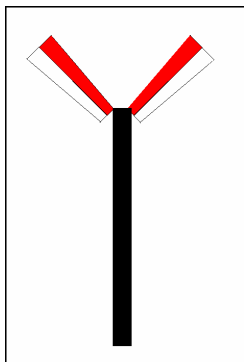
Slika 149.

Slika 150.

3. Signalni znak 88: **"Prijelaz dopušten"**

Kod likovnih signala:

**dvije nasuprotne crveno-bijele ručice
na stupu vage uzdignute koso naviše**
(vidi sl. 151).

Slika 151.

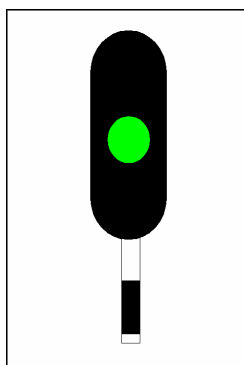
4. Likovni signali na vagonskoj vagi nemaju posebnih noćnih znakova, međutim, prostor oko vage noću mora biti osvijetljen.
5. Signalni stup na vagonskoj vagi obojen je crnom bojom, a ručice s objiju strana obojene su crveno-bijelo.

Lokalni signali

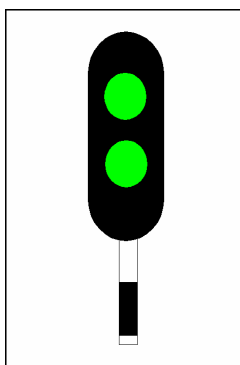
Č l a n a k 54.

A. Svjetlosni izlazni signali u Zagrebu Glavnom kolodvoru

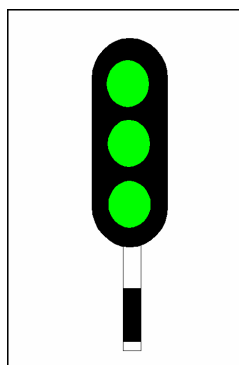
1. Svjetlosni izlazni signali na zapadnoj strani Zagreba Glavnog kolodvora signaliziraju sljedeće signalne znakove:
2. Signalni znak 89: "**Dopuštena vožnja u smjeru Siska**"
jedna zelena mirna svjetlost (vidi sl. 152);
3. Signalni znak 90: "**Dopuštena vožnja u smjeru Karlovca**"
dvije zelene mirne svjetlosti (vidi sl. 153) i
4. Signalni znak 91: "**Dopuštena vožnja u smjeru Zaprešića**"
tri zelene mirne svjetlosti (vidi sl. 154).

Slika 152.

Slika 153.

Slika 154.

5. Signalni znakovi za dopuštenu vožnju u smjeru Siska, Karlovca i Zaprešića signaliziraju izlaznu vožnju ograničenom brzinom preko pripadajućega skretničkog područja.

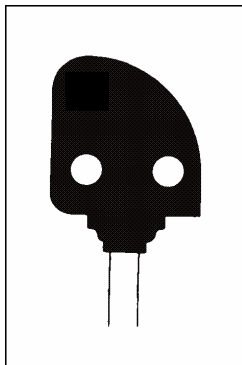
B. Slike 155. do 158. - REZERVIRANO

|3

C. Manevarski signali za zaštitu voznog puta u Zagrebu Glavnom kolodvoru

1. Manevarski signali za zaštitu voznog puta zabranjuju ili dopuštaju manevarsku vožnju. Kada glavni signal signalizira dopuštenu vožnju, manevarski signal za zaštitu voznog puta mora signalizirati signalni znak "Vožnja vlaka dopuštena i pokraj sljedećega manevarskog signala"

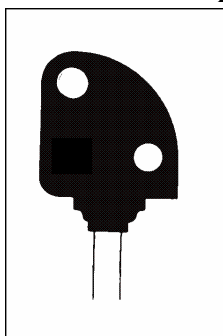
2. Signalni znak 94: "**Manevarska vožnja zabranjena**"

dvije mliječnobijele svjetlosti u istoj visini (vidi sl. 159).

Slika 159.

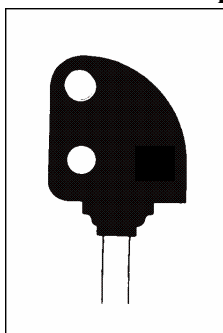
3. Signalni znak 95: **"Manevarska vožnja dopuštena do sljedećeg manevarskog signala"**

dvije mlječnobijele svjetlosti koso položene naviše s desna na lijevo (vidi sl. 160).

Slika 160.

4. Signalni znak 96: **"Vožnja vlaka dopuštena i pokraj sljedećega manevarskog signala"**

dvije mlječnobijele svjetlosti jedna ispod druge (vidi sl. 161).

Slika 161.

5. U osiguranome voznom putu vlaka manevarski signali za zaštitu voznog puta signaliziraju signalni znak "Vožnja vlaka dopuštena i pokraj sljedećega manevarskog signala".

6. Redovan signalni znak manevarskih signala jest signalni znak "Manevarska vožnja zabranjena".

7. Signalni znak "Manevarska vožnja dopuštena do sljedećega manevarskog signala" dopušta manevarsku vožnju do sljedećega manevarskog signala, do signala kraj krnjega kolosijeka, do signala granica manevriranja, do graničnoga kolosiječnog signala ili do vozila na kolosijeku.

8. Kada manevarski signal za zaštitu voznog puta nije osvijetljen ili kada pokazuje samo jednu mliječnobijelu svjetlost na bilo kojem mjestu, daljnja vožnja od toga signala zabranjena je, a zapovijedi za manevarske vožnje ili vožnje vlakova daju se ručnim signalnim znakovima.

D. Manevarski signali na spuštalici u Zagrebu Ranžirnome kolodvoru

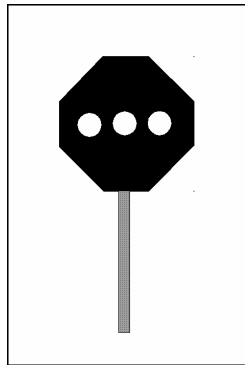
1. Manevarskim signalima na grbini spuštalice zapovijeda se brže ili sporije guranje vagona na spuštalici, da se prestane s guranjem, ili da se manevarski sastav zaustavi i udalji sa spuštalice.

2. Manevarski signali na spuštalici jesu svjetlosni.

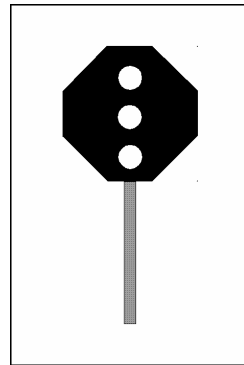
3. Signalni znakovi daju se bijelim mirnim ili trepćućim svjetlostima u nizu na crnoj signalnoj ploči.

4. Signalni znak 97: "**Guranje zabranjeno**"
tri vodoravne bijele mirne svjetlosti (vidi sl. 162).

5. Signalni znak 98: "**Gurati lagano**"
tri okomite bijele mirne svjetlosti (vidi sl. 163).

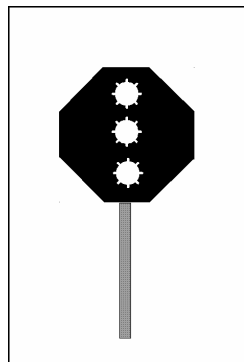
Slika 162.

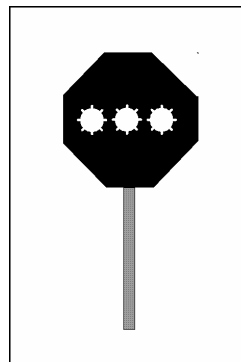
Slika 163.

6. Signalni znak 99: "**Gurati brže**"
tri okomite bijele trepćuće svjetlosti (vidi sl. 164).

7. Signalni znak 100: "**Natrag**"
tri vodoravne bijele trepćuće svjetlosti (vidi sl. 165).

Slika 164.

Slika 165.

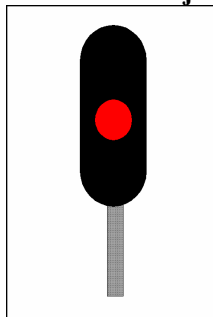
8. Signalni znak "Natrag" zapovijeda da se manevarski sastav zaustavi i udalji s grbine.

E. Manevarski signali na spuštalici u Vinkovcima

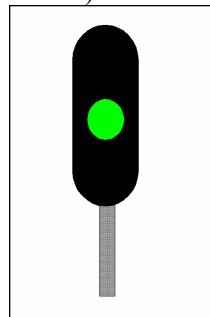
1. Manevarskim signalima na spuštalici zapovijeda se brže ili sporije guranje vagona na spuštalici, da se prestane s guranjem ili da se manevarski sastav zaustavi i udalji sa spuštalice.

2. Manevarski signal na AB grbini spuštalice jest svjetlosni signal s 4 svjetla koja signaliziraju:

- signalni znak 98: "**Guranje zabranjeno**"
jedna crvena mirna svjetlost (vidi sl. 166).
- signalni znak 99: "**Gurati lagano**"
jedna zelena mirna svjetlost (vidi sl. 167).

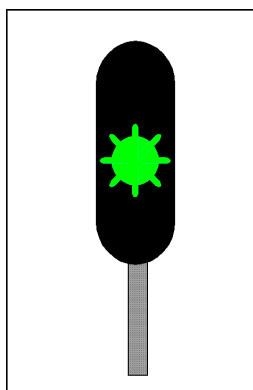

Slika 166.

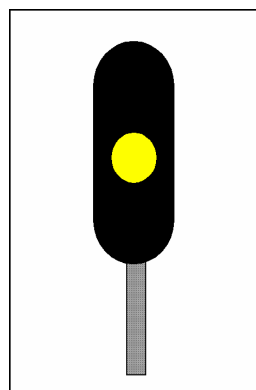

Slika 167.

- signalni znak 100: "**Gurati brže**"
jedna zelena trepćuća svjetlost (vidi sl. 168).
- signalni znak 101: "**Natrag**"
jedna žuta mirna svjetlost (vidi sl. 169).

Slika 168.

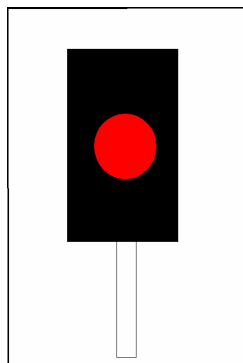

Slika 169.

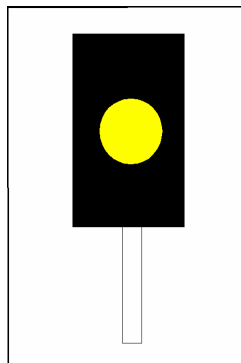
3. Signalni znak "Natrag" zapovijeda da se manevarski sastav zaustavi i udalji s grbine.

F. Manevarski signal na industrijskom kolosijeku u kolodvoru Bakar

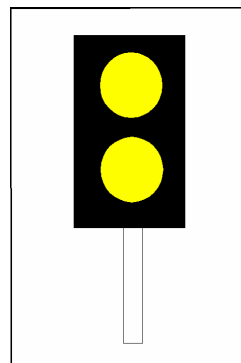
1. Manevarski signal ugrađen na silosu signalizira signalne znakove mirnom obojenom svjetlošću na crnoj podlozi.
2. Signalni znak 101: "**Stoj**"
jedna crvena mirna svjetlost (vidi sl. 170).
3. Signalni znak 102: "**Gurati naprijed**"
jedna žuta mirna svjetlost (vidi sl. 171).
4. Signalni znak 103: "**Natrag**"
dvije žute mirne svjetlosti (vidi sl. 172).

Slika. 170.

Slika. 171.

Slika. 172.

Glava VIII.

Prijelazne i završne odredbe

Č l a n a k 55.

1. Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom vjesniku Hrvatskih željeznica, a primjenjuje se od dana stupanja na snagu voznog reda za 1998/1999. godinu (24.5.1998.).

2. Danom početka primjene ovog pravilnika prestaje vrijediti Signalni pravilnik Hrvatskih željeznica (Službeni vjesnik HŽP broj 20/91 i 2/94) sa svim izmjenama, dopunama i tumačenjima.

3. Svi signali i signalne oznake propisane ovim pravilnikom moraju biti u skladu s njegovim odredbama. Izuzetak su pojedini signali i signalne oznake koji moraju biti prevučeni reflektirajućom tvari za koje se usklađivanje s odredbama ovog pravilnika mora izvršiti u određenim rokovima, a to su:

a)

- crveni signalni lopar (60)
- žuti signalni lopar (66)
- početak lagane vožnje (67)
- mjesto rada na pruzi (207)
- početak i završetak potiskivanja (210 i 211)
- prilazni signal (218).

Signalni znak 60, 66 i 67, te signalne oznake 207, 210, 211 i 218 moraju biti prevučeni reflektirajućom tvari u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu Pravilnika o III. izmjenama i dopunama Signalnog pravilnika.

3

b)

- manevriranje zabranjeno (24)
- granica manevarskih vožnji (26)
- ograničenja brzine (36, 37 i 38)
- uključne točke (41 i 42)
- početak zaustavnog puta ispred cestovnog prijelaza (43)
- zeleni signalni lopar (68).

Signalni znakovi 24, 26, 36, 37, 38, 41, 42, 43 i 68 moraju biti prevučeni reflektirajućom tvari do 01.01.2003. godine.

c)

- kraj krnjeg kolosijeka (35)
- mjesto zaustavljanja (201)
- približavanje stajalištu (202)
- označavanje mjesta predsignala (203)
- očekuj glavni signal (204)
- očekuj predsignal (205)
- ulazi u slobodan profil (212)

Signalni znak 35 i signalne oznake 201, 202, 203, 204, 205 i 212 moraju biti prevučeni reflektirajućom tvari do 01.01.2004. godine.

4. Postojeće kilometarske i hektometarske oznake vrijede do prvoga remonta postojećih i izgradnje novih pruga, kada moraju biti usuglašene s odredbama ovog pravilnika.

5. Signali i signalne oznake uvrštene u glavu VII. ovog pravilnika moraju se najkasnije prigodom prve rekonstrukcije postojećih pruga ili uređaja ukloniti i zamijeniti signalima ili signalnim oznakama propisanim od glave III. do glave VI. ovog pravilnika.

Broj U-84-41/97.

Zagreb, 25. veljače 1997.

**Predsjednik Uprave
Marijan Klarić, dipl.ing., vr.**

Prilog I.**KALENDAR OSVJETLJAVANJA**
signala, osvjetljenja garnitura i kolodvorskog prostora

Mjesec	Dan	Sat i minuta		Primjedba
		od	do	
Siječanj	1-15	16.15	7.30	Osvjetljavanje signala mora se obavljati i izvan vremena propisanog ovim kalendarom sukladno ovom pravilniku.
	16-31	16.30	7.15	
Veljača	1-15	16.50	7.00	
	16-28/29	17.20	6.40	
Ožujak	1-15	17.50	6.15	
	16-31	18.20	5.45	
Travanj	1-15	19.40	6.15	
	16-30	20.05	5.45	
Svibanj	1-15	20.25	5.25	
	16-31	20.45	5.10	
Lipanj	1-15	21.00	5.00	
	16-30	21.15	4.50	
Srpanj	1-15	21.05	5.00	
	16-31	20.50	5.15	
Kolovoz	1-15	20.30	5.35	
	16-31	20.00	6.00	
Rujan	1-15	19.30	6.25	
	16-30	19.00	6.50	
Listopad	1-15	17.30	6.15	
	16-31	17.00	6.35	
Studeni	1-15	16.30	6.55	
	16-30	16.15	7.10	
Prosinac	1-15	16.05	7.25	
	16-31	16.00	7.35	

Prilog II.

P R E G L E D
signalnih sredstava kojima moraju biti opremljeni radnici, radna i službena mjesta

Red. broj	Naziv radnoga dotično službenog mjesta	Signalna sredstva koja za vrijeme obavljanja službe radnik mora imati pri sebi		Signalna sredstva koja se moraju nalaziti u prostorijama radnoga dotično službenog mjesta ili u prostorijama određenima za smještaj tih sredstava	Primjedbe
		daniju	noću		
1	2	3	4	5	6
1.	Prometnik vlakova	1 usnu zviždaljku 1 signalni loparić	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s mogućnošću pokazivanja zelene i bijele svjetlosti	1 ručna signalna svjetiljka sa zelenom svjetlošću, 4 praskalice. 1)	1) u kolodvorima zaštićenima prilaznim signalima
2.	Nadzorni skretničar, skretničar	1 usnu zviždaljku 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s mogućnošću pokazivanja bijele, žute i crvene svjetlosti		
3.	Čuvar cestovnog prijelaza	1 usnu zviždaljku 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s mogućnošću pokazivanja bijele, žute i crvene svjetlosti	4 praskalice, 2 crvena signalna lopara, 2 žuta signalna lopara, 2 zelena signalna lopara.	
4.	Voda manevra, rukovatelj manevrom, manevrist, manevrist na vlaku	1 usnu zviždaljku 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti		

1	2	3	4	5	6
5.	Vlakovođa 1)	1 usnu zviždaljku 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s mogućnošću pokazivanja bijele i crvene svjetlosti		1) Popisni vlakovođa mora imati i 1 usnu zviždaljku i 1 ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću
6.	Konduktier	1 usnu zviždaljku	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću		
7.	Manipulant u vlaku	1 usnu zviždaljku	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću		
8.	Odjavničar	1 usnu zviždaljku 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću	4 praskalice, 2 crvena signalna lopara.	
9.	Strojovođa i pomoćnik strojovođe			Oprema vučnog vozila: 1 završna signalna ploča.	
10.	Pregledač vagona	1 usnu zviždaljku	1 usnu zviždaljku 1 ručnu reflektorsku svjetiljku s bijelom svjetlosti		
11.	Čuvar pruge	1 usnu zviždaljku 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s mogućnošću pokazivanja bijele, žute i crvene svjetlosti	4 praskalice, 2 crvena signalna lopara, 2 žuta signalna lopara, 2 zelena signalna lopara.	

1	2	3	4	5	6
12.	Čuvar ophodnik	1 usnu zviždaljku 2 praskalice 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 2 praskalice 1 ručnu signalnu svjetiljku s mogućnošću pokazivanja bijele, žute i crvene svjetlosti		
13.	Vozač pružnog vozila			Oprema pružnog vozila: 1 završna signalna ploča.	
14.	Voda pružnih radova na gornjemu i donjem ustroju	1 usnu zviždaljku 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s mogućnošću pokazivanja bijele, žute i crvene svjetlosti	4 praskalice, 2 opomenice pružnih radova, 2 crvena signalna lopara, 2 žuta signalna lopara, 2 zelena signalna lopara, 2 signalne ploče za označavanje početka lagane vožnje.	
15.	Rukovatelj uredaja za električno predgrijavanje putničkih garnitura			Potreban broj signalnih ploča sa signalnim znakom "Električni napon uključen"	
16.	Voda radova na kontaktnoj mreži	1 usnu zviždaljku 1 signalnu zastavicu	1 usnu zviždaljku 1 ručnu signalnu svjetiljku s bijelom svjetlošću	4 praskalice, 2 opomenice pružnih radova, 2 crvena signalna lopara, 2 žuta signalna lopara, 2 ploče sa signalnim znakovima: "Pripremi se za spuštanje strujnog oduzimaača", "Spusti strujni oduzimaač", "Podigni strujni oduzimaač".	

1	2	3	4	5	6
17.	Pomoćni vlak			<p>Oprema pomoćnog vlaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 usna zviždaljka, 1 signalna zastavica, 1 ručna signalna svjetiljka, 2 crvena signalna lopara, 2 žuta signalna lopara, 4 praskalice 	
18.	Kolodvor i zaposjednuta raspunica			<p>4 praskalice,</p> <p>2 crvena signalna lopara,</p> <p>2 žuta signalna lopara u službenim mjestima s predsignalima i u službenim mjestima s prilaznim signalima,</p> <p>1 zeleni signalni lopar.</p> <p>Propisan broj pričuvnih završnih signalnih ploča 1)</p> <p style="text-align: center;">4</p>	<p>1) Mjesto čuvanja sredstava iz kolone 5 propisuje se Poslovnim redom</p>
19.	Ustrojbene jedinice za vuču i održavanje vučnih vozila			<p>Potreban broj signalnih zastavica, ručnih signalnih svjetiljaka, crvenih signalnih lopara i završnih signalnih ploča prevučenih reflektirajućom materijom 1)</p>	<p>1) Potreban broj signalnih sredstava propisuje se Poslovnim redom ustrojbene jedinice</p>

Prilog III.

NAPUTAK ZA POSTUPANJE S PRASKALICAMA

1. S praskalicama postupa se pomnjivo kao s detonirajućim materijalom kako bi se izbjegle neželjene posljedice.
2. Kod čuvanja i uporabe praskalice se ne smiju bacati, gnječiti, udarati, zagrijavati i vlažiti.
3. Praskalice se ne smiju otvarati, rastavljati ili popravljati.
4. Praskalice dodijeljene radniku ili službenom mjestu čuvaju se u plastičnim ili limenim kutijama s poklopcem.
5. Kod polaganja u kutije praskalice se radi zaštite od udara umataju u valovitu ljepenu ili sličan materijal.
6. Kutija s praskalicama drži se na suhom mjestu dostatno udaljenome od izvora topline, u posebnoj prostoriji ili u istoj, ali tada u drvenom spremištu.
7. Radnici kod sebe smiju imati praskalice samo dok su u službi.
8. Primopredaja količine praskalica obavlja se pismeno.
9. Uporabu praskalica radnik pismeno prijavljuje poslovođitelju navodeći razlog i broj uporabljenih praskalica.
10. Gubitak ili otuđenje praskalica odmah se prijavljuje poslovođitelju, a dotični to prosljeđuje Ministarstvu unutarnjih poslova RH.
11. Ispravnost praskalica provjerava se sukladno standardima i propisima Hrvatskih željeznica.

Prilog IV.

TEHNIČKE ODREDBE O SIGNALIZACIJI

TEMELJNE ODREDBE

Uvodne odredbe

Članak 1.

1. Tehnički propisi, uvjeti, norme, upute i naputci koji se odnose na željezničku signalizaciju moraju biti sukladni Signalnom pravilniku.
2. Kod održavanja signala, signalnih oznaka i signalnih uređaja, ne smiju se mijenjati propisane obojene svjetlosti, boja, oblik, položaj signala, signalnih sredstava i signalnih oznaka te boja zvuka zvonovnih signala.
3. Na željezničkim prugama i u službenim mjestima zabranjuje se ugrađivanje uređaja i objekata koji oponašaju signalne znakove ili mogu dovesti do zabune u željezničkoj signalizaciji.

Opće odredbe

Članak 2.

1. Jačina svjetlosnoga i zvučnog izvora, boje svjetlosti i zvuka određuju se normama i propisima Hrvatskih željeznica.
2. Svi stalni i prijenosni signali moraju biti s prednje strane obojeni sukladno propisima Signalnog pravilnika, a sa stražnje strane sivo, osim manevarskih signala za zaštitu voznog puta.

3. Signalne svjetiljke na likovnim signalima osvjetljavaju se električki ili drugim izvorom svjetla.

4. Likovni signali kod kojih nije predviđeno opremanje svjetilkama, prijenosni signali pružnog osoblja i signalne oznake moraju biti prevučeni reflektirajućom materijom.

U pojedinim slučajevima propisanim odredbama ovog pravilnika nije potrebno određene signale i signalne oznake prevlačiti reflektirajućom materijom, a to vrijedi za sljedeće signale i signalne oznake:

- skretničke signalne crne ploče
- međnik
- mjesto na kojemu je telefon
- upozorivače glavnih signala i predsignala.

5. U službenim mjestima, na jednokolosiječnim i dvokolosiječnim prugama stalni i prijenosni signali i signalne oznake ugrađuju se i postavljaju s desne strane kolosijeka u odnosu na vozni smjer ili neposredno iznad kolosijeka za koji vrijede osim ako ovim pravilnikom nije drugačije propisano.

Hektometarske oznake s parnim hektometrima postavljaju se s desne strane, a s neparnima s lijeve strane pruge.

3

3

5 | Signali i signalne oznake: signal na iskliznici, skretnički signali, međnik, granica odsjeka, oznake nagiba pruge, oznaka predmeta koji ulaze u slobodan profil pruge, oznaka mjesta telefona i pokusna baliza AS mogu biti i s lijeve strane. Iznimno, postojeći manevarski signali za zaštitu voznoga puta mogu biti također s lijeve strane.

3 | Na dvokolosiječnoj pruzi s obostranim prometom i na usporednim jednokolosiječnim prugama signali i signalne oznake ugrađuju se s vanjske strane kolosijeka.

Ulazni signali i predsignali na dvokolosiječnoj pruzi za vožnju po nepravilnom kolosijeku ugrađuju se s lijeve strane kolosijeka.

Za davanje signalnih znakova ručnim signalima vrijede odredbe prometnih pravila.

Izuzetke od odredbi ove točke odobrava Uprava HŽ-a uz prethodno dobivenu suglasnost Ministarstva pomorstva, prometa i veza.

6. Postojeći glavni signali i predsignali na jednokolosiječnim prugama ugrađeni s lijeve strane kolosijeka u odnosu na vozni smjer mogu se rabiti do prve rekonstrukcije pruge.

7. Signali i signalne oznake moraju biti vidljivi s propisane daljine. Ako za pojedine signale i signalne oznake ovim pravilnikom nije propisana daljina vidljivosti, ti signali i signalne oznake moraju se vidjeti s udaljenosti od najmanje 30 m.

STALNI SIGNALI

Glavni signali

Članak 3.

1. Signalni znakovi glavnih signala moraju biti u tehničkoj ovisnosti sa signalnim znakovima predsignala.

Signalni znakovi glavnih signala moraju biti predsignalizirani. Iznimku čine postojeći izlazni signali i drugi glavni signali čiji signalni znakovi nisu predsignalizirani.

2. Kada je signalna ploča glavnog signala ugrađena na mosnu ili polumosnu konstrukciju iznad kolosijeka ili na zid objekta, tada se stup mosne ili polumosne konstrukcije boji kao stup glavnog signala.

3. Kod određivanja mjesta za ugradnju glavnog signala mora se ostvariti propisana vidljivost.

4. Ulazni i zaštitni signali ugrađuju se prema mjesnim prilikama, ali najmanje na 100 m ispred prve ulazne skretnice ili točke koju štite.

U službenim mjestima gdje se ulazni kolosijeci upotrebljavaju za manevriranje, ulazni i zaštitni signali moraju se ugraditi najmanje na 3

3 daljini puta proklizavanja ispred signala granica manevriranja, ali ne manje od 50 m. Ako je pruga ispred ulaznog odnosno zaštitnog signala na duljini od najmanje 2 km u padu od 10‰ i više, razdaljine iz prvog stavka ove točke povećavaju se na 200 m, a udaljenost ispred signala granica manevriranja ne smije bit manja od 100 m.

Najveća udaljenost ulaznoga ili zaštitnog signala od točke koju štiti iznosi 500 m na magistralnim i prugama I. reda, odnosno 300 m na ostalim prugama.

Postojeći zaštitni signali bez predsignala ugrađeni su na udaljenosti zaustavnog puta ispred točke koju štite, s osiguranom vidljivošću od 200 m. Ti signali ugrađeni su i na manjoj udaljenosti od duljine zaustavnog puta, ali ne manjoj od 200 m ispred točke koju štite.

Daljina vidljivosti glavnih signala

5. Najmanja daljina vidljivosti glavnih signala za najveće dopuštene brzine mora iznositi:

brzina (km/h)	daljina (m)
do 40	100
65	150
80	200
100	250
120	300
140	400
160	500

Kada je iznos najveće dopuštene brzine između graničnih vrijednosti brzina navedenih za svaku daljinu vidljivosti, najmanja daljina vidljivosti glavnih signala određuje se interpolacijom razmjerno dopuštenoj brzini.

Kada se propisana daljina vidljivosti glavnih signala ne može ostvariti, moraju se ugraditi ponavljači predsignaliziranja.

6. Mjesto ugradnje glavnih signala određuje se komisijski, a daljina vidljivosti određuje se s vučnog vozila.

7. Razmak između susjednih glavnih signala kojima se regulira vožnja uzastopnih vlakova ne smije biti kraći od duljine zaustavnog puta. Iznimno se može taj razmak smanjiti najviše za 5%.

Predsignali glavnih signala

Članak 4.

1. Predsignal se ugrađuje ispred glavnog signala na udaljenosti zaustavnog puta.

Izuzetno od prednjeg stavka predsignal se može ugraditi na udaljenosti 5% manjoj odnosno tri puta većoj od zaustavnog puta, a ne većoj od 3000 metara.

2. Najmanja daljina vidljivosti predsignala za najveće dopuštene brzine mora iznositi:

brzina (km/h)	daljina (m)
do 80	100
100	150
120	200
140	300
160	400

Kada je iznos najveće dopuštene brzine između graničnih vrijednosti brzina navedenih za svaku daljinu vidljivosti, najmanja daljina vidljivosti predsignala određuje se interpolacijom razmjerno dopuštenoj brzini.

Ponavljači predsignaliziranja

Članak 5.

1. Ponavljač predsignaliziranja mora se ugraditi ispred glavnog signala kod kojega nije postignuta propisana daljina vidljivosti.
2. Ponavljač predsignaliziranja ugrađuje se najmanje na propisanoj daljini vidljivosti glavnog signala.
3. Daljina vidljivosti ponavljača predsignaliziranja jednaka je daljini vidljivosti predsignala.

Pokazivači brzine

Članak 6.

1. Pokazivač brzine ugrađuje se na signalnom stupu ispod signalne ploče glavnog signala.

Kada je glavni signal ugrađen iznad kolosijeka za koji vrijedi ili na mosnoj ili polumosnoj konstrukciji, pokazivač se može ugraditi i iznad signalne ploče.

2. Pokazivač brzine može se ugraditi na glavnom signalu kada postoji potreba da se signalizira ograničena brzina.

Pokazivač brzine obvezatno se ugrađuje:

- a) za ulazak na glavne krnje kolosijeke ili prvi odsjek glavnog kolosijeka podijeljenoga na ograničene odsjeke voznog puta. U toj prigodi brzina je 30 km/h
- b) za ulazak teretnih vlakova na glavne kolosijeke koji na izlaznoj strani nemaju stalno osiguran put proklizavanja. U toj prigodi brzina je 20 km/h.

Pokazivač brzine mora biti tehnički izveden tako da se može uključiti samo kada glavni signal signalizira ograničenu brzinu.

3. Daljina vidljivosti pokazivača brzine iznosi polovicu propisane daljine vidljivosti glavnog signala.

Granični kolosiječni signali

Članak 7.

1. Svjetlosni granični kolosiječni signali mogu se ugrađivati:
 - na granici odsjeka ograničenoga voznog puta
 - ispred međnika glavnog kolosijeka koji na izlaznoj strani nema osiguran put proklizavanja
 - na mjestu prelaska iz jednoga kolodvorskog područja u drugo
 - na mjestu prelaska sa sporednih kolosijeka na glavne kolosijeke i obrnuto.
2. Najmanja daljina vidljivosti graničnih kolosiječnih signala iznosi 100 m.

Manevarski signali za zaštitu voznog puta

Članak 8.

- 3 | 1. Manevarski signali za zaštitu voznog puta ugrađuju se ispred izoliranoga skretničkog sastava ili iskliznice, s kojima moraju biti u tehničkoj ovisnosti.

Granica odsjeka

Članak 9.

1. Okrugli ili četverokutni poklopac kabelaške glave izoliranog odsjeka ili vrh stupića podijeljen je na polja, od kojih svako polje odgovara jednoj tračnici odnosno izolaciji koja tu počinje ili završava.

Polje koje odgovara izoliranoj tračnici obojeno je crveno, a polje koje odgovara neizoliranoj tračnici obojeno je žuto.

Signal granica manevriranja

Članak 10.

1. Signal granica manevriranja na jednokolosiječnim prugama ugrađuje se s desne strane kolosijeka u smjeru izlaza, na dvokolosiječnim prugama s vanjske strane ulaznog kolosijeka, a na prugama s obostranim prometom s vanjske strane obaju kolosijeka na potrebnoj udaljenosti.

2. Kod ugradnje signala granica manevriranja na elektrificiranim prugama moraju se primijeniti i odredbe propisa glede mjesta ugradnje izoliranog preklopa.

3. Signal granica manevriranja ne smije se ugrađivati kod kolodvora sa signalnom oznakom prilazni signal. | 5

Kraj krnjeg kolosijeka

Članak 11.

1. Likovni signal kraj krnjeg kolosijeka ugrađuje se na sredinu prsobrana krnjeg kolosijeka.

Signali za ograničenje brzine

Članak 12.

1. Signal očekuj ograničenje brzine ugrađuje se na udaljenosti 2/3 zaustavnog puta ispred signala početak ograničene brzine.

Ploča sa signalnim znakom: "Početak ograničene brzine" ugrađuje se na mjestu koje određuju građevinski poslovi.

2. Kada se ograničena brzina mora signalizirati u službenim mjestima, početna i završna ploča ugrađuju se ispred prve ulazne odnosno iza posljednje izlazne skretnice.
3. Signalne ploče za ograničenje brzine moraju se vidjeti s udaljenosti 1/3 zaustavnog puta.

Signali automatskih uređaja na cestovnim prijelazima

Članak 13.

1. Kontrolni svjetlosni signali ugrađuju se ispred cestovnih prijelaza na udaljenosti zaustavnog puta ili na većoj udaljenosti, ali najviše do 1,5 duljine zaustavnog puta.
2. Kontrolni svjetlosni signal mora se vidjeti s mjesta gdje je ugrađen signal uključne točke ispred kontrolnog signala cestovnog prijelaza.
3. Pomoćni kontrolni svjetlosni signal ugrađuje se između kontrolnoga svjetlosnog signala i cestovnog prijelaza na dijelu pruge na kojemu vlak ima zadržavanje između kontrolnoga svjetlosnog signala i cestovnog prijelaza, a zatim nastavlja vožnju prema cestovnom prijelazu.
4. Stupovi kontrolnih i pomoćnih kontrolnih svjetlosnih signala obojeni su s prednje strane sivom bojom.

Signali uključne točke

Članak 14.

1. Signali uključne točke ugrađuju se pokraj uključne točke ispred kontrolnoga svjetlosnog signala.

2. Signal ključna točka s daljinskom kontrolom ugrađuje se neposredno odnosno u ravnini s ključnom točkom ispred cestovnih prijelaza koji su osigurani automatskim uređajima s daljinskom kontrolom.

Signal ključna točka s daljinskom kontrolom na dvokolosiječnim prugama s obostranim prometom ugrađuje se i uz susjedni kolosijek sukladno ovom pravilniku.

Signal početak zaustavnog puta

Članak 15.

1. Signal početak zaustavnog puta ugrađuje se na udaljenosti zaustavnog puta ispred cestovnih prijelaza s uređajima za daljinsku kontrolu ili kad je cestovni prijelaz osiguran branicima.

2. Signal početak zaustavnog puta na dvokolosiječnim prugama i prugama s obostranim prometom ugrađuje se i uz susjedni kolosijek sukladno ovom pravilniku.

Signali za elektrovoču

Članak 16.

1. Ugradnja stalnih signala za elektrovoču te postavljanje i uklanjanje prijenosnih signala obavlja se sukladno uputama za elektrificirane pruge.

2. Signal sa signalnim znakom "Pripremi se za isključenje glavnog prekidača" i signal sa signalnim znakom "Pripremi se za spuštanje strujnog oduzimača" ugrađuje se na udaljenosti od najmanje 300 m ispred signala sa signalnim znakom "Isključi glavni prekidač" odnosno ispred signala sa signalnim znakom "Spusti strujni oduzimač" te se mora vidjeti s udaljenosti od najmanje 100 m. 5

3. Signalni znak "Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem" ugrađuje se na kolosijecima kojih je dio bez voznog voda, i to kod posljednje ovjesne točke u kojoj se kontaktni vod još nalazi u svome aktivnom položaju.

Signalni znak "Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem" ugrađuje se odnosno postavlja u službenim mjestima na udaljenosti od najmanje 10 m, a na pruži na udaljenosti od najmanje 30 m ispred mjesta od kojega je vozilima s podignutim strujnim oduzimačem zabranjena daljnja vožnja.

Kada se od skretnice odvaja kolosijek koji nije elektrificiran, stalni signal sa signalnim znakom "Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem" ugrađuje se na skretnički signal tako da se njegov položaj mijenja zajedno s položajem skretničkog signala, tj. da je vidljiv samo kada je skretnica postavljena za vožnju na neelektrificirani kolosijek. U takvim prilikama taj signalni znak rabi se sa smanjenim dimenzijama.

Kada skretnica od koje se odvaja neelektrificirani kolosijek nema skretnički signal, stalni signal sa signalnim znakom "Stoj za vozila s podignutim strujnim oduzimačem" ugrađuje se na kućište manevarskog signala za zaštitu voznog puta, na stup graničnoga kolosiječnog signala ili na stup kontaktne mreže odnosno konzolu.

4. Signal sa signalnim znakom "Pripremi se za spuštanje strujnog oduzimača" ne ugrađuje se odnosno ne postavlja kada je signal sa signalnim znakom "Spusti strujni oduzimač" postavljen na sporednom kolosijeku u kolodvoru.

5. Signal sa signalnim znakom "Spusti strujni oduzimač" ugrađuje se odnosno postavlja u službenim mjestima na udaljenosti od najmanje 10 m, a na pruzi na udaljenosti od najmanje 30 m ispred mjesta od kojega elektrovočno vozilo mora voziti sa spuštenim strujnim oduzimačem.

6. Signal sa signalnim znakom "Isključi glavni prekidač" ugrađuje se odnosno postavlja u službenim mjestima na udaljenosti od najmanje 10 m, a na pruzi na udaljenosti od najmanje 30 m ispred mjesta od kojega elektrovučno vozilo mora voziti s isključenim glavnim prekidačem.

7. Signal sa signalnim znakom "Dopuštena vožnja s jednim podignutim strujnim oduzimačem" ugrađuje se zajedno sa signalima sa signalnim znakovima "Isključi glavni prekidač" i "Uključi glavni prekidač" kod neutralnih vodova u kontaktnoj mreži čija specifična električna situacija to nalaže.

SIGNALI IZVRŠNOG OSOBLJA

Signali osoblja pruge

Članak 17.

1. Crveni signalni lopar postavlja se na pruzi na udaljenosti najmanje 100 m, a na kolodvorskim kolosijecima najmanje na 50 m ispred mjesta koje štite.
2. Žuti signalni lopar postavlja se na pruzi na udaljenosti zaustavnog puta, ispred signalnog znaka koji predsignalizira.
3. Zeleni signalni lopar postavlja se na granici štíćenoga i ispravnog dijela pruge ili kolosijeka, a kada to nije moguće, pomiče se u smjeru ispravnog dijela kolosijeka ili usporedno s loparom koji opoziva.

Crveni, žuti i zeleni signalni lopar moraju se vidjeti s udaljenosti 1/3 zaustavnog puta.

4. Praskalice se postavljaju na udaljenosti zaustavnog puta uvećanoj za 1/3 ispred crvenoga signalnog lopara ili mjesta koje štite, po jedna na svaku tračnicu međusobno udaljene 50 m.

Signalni znakovi kod prijama i otpreme vlakova

Članak 18.

1. Svjetlosnim signalom za signaliziranje signalnog znaka "Polazak" ili signalnog znaka "Prolazak slobodan" opremaju se prema potrebi kolodvori koji imaju svjetlosne kolosiječne izlazne signale u ovisnosti s voznim putovima.

2. Ovisnost svjetlosnog signala za davanje signalnog znaka "Polazak" ili signalnog znaka "Prolazak slobodan" i izlaznog signala mora biti takva da se njime može rukovati tek kada izlazni signal signalizira signalni znak za dopuštenu vožnju. Postavljanjem izlaznog signala da signalizira signalni znak za dopuštenu vožnju ne smije se stvoriti automatsko pokazivanje signalnog znaka "Polazak" ili signalnog znaka "Prolazak slobodan".

SIGNALNE OZNAKE

Signalna oznaka mjesto zaustavljanja

Članak 19.

1. Signalna oznaka mjesto zaustavljanja može biti stalno ugrađena ili se može postaviti prema potrebi.

Signalna oznaka mjesto zaustavljanja ugrađuje se odnosno postavlja desno od kolosijeka za koji vrijedi.

Na dvokolosiječnim prugama i prugama s obostranim prometom signalna oznaka mjesto zaustavljanja ugrađuje se odnosno postavlja s vanjske strane obaju kolosijeka.

Signalna oznaka mjesto zaustavljanja obvezatno se ugrađuje u službenim mjestima u kojima se redovito zaustavljaju vlakovi za prijevoz putnika gdje nema prometnika vlakova, a u drugim kolodvorima prema potrebi.

Kod ugrađivanja stalne signalne oznake mjesto zaustavljanja mora se voditi računa da se time ne ugrožava sigurnost putnika i željezničkih radnika.

2. Signalna oznaka mjesto zaustavljanja ugrađuje se i na granici između kolodvorskog područja i područja jedinice za vuču vlakova.

3

Oznaka za stajališta

Članak 20.

1. Signalna oznaka približavanje stajalištu ugrađuje se na udaljenosti zaustavnog puta ispred signalne oznake mjesto zaustavljanja.
2. Signalna oznaka za stajališta mora se vidjeti s udaljenosti od 200m.

Predsignalna opomenica

Članak 21.

1. Predsignalna opomenica ugrađuje se na predsignalu ili signalu ili neposredno ispred njega, ali ne više od 2 m.

Kada je predsignal ugrađen iznad kolosijeka, predsignalna opomenica ugrađuje se iznad predsignalne ploče.

2. Daljina vidljivosti predsignalne opomenice iznosi 1/2 daljine vidljivosti signala ili predsignala za koji vrijedi.

Objavnice signala i predsignala

Članak 22.

1. Objavnice glavnih signala ugrađuju se ispred signala na udaljenosti zaustavnog puta tako da je objavnica s jednom vodoravnom crtom na udaljenosti zaustavnog puta do signala, a razmak između objavnica je 100 m.

2. Objavnice predsignala ugrađuju se ispred predsignala na 100, 200 i 300 m, s time da je objavnica s jednom kosom crtom na udaljenosti 100 m od predsignala.

3. Prva objavnica glavnog signala ili predsignala na koju vlak nailazi u voznom smjeru mora se vidjeti s najmanje 100 m. Ako postoji neka smetnja glede vidljivosti objavnica, udaljenost između glavnog signala ili predsignala i objavnica povećava se.

Opomenica cestovnog prijelaza

Članak 23.

1. Opomenica cestovnog prijelaza ugrađuje se ispred cestovnog prijelaza na kojemu promet nije osiguran branicima, polubranicima ili svjetlosnim signalima.

Na dvokolosiječnoj pruzi opomenica cestovnog prijelaza ugrađuje se s vanjske strane obaju kolosijeka.

2. Opomenica cestovnog prijelaza ugrađuje se na udaljenosti 1/2 zaustavnog puta ispred cestovnog prijelaza.

3. Opomenica cestovnog prijelaza mora se vidjeti s udaljenosti od 200 m.

Opomenica pružnih radova

Članak 24.

1. Opomenica pružnih radova mora se postaviti na udaljenosti $\frac{2}{3}$ zaustavnog puta ispred mjesta početka rada.

Na jednokolosiječnim prugama opomenica pružnih radova postavlja se s desne strane kolosijeka iz obaju smjerova vožnje, a na dvokolosiječnim i usporednim prugama s vanjske strane kolosijeka u oba smjera vožnje.

Kada se opomenicom pružnih radova štite radovi u službenim mjestima, ona se postavlja ispred prve ulazne skretnice.

2. Opomenica pružnih radova mora se vidjeti s udaljenosti od 200m.

Početak i završetak potiskivanja

Članak 25.

1. Daljina vidljivosti signalne oznake početak potiskivanja mora iznositi najmanje 100 m.

Oznaka predmeta koji ulazi u slobodan profil pruge

Članak 26.

1. Signalna oznaka "Ulazi u slobodan profil" može biti nacrtana na samom objektu ili se, posebno izrađena, ugrađuje neposredno ispred samoga objekta ili na njemu odnosno na predmetu koji ulazi u slobodan profil pruge.

Početak i kraj izoliranog preklopa

Članak 27.

1. Signalna oznaka "Početak izoliranog preklopa" ugrađuje se na prvi zatezni stup, konzolu ili nosač opreme krutog portala koji je za taj izolirani preklap prvo mjesto zatezanja voznog voda izoliranog preklopa iz oba smjera vožnje.

2. Signalna oznaka "Kraj izoliranog preklopa" ugrađuje se na posljednji zatezni stup, konzolu ili nosač opreme krutog portala koji je za taj izolirani preklap posljednje mjesto zatezanja voznog voda izoliranog preklopa iz oba smjera vožnje.

3. Druga strana ploče sa signalnom oznakom "Početak izoliranog preklopa" rabi se za signaliziranje signalne oznake "Kraj izoliranog preklopa".

Signalna oznaka za pokusnu balizu autostop-uređaja

Članak 28.

1. Signalna oznaka za pokusnu balizu autostop-uređaja ugrađuje se odnosno postavlja usporedno s balizom.

Signal ne vrijedi

Članak 29.

1. Signalna oznaka da signal ne vrijedi postavlja se na signalnu ploču ili na signalne ručice.

Signalne ploče svjetlosnih signala prekrivaju se neprozirnim materijalom tako da se eventualno pokazani signalni znakovi ne mogu vidjeti, a signalne ručice glavnih likovnih signala moraju biti okomito spuštene uz propisno postavljenu signalnu oznaku da signal ne vrijedi.

Neispravan manevarski signal za zaštitu voznog puta mora se zasjeniti.

2. Signali koji ne vrijede ne osvjetljavaju se, a svjetlosni signali u pokusnom radu zasjenjuju se.
3. Objavnice glavnih signala i predsignala, pokazivači, signali za ograničenje brzine, signali za elektrovoču, signal granica manevriranja i signalne oznake koje ne vrijede označavaju se signalnom oznakom "Signal ne vrijedi" ili se uklanjaju ako se neće rabiti dulje od 15 dana.